

European Network of Councils for the Judiciary (ENCJ)

Reseau européen des Conseils de la Justice (RECJ)

Индикатори Независимост, отчетност и качество на правосъдието

Преглед на състоянието

Доклад на ЕМСС 2025-2026 г.

Съфинансирано по програма „Правосъдие“ на ЕС

Доклад на ЕМСС „Независимост, отчетност и качество на правосъдието 2025-2026 г. – Приет на 3 юни на Общото събрание 2026 г., Париж, www.encj.eu

Тази публикация е изготвена с финансовата подкрепа на Програма „Правосъдие“ на Европейския съюз. Съдържанието на публикацията е единствено отговорност на ЕМСС и по никакъв начин не може да се приема като гледна точка на Европейската комисия.

Съдържание

Резюме и препоръки 4

Въведение 7

Част 1. Независимост и отчетност 10

1. Въведение 10

2. Принципи за независимост и отчетност 10

3. Индикатори за независимост и отчетност 11

4. Нормативна оценка на резултатите 18

5. Метод на измерване и външна валидация 18

6. Състояние на независимостта и отчетността в Европа 2025/2026 20

7. Следващи стъпки по независимост и отчетност 44

Част 2. Качество на правосъдието 45

9. Въведение 45

10. Роля на съдебните съвети 45

11. Принципи за стандарти и индикатори за качество 47

12. Измерване на качеството 48

13. Области на качество, които следва да бъдат обхванати от индикаторите 48

14. Индикатори за качество на правосъдието 51

15. Нормативна оценка на резултатите 56

16. Качество на правосъдието в Европа 2025/2026 56

17. Иновации в съдебната власт 86

18. Следващи стъпки по отношение на качеството на правосъдието 90

Част 3. Възприятие на потребителите на съдебни услуги 91

Опитът на Франция 91

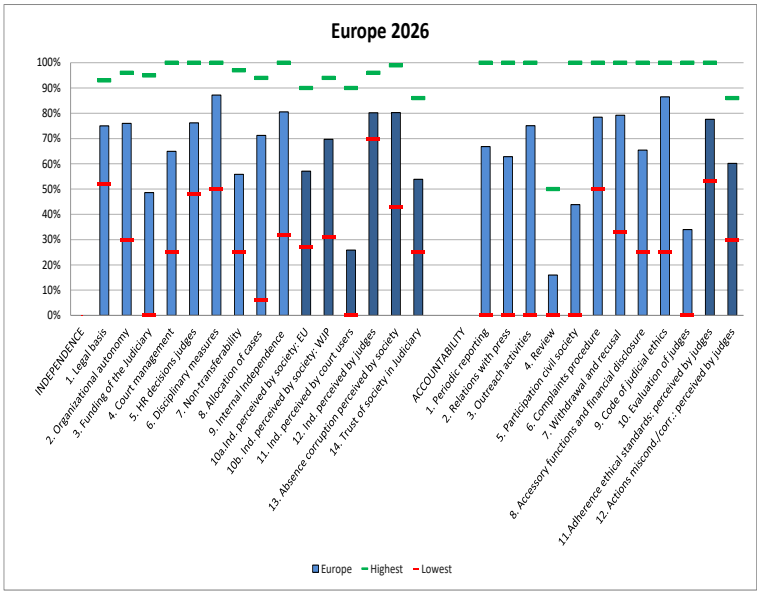
Опитът на Литва 96

Приложение 1. Членове на екипа на проекта 99

Приложение 2 Индикатори H&O 2019, 2022 и 2026 101

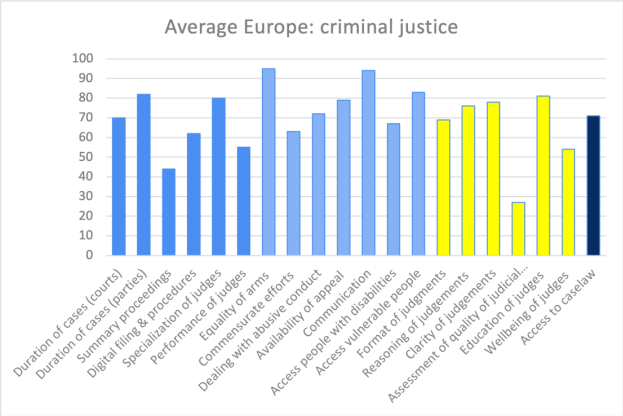
Резюме и препоръки

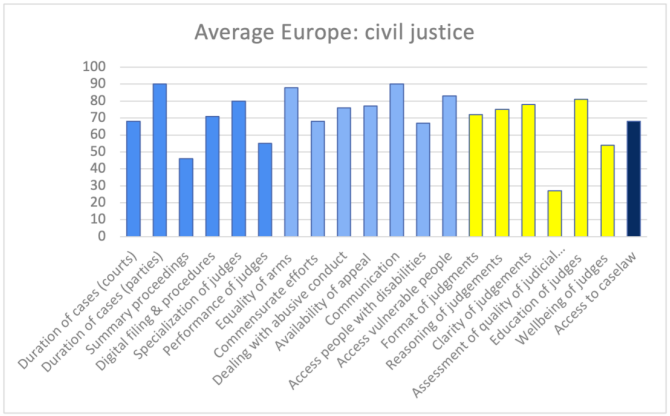
Като съществена част от цикъла на подобряване на съдебната система, инициран от ЕМСС, индикаторите за независимост и отчетност, както и тези за качество на правосъдието, бяха измерени наново. Индокаторите за независимост и отчетност се отнасят, от една страна, до формалните договорености и гаранции, а от друга страна, до възприятията за независимост в обществото. Данните са събрани чрез въпросник сред съдебните съвети и други управителни органи (формални договорености) и различни проучвания, включително проучването на ЕМСС от 2025 г. сред съдиите (възприятия). Отговорите на въпросниците са валидирани отвън, като са направени промени. Концептуално системата от индикатори се развива, но основните аспекти на независимостта, които са обхванати, се запазват постоянни. Индикаторите за качество на правосъдието се фокусират върху практическите договорености, които засягат ключови компоненти на качеството, и се измерват и чрез въпросник сред съдебните съвети и други управителни органи.

Индикаторите за всяка съдебна система, във формата, представен тук за всички съдебни системи заедно, са в основата на този доклад. Както и в предишни години, има много място за подобряване на независимостта, както и на отчетността, съдейки по разликата между средните оценки и 100% оценки за договореностите, които отговарят напълно на стандартите. По отношение на формалната независимост (1-9), финансирането на съдебната система е с най-нисък резултат. Финансирането на съдебната система като цяло не е добре организирано и съдебните системи често зависят от дискреционни решения на правителството. Оценките за правно основание, организационна автономност и управление на съдилищата обаче показват заедно, че съдебното самоуправление е далеч от реализирано. Специфичен проблем е така наречената „непрехвърляемост на съдии“, която често не е напълно гарантирана. Възприятията за независимост показват смесени резултати. Повечето съдебни системи не са провеждали проучвания сред ползвателите на съдилища. Следователно средната оценка по този показател все още е много ниска. Както и преди, възприятието на гражданите за съдебната независимост е по-неблагоприятно от това на съдиите. Средната оценка за възприятието на гражданите за корупцията в съдебната система е доста благоприятна, но както показват профилите на държавите, разликите между съдебните системи са големи и корупцията остава предизвикателство в редица съдебни системи. Що се отнася до отчетността, ревизираните показатели за преглед на работата на съдилищата и оценката на съдиите получават ниски оценки. По-специално, последното подчертава напрежението между независимостта и отчетността. Ниската оценка не се дължи на липсата на оценка, а на това, че оценката не отговаря на стандартите. Това, в комбинация с ниските оценки в анкетите сред ползвателите на съдилищата и (външния) преглед, показва, че ориентацията на съдебната система към обществото все още е относително слаба.

Комбинираният индикатор за допълнителните функции и финансовата отчетност показва подобрение.

По отношение на индикаторите за качеството на правосъдието при повечето от тях се прави разграничение между наказателното и гражданското правосъдие. Въпреки това въпросникът обхваща и области на качеството, които са общи или излизат извън строгия обхват на наказателното или гражданското правосъдие. Като цяло разликите между двете са малки; в случаите, когато индикаторът обхваща обща област (например достъп до съдилищата за уязвими групи, благосъстоянието на съдиите), в графиките се отразява една и съща оценка както за наказателното, така и за гражданското правосъдие. Разгледани са четири области на качеството: навременност и ефективност на процедурите (синьо), справедлив процес от гледна точка на достъпността (светлосиньо), качество на съдебните решения (жълто) и публичен достъп до закона като ориентир за обществото (тъмносиньо). Докато през предходната година се наблюдаваха съществени разлики по отношение на навременността и ефективността в наказателните и гражданските процедури, резултатите от 2026 г. дават основание да се твърди, че тези разлики се намаляват. Използването на формат на съдебните решения, което беше сред най-ниските средни оценки през 2022 г., се е подобрило както в наказателните, така и в гражданските дела. Средно най-ниските оценки се наблюдават при няколко аспекта на качеството на съдебните решения. По-конкретно, оценката на съдебните решения извън апелативния процес се използва рядко и остава спорна. Освен това средните оценки за новодобавен индикатор за качеството на съдебните решения заслужават повече внимание.

При сравняване на резултатите на всички съдебни системи с тези от 2022 г. заслужават внимание няколко аспекта. (1) Дигитализацията все още се различава значително между отделните съдебни системи, като някои са напълно дигитализирани, докато други предоставят само ограничени дигитални възможности на страните по делата. Въпреки това общото нарастване на дигитализацията е видимо в почти всички съдебни системи, което показва, че усилията в тази насока се засилват. (2) По отношение на процедурите по обжалване разликите между съдебните системи остават относително големи. Тези разлики се отнасят до използването на механизъм за филтриране, с който да се предотврати преминаването към пълно съдебно заседание на дела, които нямат основание. Възможно е да се наложи по-задълбочено проучване и оценка на този индикатор въз основа на съдържанието.

Следващи стъпки

Индикаторите и тяхното измерване са част от цикъла на подобрение, приет от членовете на ЕМСС. Съответно,

1. Резултатите от индикаторите за независимост и отчетност, както и за качество на правосъдието, ще бъдат обсъдени в малки дискусионни групи от членове и наблюдатели в периода от декември 2026 г. до февруари 2027 г. с цел съвместен анализ на резултатите, генериране на идеи за подобрение и предлагане на приоритети за планове за подобрение.

2. Където е необходимо, ще бъдат разработени планове за подобрение, за да се справят със слабостите и/или да се надградят силните страни в периода от януари до юни 2027 г.

3. Следващото издание на проучването сред съдиите ще се проведе през първото тримесечие на 2028 г. и ще бъде подготвено през втората половина на 2027 г. Освен това, възможностите и изискванията за ангажиране с адвокатите относно независимостта и отчетността на съдебната власт ще бъдат разгледани или в рамките на този проект, или в други дейности на ЕМСС.

4. Специфична тема, разгледана в частта „Независимост и отчетност“ на проекта, ще се фокусира върху екипа, който подпомага съдиите при осъществяване на правосъдието (неговите функции, формиране и обучение, ограничения на техните задачи).

5. Специфична тема, която ще бъде обсъдена в частта „Качество“ на проекта, ще бъде: натовареността на съдията. Тя ще се фокусира върху преглед на съществуващите механизми за оценка на натовареността на съдията и разглеждане на възможни препоръки за определяне на оптимална натовареност. За да изпълни тази задача, екипът на проекта ще разчита на информацията, събрана от други международни мрежи и организации, ако има такава.

6. Схематичният преглед на дейностите, свързани с качеството, на съдебните съвети ще бъде актуализиран (Приложение към рамката за качество).

7. Анкета сред потребителите на съдилищата. Юрисдикции ще бъдат поканени на доброволен принцип да проведат анкетата на ЕМСС сред потребителите на съдилищата и да споделят резултатите. В зависимост от техния опит, анкетата може да бъде преразгледана.

Въведение[1]

„При определяне на гражданските му права и задължения или на каквото и да е наказателно обвинение срещу него, всеки има право на справедливо и публично гледане на делото му в разумен срок от независим и безпристрастен съд, създаден със закон“ (член 6 от ЕКПЧ). Член 6, както и член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз, постановяват централното място на лицето в съдебните производства. Всеки има право на ефективни правни средства за защита и на справедлив процес. Централно място в мисията на Европейската мрежа на съдебните съвети (ЕМСС) заема укрепването на независимите, но отговорни съдебни системи в Европейския съюз, за да се гарантира достъп до справедливи, независими и безпристрастни съдилища. Един от начините, по които ЕМСС се стреми да защитава и насърчава тези права, е като предоставя подкрепа за независимостта и отчетността на съдебните системи в Европа и като насърчава разбирането и зачитането на независимостта на съдебната власт. Като мрежа от съдебни съвети, ЕМСС е разработила стандарти за областите на отговорност на съдебните съвети, които са важни за независимостта и отчетността на съдебната власт. ЕМСС работи систематично за разработването на стандарти и насоки за управлението на съдебната власт и изпълнението на основни функции, като назначаване, повишаване и освобождаване от длъжност на съдии, като всичко това гарантира независимостта на съдията в рамките на независима съдебна власт. Определянето на стандарти е от значение за съдебните системи, за да могат да сравняват и подобряват своите практики. Много от стандартите се отнасят за други структури на управление, както и за съдебните съвети.

Крайната цел на съдебната власт е да разпределя качествено правосъдие в рамките на определени срокове и чрез средства, съответстващи на изискванията на обществото, от съдии, които са и се възприемат като независими и безпристрастни, по напълно прозрачен начин. Независимостта е предварително условие за качество на правосъдието и същевременно ключов компонент на качеството. Други аспекти на качеството губят значението си, ако независимостта е компрометирана. Независимостта е необходима, но очевидно не е достатъчна за качество на правосъдието. Като цяло независимостта, отчетността и качеството се подсилват взаимно. В някои случаи може да възникне напрежение между тези аспекти и те ще трябва да бъдат съгласувани. Поради тази причина определянето на стандарти за качество на правосъдието е особено важно.

Въпреки че съдебните съвети имат широки отговорности за независимостта и отчетността на съдебната власт, тези съвети имат различни отговорности за определяне на стандарти, регулиращи качеството на съдебната власт и, чрез нея, качеството на правосъдието. Докато някои съвети имат широки отговорности по отношение на качеството на правосъдието, други може да са ограничени в тази област поради липса на основни компетенции. Въпреки това, всички те имат своята роля. Във всички свои задачи съдебните съвети трябва да вземат предвид гледната точка на лицето, търсещо правосъдие. Фокусът върху качеството на правосъдието трябва да се

[1] The general part of the rerpot was composed, with the input of the project team, by Milda Treige, Aleksandra Switalska, and Frans van Dijk. They, together with Alberto Manicardi and Lucy Coleman (Irish Judicial Council), also processed and analysed the answers provided by the project team members to the questionnaires.
Section on Quality: ‘Innovations within the judiciaries’ was contributed by Brian O’Moore (Irish Judicial Council). Part 3 on the perception of Court users was contributed by Madeleine Mathieu (CSM France) and Gabriele Juodkaite-Granskiene (TT Lithuania) respectively.
The members of the project team are listed in Annex 1. Meetings of the project team took place on 2-3 October 2025, 28 January 2026, 16-17 April 2026 and 13 May 2026.

разглежда от тази гледна точка. Възможно е някои стандарти за качество да не могат да бъдат въведени и прилагани от всички съдебни съвети. Въпреки това тези стандарти са необходими, независимо кой е отговорен, следователно сътрудничеството на всички държавни власти – съдебната, законодателната и изпълнителната власт – е от първостепенно значение в този случай.

Според ЕМСС не е достатъчно само да се установят стандарти и насоки: степента, до която те се прилагат на практика, трябва систематично да се оценява. Това е особено важно, когато всички европейски институции са изправени пред предизвикателството да намерят по-ефективни начини за по-добра защита и насърчаване на върховенството на закона. ЕМСС и другите съдебни мрежи са в най-добра позиция да направят равносметка на ситуацията на място, да помогнат за разбирането ѝ и да предоставят съдебна перспектива върху съответните развития.

За да се оцени степента, до която стандартите и насоките се прилагат, през годините е разработен и внедрен набор от индикатори за независимост и отчетност. Индикаторите изискват редовен преглед и актуализиране, за да се вземат предвид промените в националните съдебни системи. Последният път, когато това се случи, беше през 2025/2026 г. В предишния набор от индикатори за независимост и отчетност бяха направени минимални промени и адаптации. Това позволява възможност за сравнение от гледна точка на времето. Резултатите предоставят на съветите и другите управителни органи прозрения, които те могат да използват, за да подобрят своите съдебни системи и да дадат възможност на съдиите да изпълняват по-добре основната си функция в обществото, а когато е необходимо, и да се ангажират с другите държавни власти по въпроси, свързани с независимостта.

Индикаторите за независимост и отчетност се отнасят, от една страна, до формалните гаранции и механизми, които защитават независимостта на съдебната власт и осигуряват отчетност, а от друга страна, до възприятията за независимост в обществото. В Европейския съюз възприятията на гражданите и компаниите за независимостта на съдебната власт се изследват ежегодно от Евробарометър, което се прави по поръчка на Европейската комисия. Данните от това проучване и свързани с него проучвания, като тези за Индекса за върховенство на закона, са включени в индикаторите за възприемана независимост и отчетност. Възприятията на съдиите за независимост не са част от тези проучвания на Евробарометър и ЕМСС е поела ангажимента да провежда проучване сред съдиите редовно. През първото тримесечие на 2025 г. това проучване беше проведено за пети път.[2] Част 1 от този доклад представя набора от индикатори за независимост и отчетност.

В няколко итерации е разработен допълнителен набор от индикатори за качество на правосъдието. Разработването на тези индикатори се оказа по-сложно от това на индикаторите за независимост и отчетност, поради голямото въздействие на различията между правните системи. В настоящата си итерация индикаторите са, според ЕМСС, информативни за качеството на правосъдието и могат да помогнат на съветите да го оценят. Допълнителен индикатор за благосъстоянието в съдебната система беше разработен през 2025/2026 г. и тестван за първи път. Част 2 от доклада представя индикаторите за качество на правосъдието и тяхното реално измерване.

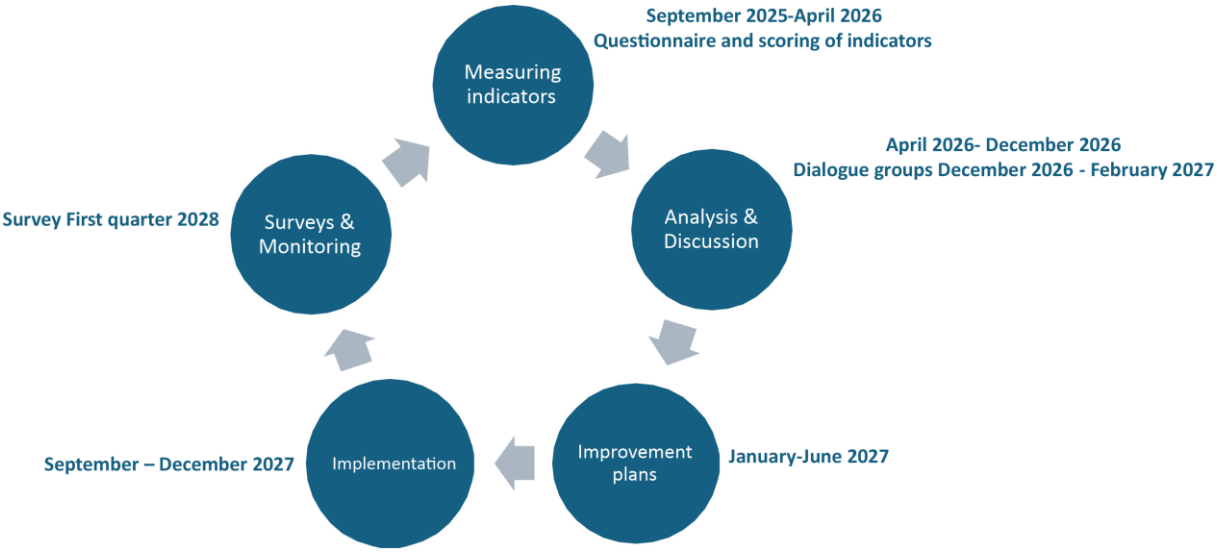
Трябва да се подчертае, че и двата набора от индикатори са от значение не само за съдебните съвети, но и за други структури за управление на съдебната власт. Някои страни в ЕС, като Австрия, Германия и Швеция, нямат съвет, но макар че има Министерство на правосъдието на федерално

[2] ENCJ Survey among Judges on their Independence 2025, available at: www.encj.eu.

и/или щатско ниво, което отговаря за съдебната власт, съдиите участват и имат влияние, например, върху назначаването на съдии. Индикаторите отчитат тези договорености.

Този доклад се основава в голяма степен на предишните доклади за независимостта, отчетността и качеството на правосъдието, които ЕМСС изготвя ежегодно. Година след година системата от индикатори постепенно се развива, обхващайки повече аспекти по един, надяваме се, по-добър начин. Тази година например индикаторът за външен преглед в индикаторите за независимост и отчетност беше разширен до други форми на преглед, а индикаторът за оценка на съдиите беше опростен. Също така бяха направени някои промени в индикаторите за възприятията за независимост. За съжаление, възприятията на адвокатите за независимост трябваше да бъдат премахнати, тъй като Проучването сред адвокатите относно независимостта на съдиите през 2025 г., организирано от ЕМСС в сътрудничество със Съвета на адвокатските колегии и адвокатските дружества (CCBE), не доведе до достатъчен брой отговори за повечето страни. Тъй като мненията на адвокатите са от голямо значение, ще бъдат разгледани други начини за тяхното включване и равносметка на съдебната независимост.

Тъй като както индикаторите за независимост и отчетност, така и за качество изглеждат интересни за по-широка аудитория, докладът обединява идеите на ЕМСС в по-ранни доклади, за да улесни разбирането, без да е необходимо да се прави позоваване на тези предишни доклади.

Фигура 1 Цикъл на подобрение на ЕМСС

Системата от индикатори е ключова част от цикъла на подобрение, създаден от ЕМСС. Вижте Фигура 1. Първата фаза на цикъла е измерването на индикаторите, което се е провело през тази и предходната година. Следващите стъпки са следните.

1. Резултатите от индикаторите ще бъдат обсъдени в малки дискусионни групи от членове и наблюдатели в периода от декември 2026 г. до февруари 2027 г. с цел да се анализират резултатите заедно, да се определят приоритети за плановете за подобрение и да се генерират идеи за подобрение.

2. Ще бъдат разработени планове за подобрение, за да се справят със слабостите и/или да се надградят силните страни в периода от януари до юни 2027 г.

3. Следващото издание на проучването сред съдиите ще се проведе през първото тримесечие на 2028 г. и ще бъде подготвено през втората половина на 2027 г.

Част 1. Независимост и отчетност

1. Въведение

В следващия раздел накратко са описани принципите, залегнали в основата на индикаторите за независимост и отчетност, както и дизайнът на системата. В раздел 3 е изброен текущият набор от индикатори. Преминавайки към реално измерване, раздел 4 представя състоянието на независимостта и отчетността в Европа през 2025/2026 г., първо като дава средните резултати за всички участващи съдебни системи и подчертава някои основни констатации, а след това представя резултатите за всяка съдебна система. Трябва да се подчертае, че резултатите за всяка съдебна система са от първостепенно значение, тъй като целта на индикаторите е да предоставят на всяка съдебна система представа за нейните силни и слаби страни. В последния раздел са обсъдени плановете за следващата проектна година.

2. Принципи за независимост и отчетност

Преди да се обърнем към индикаторите и тяхното измерване, са обобщени принципите, залегнали в основата на системата от индикатори, и е представена самата система.

Визията на ЕМСС може да бъде обобщена с пет основни понятия.

1. Независимостта и отчетността вървят ръка за ръка: отчетността е предпоставка за независимост. Съдебна власт, която не иска да бъде отговорна пред обществото и не обръща внимание на обществените нужди, няма да спечели доверието на обществото и ще застраши своята независимост в краткосрочен или дългосрочен план. Отчетността без независимост свежда съдебната власт до правителствена агенция.

2. Съществуването на формални, правни гаранции за независимост (формална независимост) не е достатъчно, за да бъде един съдия независим. Действителната независимост зависи от неговото поведение и се проявява в неговите решения, и това се отразява в независимостта, както се възприема от обществото и неговите съставни групи, както и от самите съдии (възприемана независимост).

3. За да бъде съдебната власт независима, тя като цяло трябва да бъде независима и отделният съдия трябва да бъде независим. Необходимо е да се прави разлика между независимостта на съдебната власт като цяло и независимостта на съдията. Въпреки че независимостта на съдебната власт като цяло е необходимо условие за независимостта на съдията, тя не е достатъчно условие. Индивидуалната независимост може да бъде засегната от външното влияние на държавни организации и частни участници, както и от вътрешни влияния в рамките на съдебната власт.

4. За да бъде отчетна, не само трябва да бъдат изпълнени формалните изисквания за отчетност, но и населението трябва да възприема съдебната власт като отговорна. Дори ако обективно съществуват формални процедури за гарантиране на съдебната отчетност, субективното възприятие на гражданите относно съдебната отчетност е от същото значение. Например, съдиите

и съдебната система могат да бъдат разглеждани като „затворен магазин“, работещ за своя собствена полза, а не в полза на обществото.

5. Отчетността, подобно на независимостта, се отнася до съдебната власт като цяло и до отделния съдия. На ниво съдебна власт като цяло, отчетността означава прозрачност по отношение на работата, докато отчетността на отделния съдия се отнася по-специално до лични аспекти, които могат да повлияят на решенията.

Както бе споменато в общото въведение, наборът от индикатори се състои от индикатори за формални аспекти на независимостта и индикатори за възприемана независимост. Индикаторите за формални аспекти са разделени на индикатори за съдебната система като цяло и за отделния съдия. *Вижте Таблица 1.*

Таблица 1. Видове индикатори

	Независимост		**Отчетност**	
Формални гаранции	Съдебната влас като цяло	Отделния съдия	Съдебната власт като цяло	Отделния съдия
Възприятия	Възприятия на редица групи в обществото		Налични са само възприятията на съдиите	

Индикаторите се основават на стандартите, разработени от ЕМСС през годините, като се използва в голяма степен работата, извършена от международни правителствени и съдебни мрежи и организации, като например Консултативния съвет на европейските съдии (КСЕС) към Съвета на Европа. Стандартите на ЕМСС са обобщени в по-ранен доклад[3], докато Ван Дайк и Вос дават (първоначалните) обосновки и източници, на които се основават индикаторите[4].

3. Индикатори за независимост и отчетност

Настоящият набор от индикатори се състои от следните индикатори.

ИНДИКАТОРИ ЗА ФОРМАЛНАТА НЕЗАВИСИМОСТ НА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ КАТО ЦЯЛО
I1. Правна основа за независимост, със следните подиндикатори: - Формални гаранции за независимостта на съдебната власт; - Формални уверения, че съдиите са обвързани само от закона; - Формални гаранции, че съдиите се назначават за постоянно до пенсиониране - Формални методи за определяне на заплатите на съдиите; - Формални механизми за коригиране на заплатите на съдиите; - Формални гаранции за участие на съдиите в разработването на правната и съдебната

[3] ENCJ (2016/2017). Distillation of ENCJ Principles, Recommendations and Guidelines 2004-2027. www.encj.eu.
[4] F. van Dijk and G. Vos (2018). A Method for Assessment of the Independence and Accountability of the Judiciary. International Journal for Court Administration 9/3, 1-21.

реформа.

I2. Организационна автономия на съдебната власт, със следните подиндикатори, когато има Съдебен съвет или еквивалентен независим орган:

- Формален статут на Съдебния съвет;
- Съответствие с насоките на ЕМСС;
- Отговорности на Съвета.

Подиндикатор, когато няма Съдебен съвет или еквивалентен орган или отговорностите на тези органи са ограничени:

- Влияние на съдиите върху редица решения

I3. Финансова независимост, със следните подиндикатори:

- Бюджетни договорености;
- Система за финансиране;
- Разрешаване на конфликти относно бюджетите.

I4. Управление на съдебната система.

- Обхват на управленската отговорност на съдилищата.

ИНДИКАТОРИ ЗА ФОРМАЛНАТА НЕЗАВИСИМОСТ НА ОТДЕЛНИЯ СЪДИЯ

I5. Решения, свързани с човешките ресурси на съдиите, със следните подиндикатори:

- Подбор, назначаване и освобождаване от длъжност на съдии и председатели на съдилища
- Подбор, назначаване и освобождаване от длъжност на съдии от Върховния съд и председателя на Върховния съд
- Спазване на насоките на ЕМСС относно назначаването на съдии
- Оценяване, повишение и обучение на съдии
- Изпитателни срокове след назначаване
- Спазване на насоките на ЕМСС относно повишението на съдии

I6. Дисциплинарни мерки, със следните подиндикатори:

- Съответствие със стандартите на ЕМСС относно процедурите за дисциплинарни мерки срещу съдии
- Компетентен орган за вземане на решения относно дисциплинарни мерки срещу съдии
- Официална гаранция, че дисциплинарни мерки не могат да бъдат предприети срещу съдия (освен в случаите, когато е налице злонамереност или груба небрежност) поради следните причини: а) тълкуване на закона, б) оценка на фактите и в) претегляне на доказателствата при решаване на делото
- Официална гаранция, че дисциплинарни мерки не могат да бъдат предприети срещу съдия за това, че се е изказал, когато демокрацията и основните свободи са застрашени

I7. Непрехвърляемост на съдии, със следните подиндикатори:

- Формална гаранция за невъзможност за прехвърляне на съдии
- Условия за прехвърляне на съдии без тяхното съгласие, когато е разрешено
- Формална гаранция, че съдия не може да бъде отстранен от дело.

I8. Разпределение на делата, със следните подиндикатори:

- Наличие на прозрачен механизъм за разпределение на делата
- Съдържание на механизма за разпределение на делата

I9. Вътрешна независимост, със следните подиндикатори:

- Възможности за по-високопоставени съдии да влияят върху съдебните решения на съдиите
- Наличие и статус на насоки от съдии на същото ниво
- Възможности за ръководството на съдилищата да влияе върху съдебните решения

ИНДИКАТОРИ ЗА ВЪЗПРИЕМАНАТА НЕЗАВИСИМОСТ НА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ И НА ОТДЕЛНИЯ СЪДИЯ

I10a Независимостта, както я възприема обществото:

- Flash Eurobarometer 554 (2025), Q1: „Възприемана независимост на националните правосъдни системи в ЕС сред широката общественост“ и Flash Eurobarometer 555 (2025), Q1: „Възприемана независимост на националните правосъдни системи в ЕС сред компаниите“. Средно

I10b - WJP, Индекс на върховенството на закона (2025 г.), B1.2: „Ограничения върху правителствените правомощия: правителствените правомощия са ефективно ограничени от съдебната власт“, B7.4: „Гражданско правосъдие: гражданското правосъдие е свободно от неправомерно държавно влияние“ и B8.6: „Наказателно правосъдие: наказателното правосъдие е свободно от неправомерно държавно влияние. Средно

I11. Независимостта, както я възприемат потребителите на съдебни услуги

- Национални проучвания, ако има такива

I12. Независимостта, както я възприемат съдиите

- Проучване на ENCJ 2025, Таблица 1 от Приложение 3

I13. Корупция в съдебната система: липса, според възприятието на гражданите, средно

- Специално проучване на Евробарометър 561 (2025 г.), Нагласи на гражданите към корупцията в ЕС през 2025 г., QD7 Съдилища[5]
- WJP, Индекс на върховенството на закона 2025 г., Q2.2[6]

[5] Q: ‘Do you think that the giving and taking of bribes and the abuse of power for personal gain are widespread among any of the following: the Courts (tribunals)’. 100% - percentage affirmative answer.

-

I14 Доверие в правосъдието/правната система

Стандартно проучване на Евробарометър 104 (2025 г.) „Обществено мнение в Европейския съюз“, таблица QA6.2[7]

ИНДИКАТОРИ ЗА ФОРМАЛНАТА ОТЧЕТНОСТ НА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ КАТО ЦЯЛО

Прозрачност относно функционирането на съдебната власт

A1. Периодично докладване за съдебната система, със следните подиндикатори:

- Наличност на годишни доклади
- Отговорност за публикуване на годишни доклади
- Обхват на годишните доклади
- Периодичен и публичен сравнителен анализ на съдилищата

A2. Връзки с пресата и дейности за работа с обществеността, със следните подиндикатори:

- Обяснение на съдебните решения пред медиите
- Наличие на насоки за пресата
- Разрешение за излъчване на съдебни дела

A3. Дейности за работа с обществеността, насочени към гражданското общество

- Дни на отворените врати на съдилищата
- Образователни програми, провеждани в училищата
- Разработване на телевизионни/радио/програмни формати за социални медии, които дават представа за работата на съдията

A4. Цялостен преглед на работата на съдебната власт, със следните подиндикатори:

- Вид преглед: външен, вътрешен в рамките на съдебната власт или от/под ръководството на правителството или парламента
- Публикуване на резултата от прегледа
- Статус на резултата: консултиране на съдебната власт или задължително консултиране на съдебната власт
- Честота на прегледа

ИНДИКАТОРИ ЗА ФОРМАЛНАТА ОТЧЕТНОСТ НА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ КАТО ЦЯЛО

[6] Q: ‘Government officials in the judicial branch do not use public office for private gain’. Percentage affirmative answer.

[7] Q: ‘How much do you trust in certain institutions? For each of the following institutions, do you tend to trust it or tend not to trust it? Justice – the (Nationality) legal system (%).’

	Прозрачност относно функционирането на съдебната система: участие на гражданското общество в съдебното управление
A5.	**Участие на гражданското общество в органите за управление на съдебната власт, отговарящи за:** - Подбор и назначаване на съдии - Дисциплинарни мерки срещу съдии - Жалби срещу съдии и съдилищата като цяло

ИНДИКАТОРИ ЗА ФОРМАЛНАТА ОТЧЕТНОСТ НА ОТДЕЛНИТЕ СЪДИИ И СЛУЖИТЕЛИТЕ:

Механизми за оценка на работата, както и за насърчаване и поддържане на етичните стандарти в съдебната система

A6. Процедура за подаване на жалби, със следните подиндикатори:

- Наличие на процедура за подаване на жалби
- Обхват на процедурата за подаване на жалби
- Обжалване на решение по жалба

A8. Допустимост на допълнителни функции и деклариране на интереси, със следните подиндикатори:

- Политика относно допустимостта на външни функции
- Изискване за разрешение за упражняване на допълнителни функции (ако е разрешено);
- Орган, който взема решение относно упражняването на допълнителни функции
- Наличие на (публичен) регистър на външните функции на съдиите
- Наличие на (публичен) регистър на финансовите интереси на съдиите

A9. Кодекс или насоки за съдебна етика, със следните подиндикатори:

- Наличие на кодекс за съдебна етика
- Наличие на обучение по съдебна етика
- Орган, отговорен за предоставянето на насоки или съвети на съдиите по етични въпроси

A10. Оценка на работата на съдиите

- Наличие на система за оценка на работата
- Официално формулиране на целта на оценката
- Защита на независимостта според вида на оценката

ИНДИКАТОРИ ЗА ВЪЗПРИЕМАТА ОТЧЕТНОСТ НА СЪДЕБНАТА СИСТЕМА И НА ОТДЕЛНИЯ СЪДИЯ

A11. Спазване на етичните стандарти според възприятията на съдиите

Проучване на ЕМСС от 2025 г., таблица 24 от приложение 3

A12. Адекватност на мерките, предприети от съдебните органи за справяне със съдебните нарушения и корупцията, според възприятията на съдиите – средна

Проучване на ЕМСС от 2025 г., таблици 25 и 26 от приложение 3

Следва да се направят няколко забележки относно промените, внесени в настоящото издание на индикаторите. По отношение на независимостта промените засягат индикаторите за възприятие.

1. Възприятията на адвокатите относно съдебната независимост. В предишното издание на индикаторите (2022/2023) не бяха налице нови данни за възприятията на адвокатите. В настоящото издание се предвиждаше това да бъде поправено чрез провеждането на проучване сред адвокатите в сътрудничество с CCBE. Процентът на отговорилите обаче беше твърде нисък, за да бъде представителен за повечето държави. Поради това индикаторът трябваше да бъде премахнат и в това издание. Необходимо е да се проучат алтернативни подходи за включване на адвокатите.

2. Разделяне на данните от „Евробарометър“ и индекса за върховенството на закона на World Justice Project относно обществените възприятия за съдебната независимост. Проучването „Евробарометър“ е предпочитаният източник, но повече страни от преди не са участвали, тъй като то е ограничено до държавите членки на ЕС. Обединеното кралство, Норвегия, Молдова, Украйна и Босна и Херцеговина не са представени. В предишното издание на индикаторите се използваше средна стойност от данните на „Евробарометър“ и WJP. В настоящото издание се представят отделни индикатори.

3. Индикаторите за възприятието обхващат и свързани теми, като липса на корупция и доверие. В изданието за 2022/2023 г. индикаторът за доверието в съдебната система беше дефиниран като относителна мярка: доверието в съдебната система в сравнение с доверието в правителството и парламента. Във всички държави доверието в съдебната система беше по-високо, отколкото в другите държавни власти, и всички съдебни системи получиха максимален резултат. Тъй като това не е информативно, в настоящото издание доверието в съдебната система се разглежда самостоятелно.

По отношение на отчетността бяха внесени две промени в индикаторите.

1. Индикаторът за външен преглед и оценка на съдебната система беше разширен, за да обхване прегледа като цяло. Сега той включва вътрешен преглед в рамките на съдебната система, както и преглед, извършван от правителството или парламента, или по тяхна поръчка. Макар че външният преглед, възложен от самата съдебна система, е най-ценен, другите форми на преглед също са от значение, доколкото те водят до предоставяне на съвети към съдебната система, а не до задължителни препоръки.
2. Индикаторът за оценката на съдиите беше опростен, тъй като една от категориите не се използваше на практика. Оценката на съдиите остава сложна област, тъй като механизмите за оценка лесно могат да влязат в конфликт с независимостта на съдията. В резултат на това оценките по този индикатор са ниски.

Индикаторите и съставните им части са описани подробно във въпросника, който е попълнен от Съветите на съдебната власт, а когато такива липсват – от други ръководни органи. Форматът на въпросника, включително системата за оценяване на отговорите (вж. следващия раздел), е публикуван отделно на уебсайта на ЕМСС. Въпросниците с отговорите за всяка съдебна система също са достъпни на уебсайта на ЕМСС. Отговорите дават подробна представа за формалните разпоредби във всяка държава.

4. Нормативна оценка на резултатите

Системата от индикатори се състои от набора от индикатори, представени току-що, и методология за еднообразно количествено определяне на резултатите. Това изисква нормативна оценка на това кое е добра и кое е лоша практика за всеки (под)индикатор. Това се прави чрез точкова система, използваща правила за оценяване, базирани на следните принципи:

1. По отношение на всички формални гаранции, ключовият въпрос е лекотата, с която тези гаранции могат да бъдат премахнати или променени. Гаранция, установена в конституцията, предлага по-голяма защита от тази, съдържаща се в обикновеното законодателство. Законодателните гаранции са по-ефективни от тези, съдържащи се в подзаконови актове, обща съдебна практика или традиция.

2. Желателно е съдебното самоуправление да бъде балансирано с отчетност. Това може да бъде под формата на Съвет на съдебната власт или други механизми за управление, които дават на съдиите решаващ глас при (конкретни) решения. Когато други държавни власти имат правомощия да вземат решения относно съдебната власт, решенията, основани на обективни критерии (напр. относно финансирането на съдебната власт), трябва да се предпочитат пред дискреционните решения.

3. Решенията относно съдебната власт, основани на прозрачни правила, трябва да се предпочитат пред ad hoc реакции на конкретни ситуации.

4. Съдебните решения и процедури, включително процедурите за жалби, трябва да бъдат формализирани, публични и прозрачни.

5. Прозрачността изисква активно разпространение на информация и усилия за запознаване на обществеността със съдебната система, а не просто предоставяне на информация в документи на уебсайт.

6. Механизмите за отчетност не трябва да намаляват независимостта на съдиите.

Тези принципи са отразени и в стандартите на ЕМСС относно ключови аспекти на съдебната независимост. Повечето индикатори се състоят от няколко аспекта, обхванати от подиндикатори. С всеки подиндикатор могат да се „спечелят“ точки, а общият резултат за даден индикатор се получава чрез комбиниране на резултатите за всеки подиндикатор. Някои подиндикатори са по-важни от други. Действителните резултати и начинът, по който те се сумират за изчисляване на индикаторите, са дадени подробно във формата на въпросника, достъпен на уебсайта на ЕМСС.

5. Метод на измерване и външна валидация

Що се отнася до оценката на формалните аспекти чрез въпросника, категоризацията се извършва от участващите съдебни съвети или, при липса на съвет, от други органи за управление. Това е форма на самооценка, която обаче може да бъде проверена от всеки, който е запознат със съответната правна система, тъй като се отнася до описанието на формалните договорености. На

Общото събрание на ЕМСС през 2019 г. беше решено да се въведе външна валидация на отговорите на въпросника с оглед на надеждността и достоверността на индикаторите.

Външната валидация на отговорите на въпросника относно формалната независимост и отчетност доведе до това, че всички съдебни системи (с малки изключения) създадоха малки валидационни комисии, които обикновено се състоят от двама или трима членове. Повечето членове имаха научен опит, но участваха и компетентни съдии. Таблица 2 дава общ преглед на валидационните комисии и техния състав, както е използван в този кръг. Някои членове и наблюдатели не създадоха външна валидационна комисия. Това е особено оправдано, ако съдебната система не е претърпяла промени от предишния кръг.

Индикаторите за възприемана независимост се състоят от възприятията за независимост в обществото (гражданите като цяло), ползвателите на съдилищата и самите съдии, както и по свързани теми, като възприятията за корупция и доверие. Налични са външни проучвания относно възприятията в обществото. Основните източници са доклади на Евробарометър, но се използват и компоненти на индекса за върховенство на закона на Световния проект за правосъдие. За съжаление, все още е рядкост да се проучат опитът на ползвателите на съдилища. Малко съдебни системи са провеждали проучвания за удовлетвореност сред ползвателите на съдилища и, ако са го правили, въпросите относно независимостта рядко са били включвани.

Що се отнася до възприятията на съдиите, ЕМСС редовно провежда проучване сред професионалните съдии в Европа относно тяхната независимост, а в миналото е провеждала и проучване сред непрофесионални съдии. Проучването сред съдиите включва някои въпроси, които могат да бъдат свързани с отчетността, и те са включени в индикаторите. Въпреки това, през следващите години възприеманата отчетност трябва да бъде допълнително развита, концептуално и практически.

		Composition			
		Only academics	Only judges	Combination	None
Number of members	0				9
	1	1	1		
	2	8		2	
	3	1		3	
	4	1			

Таблица 2. Размер и състав на външните валидационни комисии

6. Състояние на независимостта и отчетността в Европа 2025/2026

Резултатите от индикаторите са представени на фигурите по-долу за всяка съдебна система поотделно. Общо 25 съдебни системи са участвали, включително в рамките на една държава тези на Англия и Уелс и Северна Ирландия. Трябва да се подчертае, че индикаторите трябва да се разглеждат в светлината на нормативната визия за независимостта и отчетността на съдебната власт и аналитичната рамка, идентифицираща основните съставки на независимостта и отчетността на съдебната власт. Индикаторите са разработени, за да се анализират и обсъдят силните и слабите страни на съдебните системи в контекста на цикъла на подобрение, споменат във въведението. Индикаторите не са разработени, за да се създаде класация на съдебните системи. Следователно, не се изчисляват общи индикатори за независимост и отчетност. Трябва да се подчертае, че слабостта на един индикатор за независимост не може да бъде компенсирана от конкретната сила на друг. Изчисляването на средна стойност за всички индикатори има малко значение. Читателите се съветват да се отнасят с повишено внимание към сравнението на данни за различни страни с различен географски, икономически и правен произход.

Приложение 2 предоставя индикаторите за всяка участваща съдебна система в табличен формат за 2026 г. и за три предходни години – 2016, 2019 и 2022 г., за които индикаторите също бяха измерени. Таблицата показва, че повечето, но не всички съдебни системи, са участвали в тези три издания. Таблицата също така посочва изрично, че индикаторите са претърпели някои промени. Въведени са някои нови, най-вече за подобряване на съществуващите индикатори.

Таблица показва съществени разлики в резултатите във времето. Тези разлики са причинени от действителни промени във формалните договорености и във възприятията, но не може да се изключи, че някои договорености се оценяват различно във времето. Въпреки че индикаторите са описателни, някои оставят възможност за тълкуване. Валидирането от външни експерти намалява субективността, но не напълно. В много страни външното валидиране, особено първия път, когато се проведе (2020 г.), доведе до дискусии относно правилните отговори на въпросника и в някои случаи това доведе до промени в отговорите в сравнение с предишното издание. Следователно е необходима предпазливост и при сравняване на резултатите във времето.

6.1 Метод на представяне

Индикаторите за формална независимост изрично съдържат стандарт за това как трябва да изглеждат формалните договорености. Колкото по-висок е резултатът по даден индикатор, толкова повече той е в съответствие с принципите, обсъдени в Раздел 4 и описани подробно в стандартите на ЕМСС. Резултатите за всеки индикатор са представени като процент от максималния резултат, който отразява договореностите, които отговарят на стандартите за формална независимост и отчетност. Индикаторите за възприятие дават проценти на мнения. Статистически данни като средна стойност и стандартно отклонение могат да бъдат изчислени за всеки (под)индикатор в различните съдебни системи.

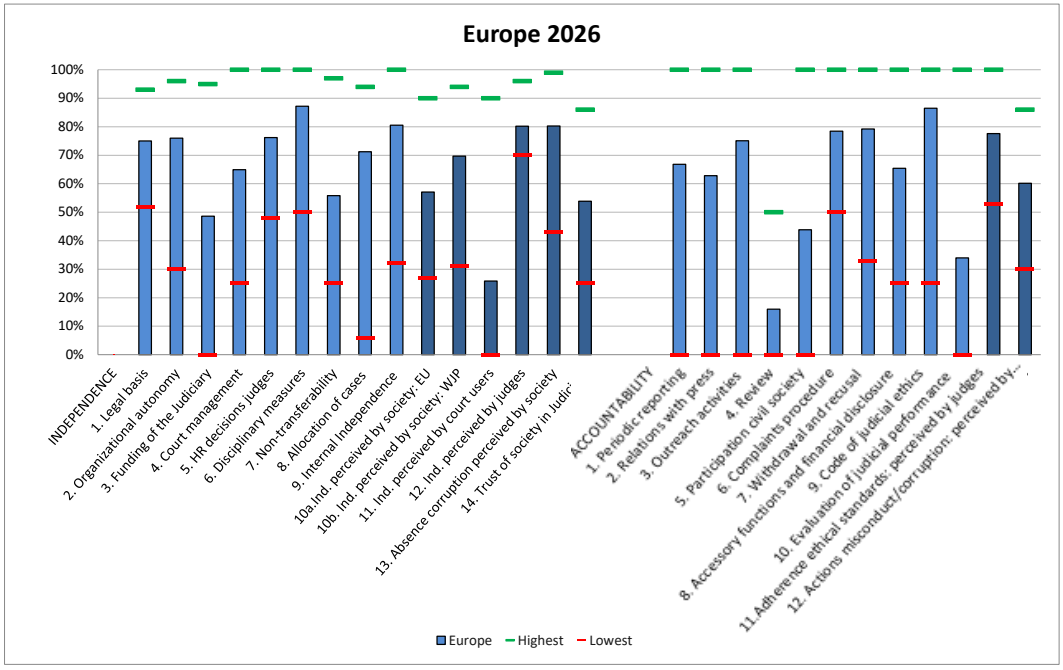
В графиките за всяка съдебна система резултатът за всеки индикатор е представен в комбинация с минималния и максималния резултат, постигнат от всяка от участващите съдебни системи. Индикаторите са изобразени хоризонтално. Индикаторите за независимост се състоят от индикатори 1 – 9 за формална независимост (светлосиньо) и индикатори 10 – 15 за възприемана независимост (тъмносиньо). По същия начин, индикаторите за отчетност се състоят от индикатори 1 – 10 за формална отчетност (светлосиньо) и индикатори 11 – 12 за възприемана отчетност (тъмносиньо).

Преди да се обърнем към индикаторите за всяка съдебна система, са дадени средните резултати за всички съдебни системи заедно.

6.2 Състояние на независимостта и отчетността в Европа: общи резултати

Що се отнася до наличието на данни, повечето индикатори могат да бъдат измерени за всички страни, с изключение на независимостта на съдебната система, както я възприемат потребителите на съдилища. Както беше отбелязано, проучвания сред потребителите на съдилища, които изследват възприятията за независимост, рядко се провеждат на национално ниво. В резултат на това повечето страни имат минимален резултат от 0 (няма проучване) по този показател. Като се има предвид важността на обратната връзка от потребителите на съдилища, няма причина индикаторът да се отказва поради липса на интерес.

Фигура 2 показва средния резултат за всеки индикатор за всички членове и наблюдатели на ЕМСС, които са отговорили на въпросника в това издание. Червената линия показва най-ниския резултат от всички съдебни системи, а зелената линия - най-високия резултат. Предвид разликите между съдебните системи, средните резултати дават само груба представа за общите проблеми в Европа. По-специално, индикаторите за формална отчетност показват големи вариации. Въпреки това, някои общи заключения могат да бъдат направени от средните стойности в комбинация с глобална проверка на резултатите за всяка съдебна система.

Фигура 2 Индикатори за независимост и отчетност на съдебната власт, средни стойности за всички съдебни системи

Независимост и отчетност в Европа

Както и в предишни години, все още има много място за подобряване на независимостта, както и на отчетността, съдейки по разликата между средните оценки и това, което се счита за добри договорености, отговарящи на стандартите (100%). За повечето индикатори поне една съдебна система достига 100% резултат (зелена линия), което показва, че тези добри договорености са постижими. От друга страна, се наблюдават и много ниски резултати (червена линия), особено в

областта на отчетността. Трябва да се подчертае по отношение на индикаторите за независимост, че 100% резултат не е далечна цел, а действително трябва да бъде постигнат, за да се гарантира независимостта. По отношение на повечето индикатори за възприятие, 100% резултат не е реалистично постижим. Дори и така може да се постигне значителен напредък. Трябва да се подчертае, че формалните договорености относно гаранциите за независимост често са по-слабо уредени в Северозападна Европа, отколкото в Централна Европа, докато оценките за възприемана независимост като цяло са по-високи. Съвременните формални договорености не гарантират независимост на практика и са необходими много усилия, за да се постигне подобрение, видимо за населението. По-долу са подчертани редица теми, които са от особен интерес.

Управление на съдебната система

Индикатор 2 за независимост се отнася до организационната автономност на съдебната власт. Този индикатор позволява (комбинацията от) различни институции за управление. Институциите за управление допринасят за организационната автономност на съдебната власт само ако съдиите имат решаващо влияние върху решенията. Фокусирайки се върху самите съдебни съвети, могат да се разграничат два аспекта. Първият аспект е степента на съответствие на съвета със съвместно договорените насоки на ЕМСС относно независимостта, а вторият е обхватът на неговите задачи. Спазването на насоките е сравнително високо, но непълно в много съдебни системи, което позволява влияние на другите държавни власти. Разнообразието от задачи е много голямо. Има съвети, които не изпълняват нито една от изброените задачи. По същество това са консултативни органи (напр. в Обединеното кралство). Също така има съвети с широк кръг от задачи. Освен това се наблюдава познатото разграничение между съвети, които са пряко натоварени с назначаването и освобождаването на съдии, и съвети, фокусирани върху управлението на съдебната власт и нейното финансиране. От това следва, че управлението на съдебната власт се различава много в различните държави и все още е фрагментирано в много страни. Това пречи на интегралното управление на съдебната власт. Ситуацията се утежнява от липсата на влияние на управленските институции върху финансите (вижте следващата точка), но също и от ниските оценки за управление на съдилищата (И4). Ако управлението на съдилищата е твърдо в ръцете на самата съдебна власт, това би могло да компенсира ограничените функции и несъвършената независимост на съветите или други управленски институции. Управлението на съдилищата обаче, включително все по-важната област на информационните технологии и изкуствения интелект, често е в ръцете на министъра на правосъдието.

Ниски оценки за механизмите на финансиране

По отношение на формалната независимост (показатели 1–9) разпоредбите за финансирането на съдебната система получават най-ниска оценка, както беше и в предишните издания на индикаторите. Финансирането на съдебната система като цяло не е добре уредено, а съдебните органи често зависят от дискреционни решения на правителството. Индикаторът се състои от два елемента: разпределението на правомощията за вземане на решения между съдебната власт, правителството и парламента, включително възможността съдебната власт да се обърне към парламента в случай на конфликт с правителството, и обективността на критериите за финансиране. И по двата аспекта оценките са ниски. В резултат на това бюджетите често са недостатъчни.

Таблица 3 представя данни за възприятието на съветите на съдебната власт и другите ръководни органи относно адекватността на бюджета на съдебната власт. 13 от 25 съдебни системи посочват, че бюджетите са недостатъчни. От тези 13 съдебни системи 8 съобщават, че бюджетът е недостатъчен за обработката на натовареността с дела, а 11 — че бюджетът за ИТ-системи и сгради

е недостатъчен. Резултатите в тази област подчертават актуалността на доклада на ЕМСС от 2016 г. относно финансирането на съдебната система. Основните препоръки в този доклад са:

1. Изготвянето на бюджета трябва да бъде системно и на практика свободно от неподходяща политическа намеса, така че съдилищата да се финансират въз основа на обективни и прозрачни критерии;

2. Съветът на съдебната власт или еквивалентен орган трябва да бъде тясно ангажиран на всички етапи от бюджетния процес, а съдилищата трябва да разполагат с ресурси на ниво, което осигурява ефективна и ефикасна съдебна система;

3. Бюджетните приоритети трябва да се определят в сътрудничество със съответната съдебна власт съгласно прозрачни критерии и сами по себе си не трябва да диктуват съдебните процедури, които трябва да се следват.

Тези препоръки все още са много актуални.

Таблица 3. Достатъчност на финансирането на съдебната система според оценката на съветите и другите ръководни органи

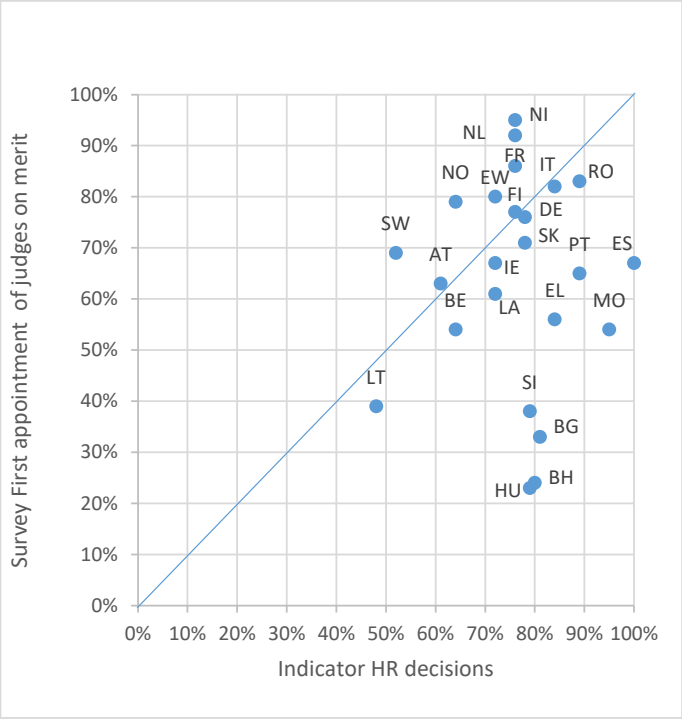
Is the funding of the Judiciary sufficient as to allow the courts to cover the following activities					
	To handle their caseload	To engage experts/translators /etc in cases when cenecessay if fees paid by court	To keep the knowledge and skills of judges up to date	To keep the knowledge and skills of court staff up to date	To facilitate judges and other personnel in matters of IT-systems, buildings etc.
Austria	yes	yes	yes	yes	yes
Belgium	not sure	not sure	not sure	not sure	not sure
BiH	no	no	yes	no	no
Bulgaria	yes	yes	yes	yes	no
Finland	yes	yes	yes	yes	yes
France	no	no	no	no	no
Germany	yes	yes	yes	yes	yes
Greece CC	no	no	no	no	no
Greece AD	no	no	yes	no	no
Hungary	yes	yes	yes	yes	yes
Ireland	yes	yes	yes	yes	yes
Italy CPGA	yes	yes	yes	yes	yes
Latvia	yes	yes	yes	no	yes
Lithuania	no	yes	yes	no	no
Luxembourg	yes	yes	yes	yes	yes
Moldova	no	no	yes	yes	no
Netherlands	yes	yes	yes	yes	yes
Norway	yes	yes	yes	yes	yes
Portugal	no	yes	yes	yes	no
Romania	no	no	no	no	no
Slovakia	yes	no	no	no	no
Slovenia	yes	yes	yes	yes	yes
Sweden	yes	yes	yes	yes	yes
Spain	no	yes	yes	yes	yes
England&Wales	yes	no	yes	no	no
Northern Ireland	yes	yes	yes	no	yes

Противоречиви резултати относно назначаването и повишаването на съдии

В предишни доклади относно измерването на показателите беше отбелязано, по отношение на решенията, свързани с човешките ресурси (назначаване и повишаване на съдии), че високата оценка по показателя като цяло не съвпада с високата оценка по въпросите в анкетата сред съдиите за това дали съдиите се назначават и повишават единствено въз основа на заслуги и опит[8]. Очевидно пълното спазване на стандартите не гарантира високо мнение на съдиите относно резултатите от процедурите по назначаване и повишаване. Освен това някои съдебни системи, които получават положителна оценка от съдиите в това отношение, не спазват напълно стандартите. Фигура 3 илюстрира и двете наблюдения. Хоризонталната ос показва резултатите по индикатора, който отразява механизмите за вземане на решения относно съдиите, а вертикалната ос – резултатите от анкетата сред съдиите. Ако индикаторът и отговорите от анкетата бяха съгласувани, резултатите биха се намирали по диагонала. В настоящото издание отново голяма група държави се намира под диагонала, а също така много държави се намират над нея. По този

8

начин много съдебни системи се представят значително по-зле, отколкото биха показали техните формални механизми, а други – значително по-добре.

Фигура 3: Индикатор „Решения в областта на човешките ресурси“ спрямо съгласие за назначаване на съдии при първото им назначаване единствено въз основа на заслугите, според проучването сред съдиите (Проучване 2025)

Липса на външна ориентация на съдебната система

Индикаторите показват, че външната ориентация на съдебната система все още е доста слаба. Поддържането на връзка с обществото е важно за съдебната система, за да знае какво очакват гражданите от съдилищата и как те оценяват работата им. Поддържането на връзка също така позволява на съдебната система да обясни своята роля в обществото. Макар че много съдебни системи се ангажират с дейности за работа с обществеността, по други индикатори резултатите са ниски. Въпреки че броят им нараства, все още малко съдебни системи провеждат систематични проучвания сред ползвателите на съдилищата (И11). Освен това външният преглед, като част от индикатора за преглед като цяло (А4), е рядкост. Същото важи и за участието на гражданското общество в органите за управление на съдебната система, като например тези, свързани с подбора и назначаването на съдии.

Непрехвърляемост на съдиите

Сравнително слабо място в редица съдебни системи е преместването на съдии в други съдилища без тяхното съгласие, което води до ниска средна оценка в различните държави. Слабата защита срещу преместванията позволява оказването на влияние върху съдиите. Явно тази област често не е добре регулирана.

Оценка на работата на съдебната система: напрежение между независимостта и отчетността

Индикаторът отнасящ се до оценяването на съдиите отбелязва ниски средни стойности в съдебните системи. Това се дължи не толкова на липсата на оценяване, колкото на напрежението между оценяването и независимостта, особено когато оценяването е основа за решения, свързани с кариерното развитие. Механизмите за оценка трябва да отговарят на стандарти, които да гарантират независимостта. Тези стандарти включват следното: самата оценка не може да доведе до уволнение (понижаване в длъжност/преместване) на съдия. Органът, който извършва оценката, трябва да се състои предимно от съдии. Изпълнителната или законодателната власт не трябва да участват в оценката. Цялата информация, на която се основава оценката, трябва да бъде документирана и достъпна за съдията. Съдията трябва да има правото да отговори на всякакви констатации, отнасящи се до него/нея. Трябва да съществува процедура за обжалване, която позволява независим преглед на всички материали. При настоящите критерии много съдебни системи получават нула точки по този показател. Тъй като стандартите изглеждат валидни, тези гаранции трябва да се прилагат по-стриктно. Резултатът по индикатора за допълнителните функции и финансовата прозрачност се е подобрил средно в сравнение с предишното измерване на индикаторите (от 52 % на 65 %). Все още има място за подобрение. Сравнително ниският резултат се дължи предимно на липсата на финансова прозрачност в много съдебни системи. Финансовата прозрачност се наблюдава систематично в Централна Европа, с изключение на Унгария.

Допълнителни функции/разкриване на финансова информация

Резултатът по индикатора за допълнителните функции и финансовата прозрачност се е подобрил средно в сравнение с предишното измерване на индикаторите (от 52 % на 65 %). Все още има място за подобрение. Сравнително ниският резултат се дължи предимно на липсата на финансова прозрачност в много съдебни системи. Финансовата прозрачност се наблюдава систематично в Централна Европа, с изключение на Унгария.

Възприемана независимост

Възприятията за независимост показват смесени резултати. Възприятието на гражданите за независимостта на съдебната система е по-неблагоприятно от това на съдиите. По-ранни издания на индикаторите (2017 г., 2019 г.) биха могли да използват резултатите от проучване сред адвокати. Техният резултат за възприятие на независимостта на съдебната система е между този на гражданите и съдиите. Както бе отбелязано по-горе, проучването от 2025 г. сред адвокатите не достигна достатъчен брой отговори в повечето страни. За страните със значителен брой отговори беше установен същият резултат, като резултатът на адвокатите е по-близък до този на обществеността, отколкото на съдиите.

Що се отнася до свързаните явления, средният резултат за възприятието на гражданите за корупция в съдебната система е доста благоприятен, но, както ще покажат профилите на страните, разликите между съдебните системи са големи и корупцията остава основно предизвикателство в редица съдебни системи.

Както вече бе споменато, повечето съдебни системи не провеждат проучвания сред ползвателите на съдебни услуги. Следователно няма информация за опита на ползвателите на съдебни услуги. Средният резултат по индикатор 11 е нисък. Това е резултат от липсата на проучвания, а не от ниската удовлетвореност от независимостта. В правомощията на съдебните системи е да провеждат проучвания сред ползвателите на съдебни услуги и това би помогнало за по-добро разбиране на опита и възприятията им.

Доверието на гражданите в съдебната система заслужава специално внимание. В предишните издания индикаторът предоставяше сравнение на доверието на гражданите в съдебната система спрямо доверието в другите държавни власти в рамките на отделните страни. Във всички страни доверието в съдебната система е по-високо от доверието в другите клонове на държавната власт, с две изключения, където доверието е на едно и също ниво (България, Португалия). Въпреки че трите държавни власти изпълняват много различни функции, е забележително, че почти навсякъде на съдиите се има повече доверие, отколкото на пряко избраните длъжностни лица. Това обаче не означава, че доверието в съдебната система е високо във всички съдебни системи. Настоящият индикатор показва това.

Възприемана отчетност

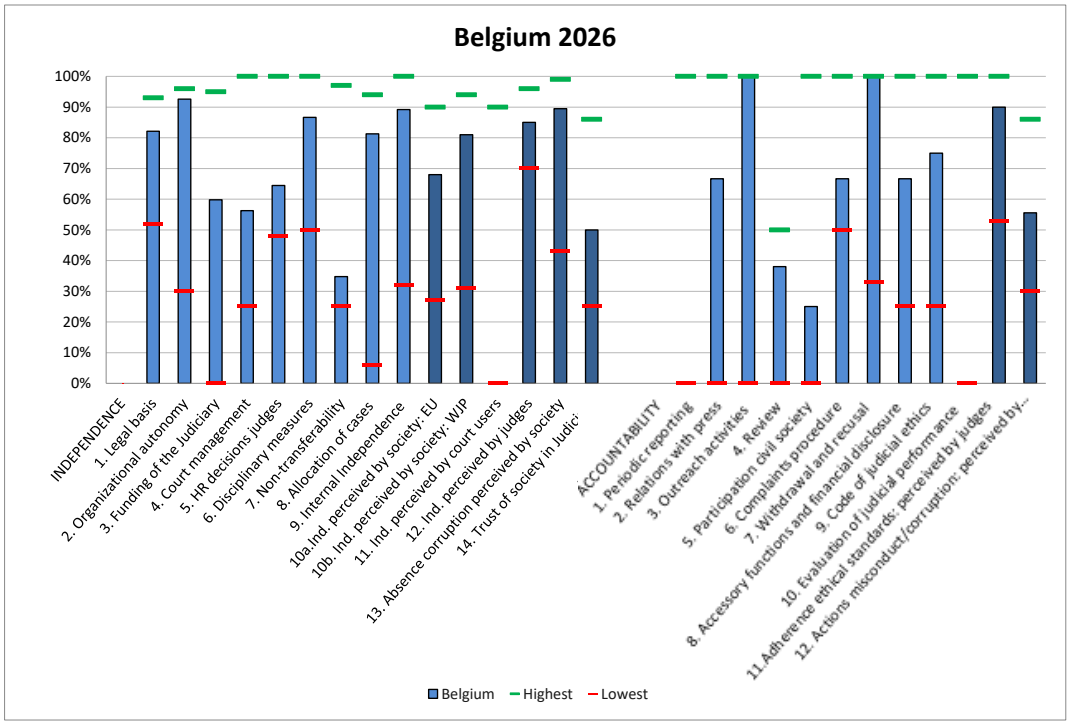
В настоящото си издание, индикаторите за възприятията са ограничени до възприятията на съдиите. Както беше отбелязано по-рано, сравнението с възприятията на адвокатите не можеше да се осъществи през 2026 г. Настоящите индикатори се отнасят до спазването на етичните стандарти и адекватността на действията на съдебните органи за справяне с нарушенията и корупцията от страна на съдиите. Повече от 80% от анкетираните съдии са доволни от спазването на етичните стандарти от страна на съдиите. Между 60% и 70% изразиха мнение, че нарушенията и корупцията се справят ефективно от съдебните органи. Трябва да се отбележи, че възприятията на съдиите и адвокатите се различаваха значително в по-ранното издание и това все още може да е причина за безпокойство. Измерването на възприятията за отчетност понастоящем е ограничено и изисква по-нататъшно концептуализиране.

6.3 Състояние на независимост и отчетност по съдебни системи

Профилите на държавите са представени по азбучен ред за всички участващи съдебни системи, членове на ЕМСС, както и наблюдатели. Звездичката обозначава наблюдателите. Когато дадена съдебна система не е участвала във въпросника, е включен нейният профил на държавата за 2023 г.

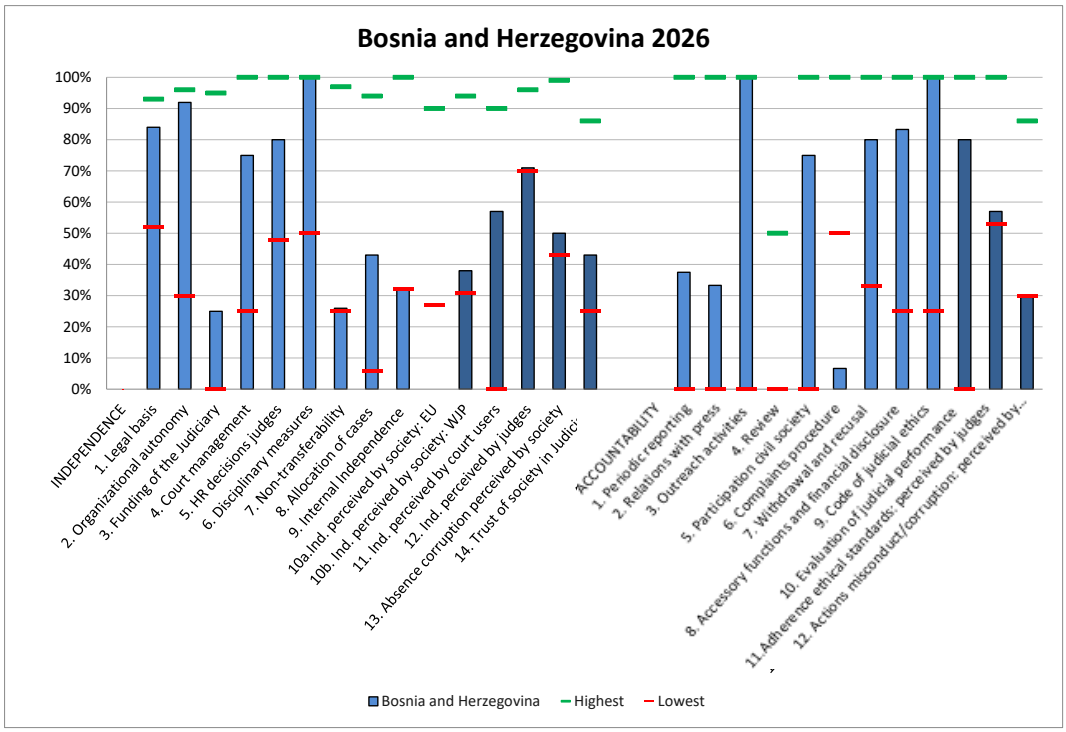
*Фигура 4 Индикатори за независимост и отчетност на съдебната власт, Австрия **

Забележка: В Австрия администрирането на съдилищата е под отговорността на изпълнителната власт, т.е. на компетентния министър, а именно министъра на правосъдието. Администрацията на съдилищата във всеки съд се управлява от председателя на съда. Председателят на съда е съдия и се подпомага от своите заместник-председатели, които също са съдии. При изпълнение на административните си задължения (но само тогава), съдиите, които работят в съдебната администрация, не се ползват със съдебна независимост, а действат в рамките на йерархията на изпълнителната власт.

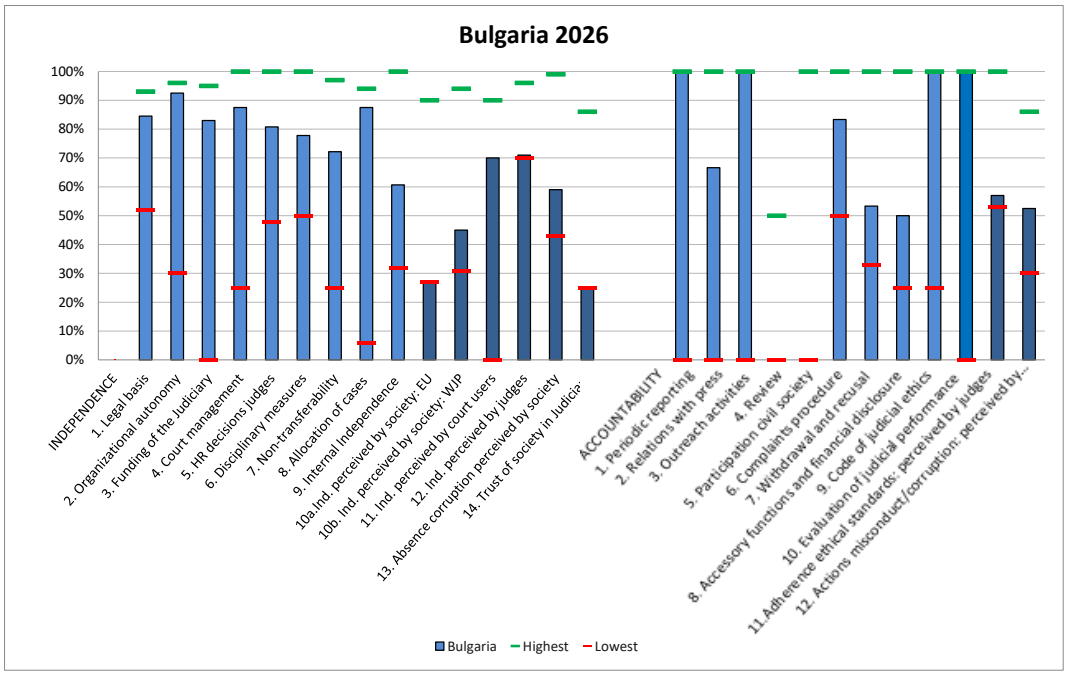

Фигура 5 Индикатори за съдебната независимост и отчетност, Белгия

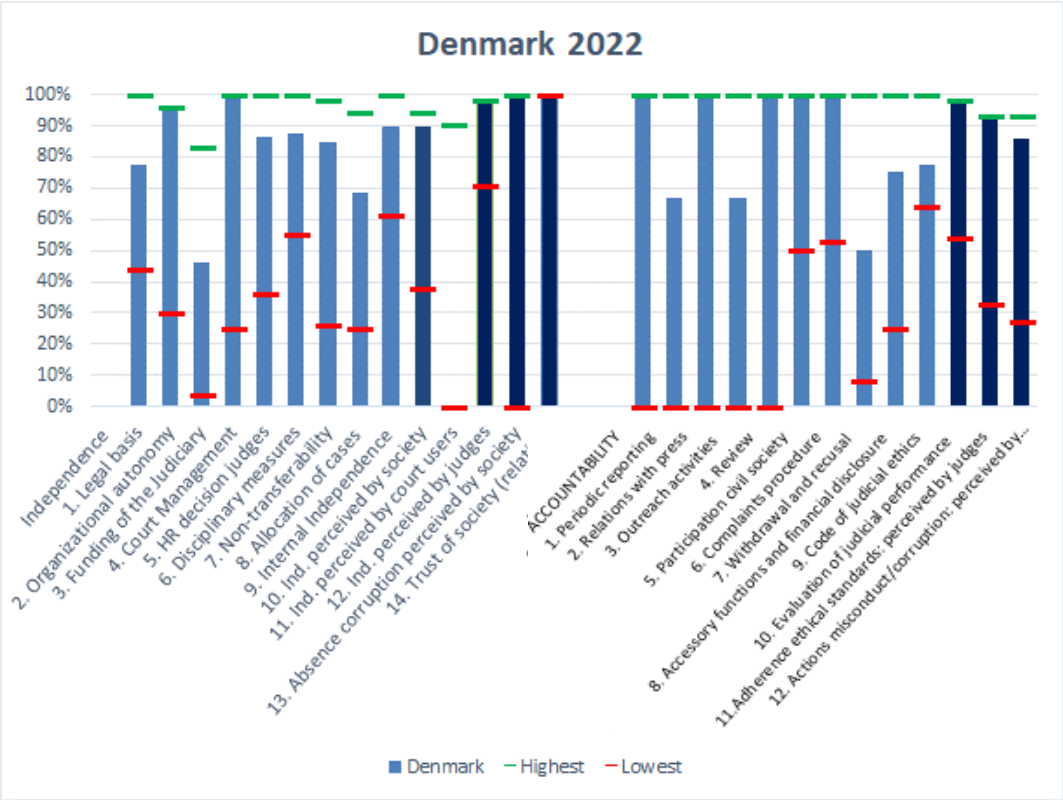
Забележка: Белгийският съвет не е част от съдебната власт. Той обаче е в съответствие с насоките на ЕМСС за съветите.

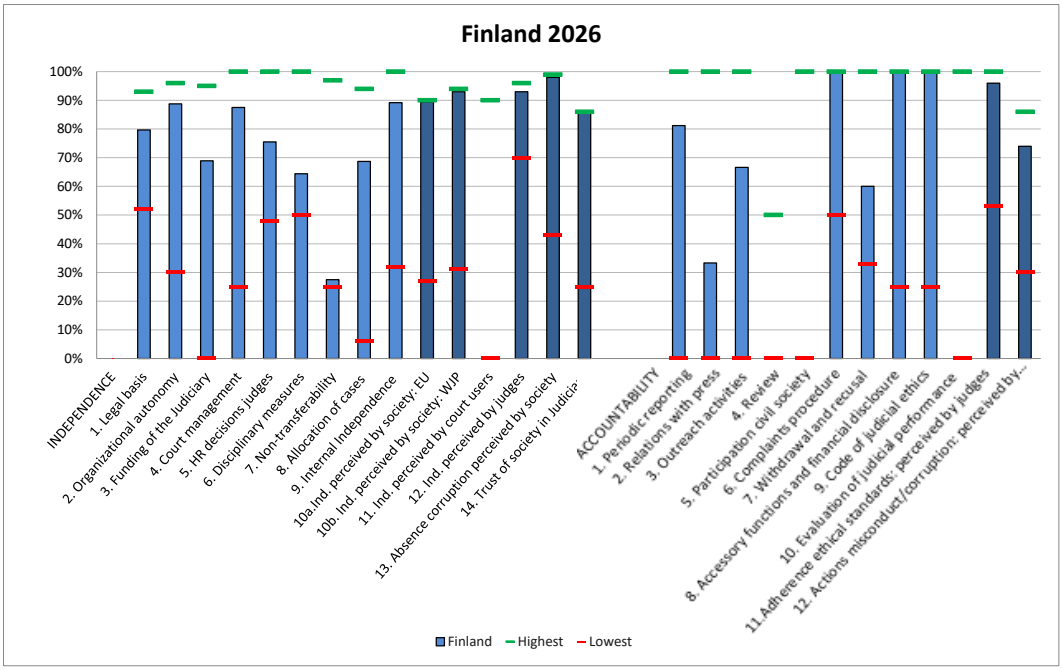

Фигура 6 Индикатори за съдебната независимост и отчетност, Босна и Херцеговина

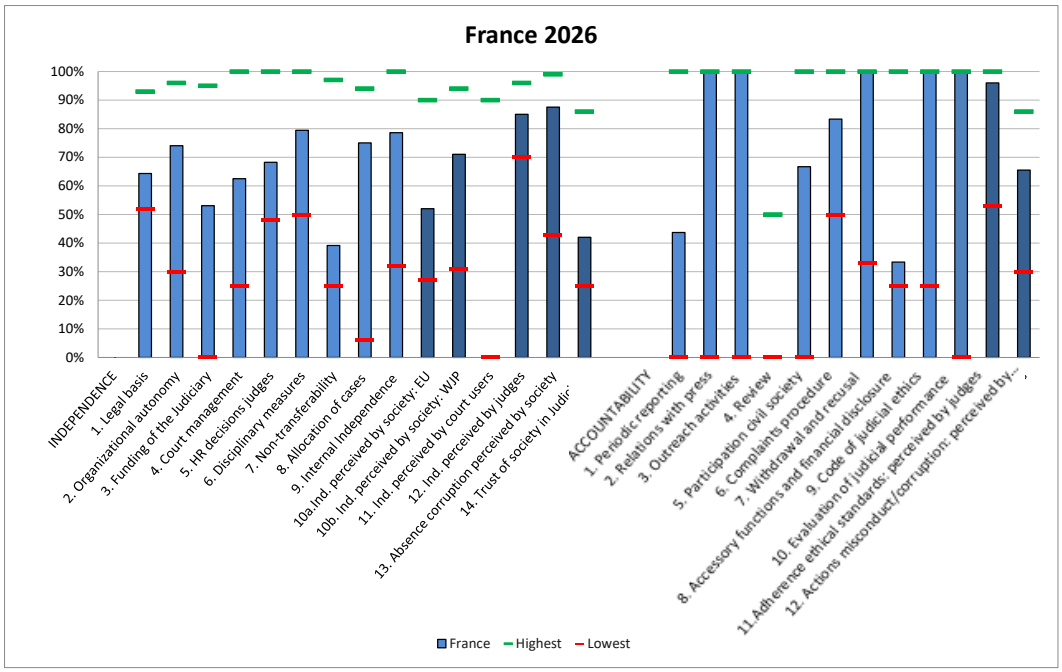

Фигура 7 Индикатори за съдебната независимост и отчетност, България

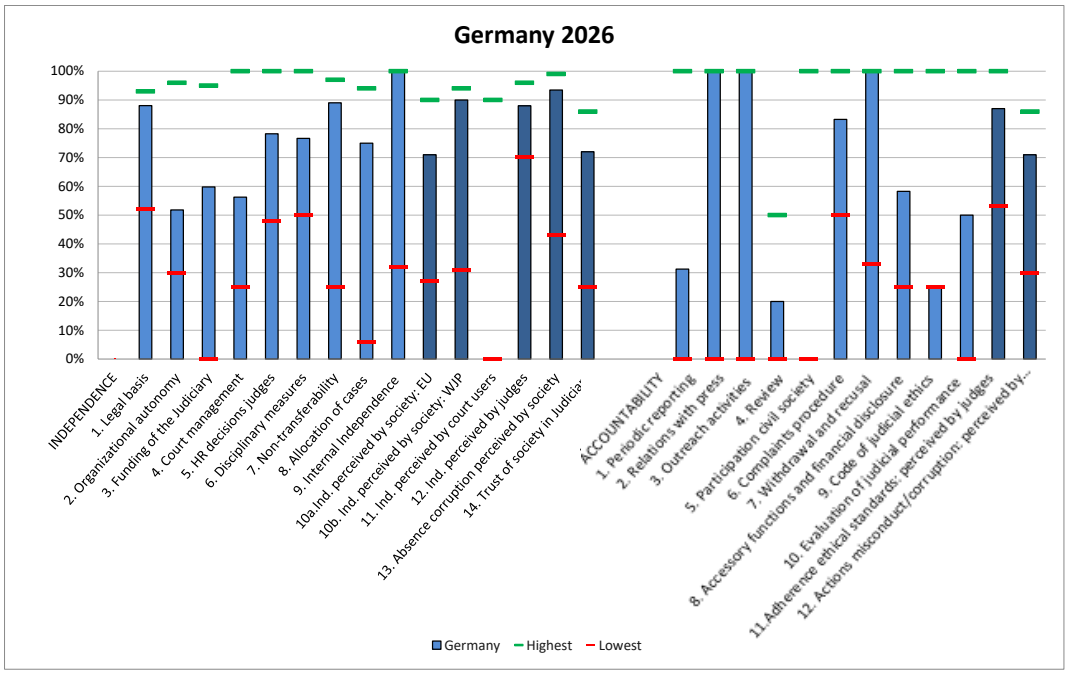

Фигура 8 Индикатори за съдебната независимост и отчетност, Дания 2022 г.

Фигура 9 Индикатори за съдебната независимост и отчетност, Финландия

Фигура 10 Индикатори за съдебната независимост и отчетност, Франция

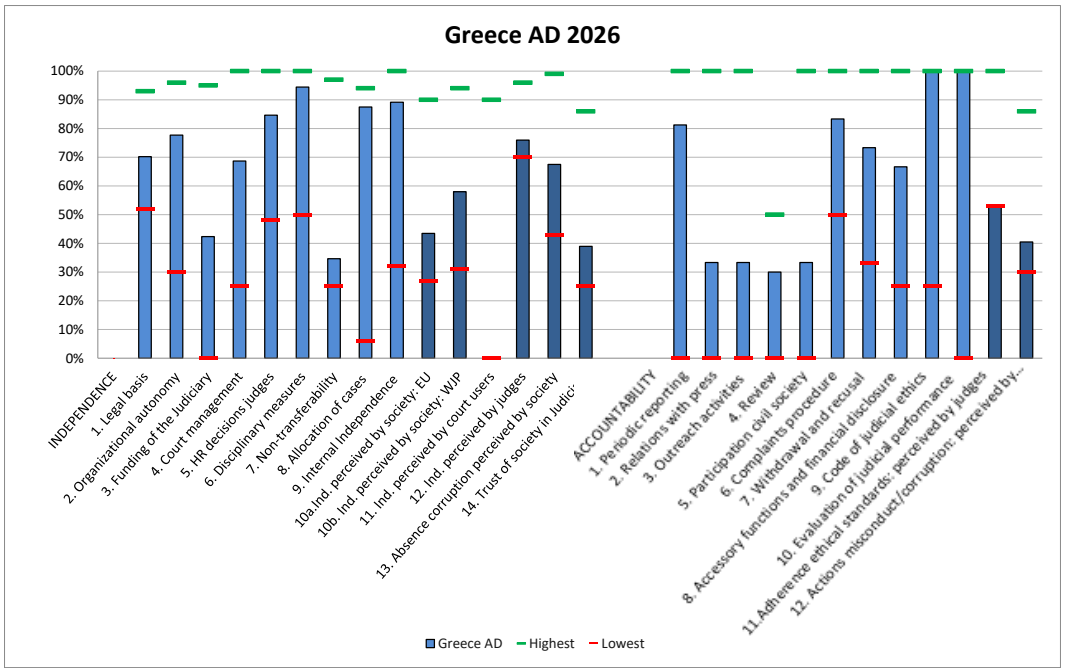

*Фигура 11 Индикатори за съдебната независимост и отчетност, Германия**

Забележка: Докато съдиите работят по делата си и ги решават самостоятелно, администрацията на съдилищата в Германия е под отговорността на изпълнителната власт, т.е. на компетентния министър, обикновено министърът на правосъдието на съответната провинция или федерация. Съдебната администрация във всеки съд се управлява от председателя на съда. Председателят на съда е съдия и е подпомаган от други съдии в административните си задължения. Когато изпълняват административните си задължения (но само тогава), съдиите, които работят в

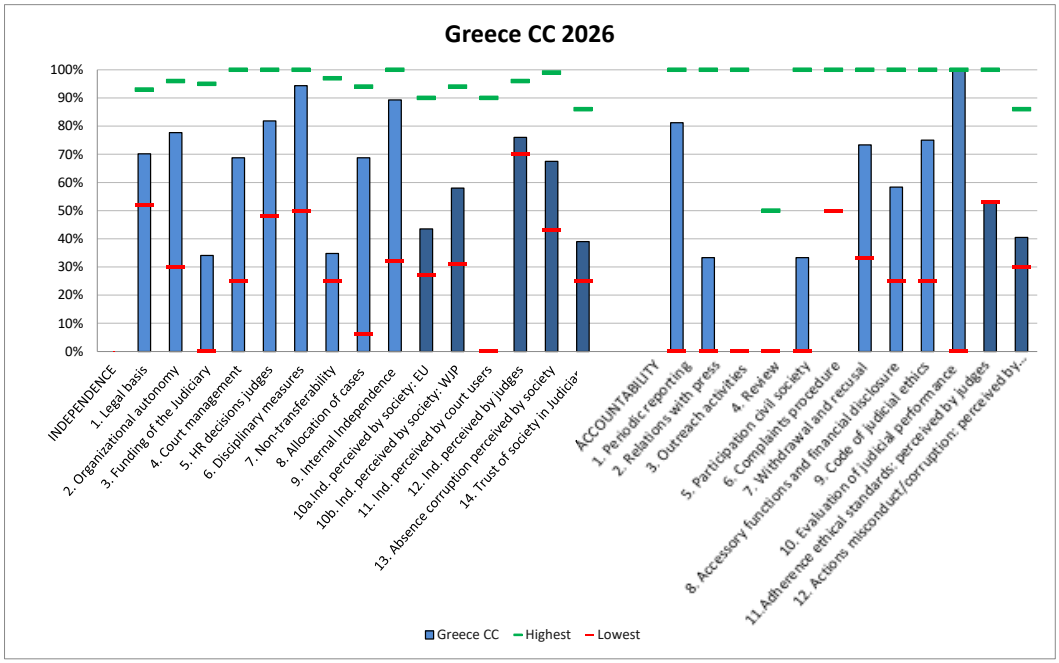
съдебната администрация, не се ползват със съдебна независимост, а действат в рамките на йерархията на изпълнителната власт. Докато администрацията на германските съдилища следователно се управлява от съдии в тесен контакт със своите колеги, изпълнителната, а не съдебната власт е отговорна за администрацията на съдилищата.

Съдиите както на федерално ниво, така и на ниво провинции се назначават от компетентния министър, обикновено министърът на правосъдието. На федерално ниво и в приблизително половината от провинциите обаче съответният парламент участва в подбора. Въпреки че съдиите не участват пряко в подбора и повишението на съдии, те имат значително косвено влияние.

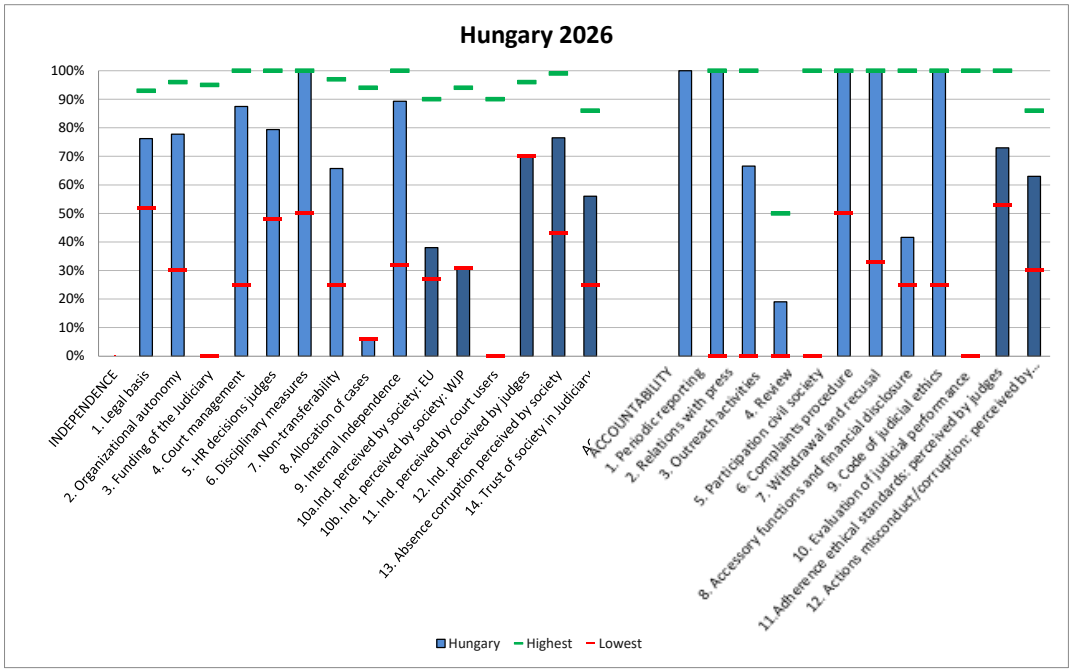

Фигура 12а Индикатори за съдебната независимост и отчетност, Гърция

Забележка: Гърция има два съвета. Единият съвет (AD) отговаря за административните съдилища, а другият за наказателните и гражданските съдилища (CC).

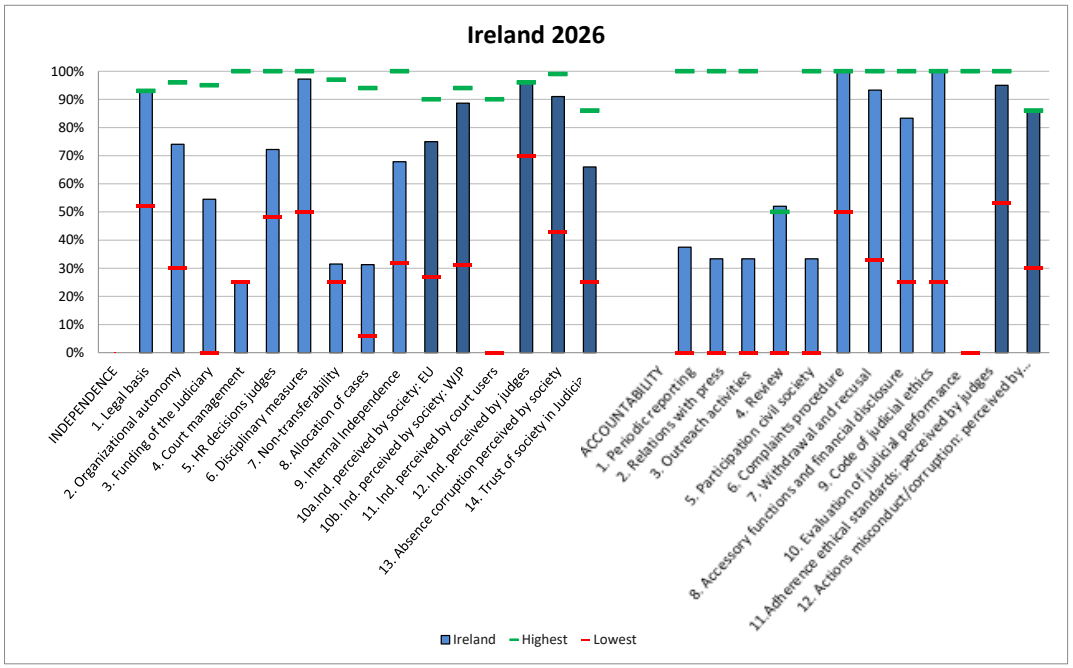
Фигура 12б Индикатори за съдебната независимост и отчетност, Гърция

Забележка: ниският резултат за невъзможност за прехвърляне се дължи главно на възможността съдия да бъде отстранен от дело без негово/нейно съгласие. Това може да се случи само ако той/тя не постанови решение в рамките на 8 месеца след обсъждането без основателна причина.

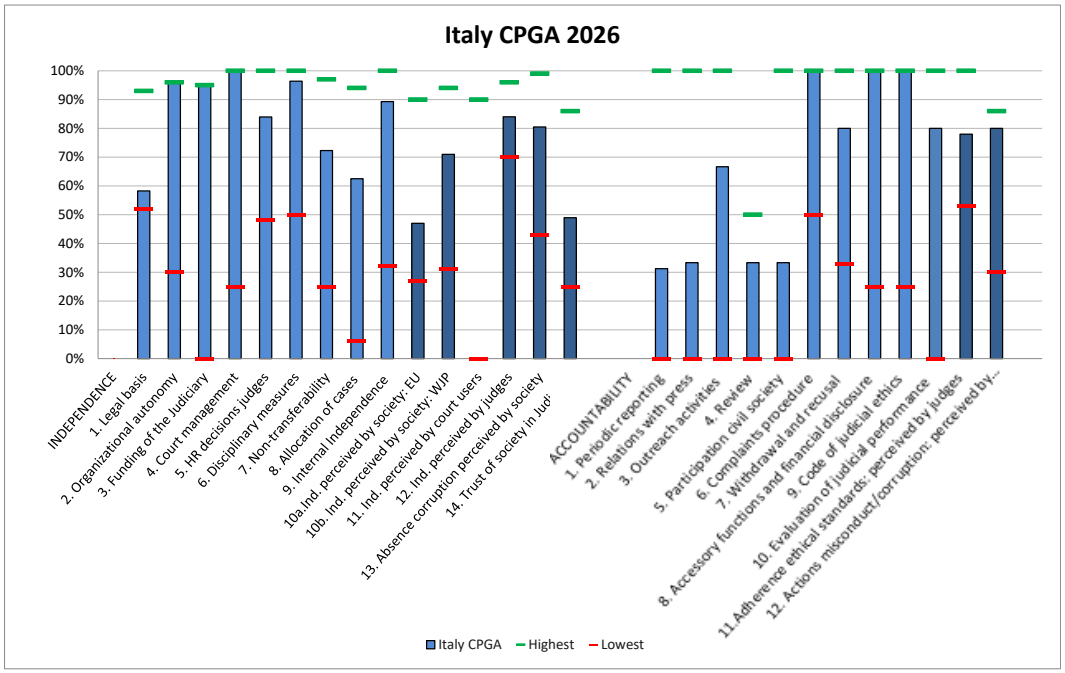

Фигура 13 Индикатори за съдебната независимост и отчетност, Унгария

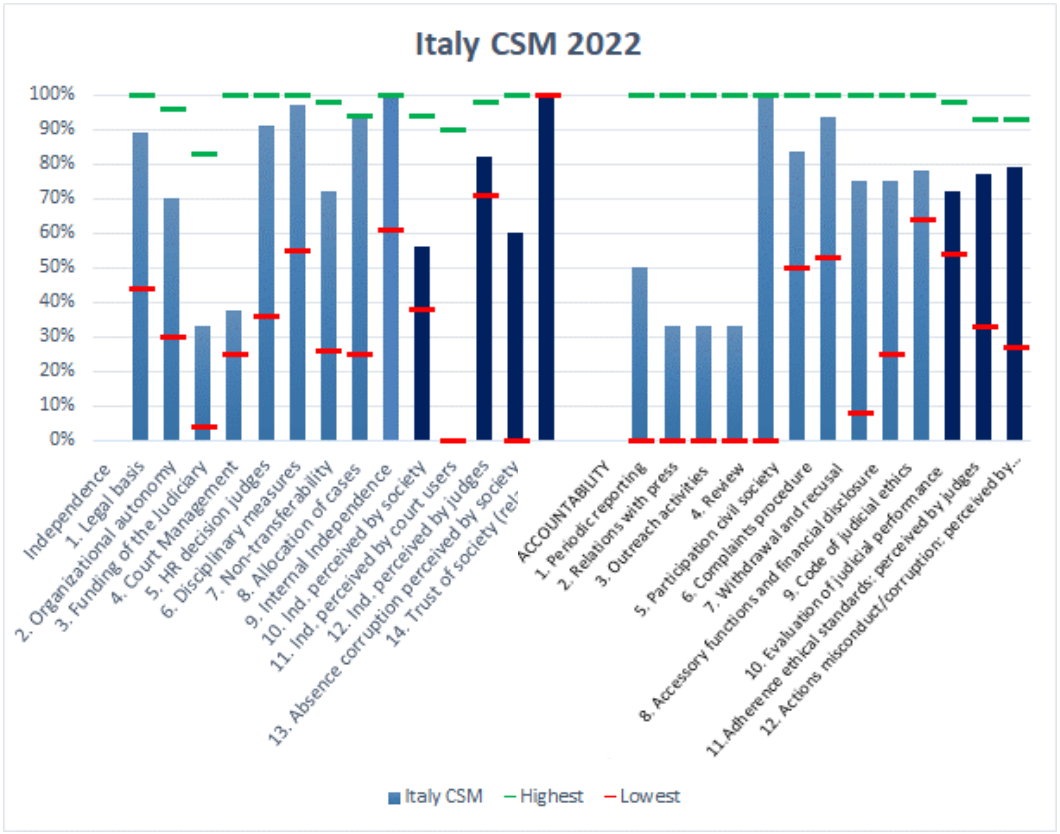
Забележка: организацията на съдебната власт е сложна, тъй като освен Съвета на съдебната власт, съществува и Национална служба на съдебната власт, която има широки отговорности. Нейният председател не се избира от съдиите.

Фигура 14 Индикатори за съдебната независимост и отчетност, Ирландия

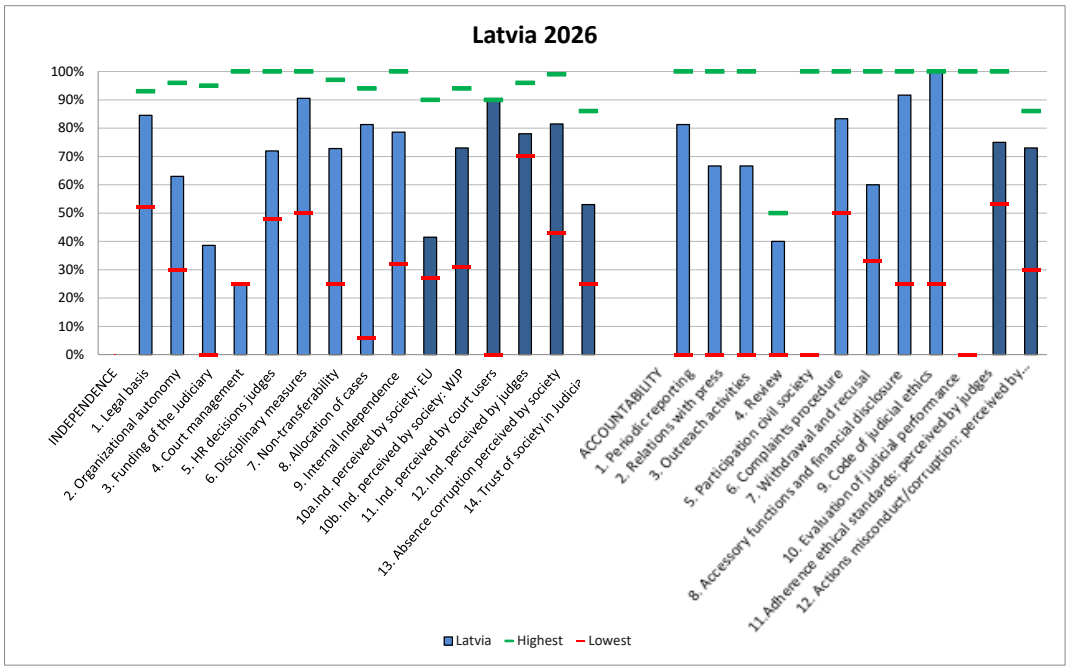

Фигура 15а Индикатори за съдебната независимост и отчетност, Италия

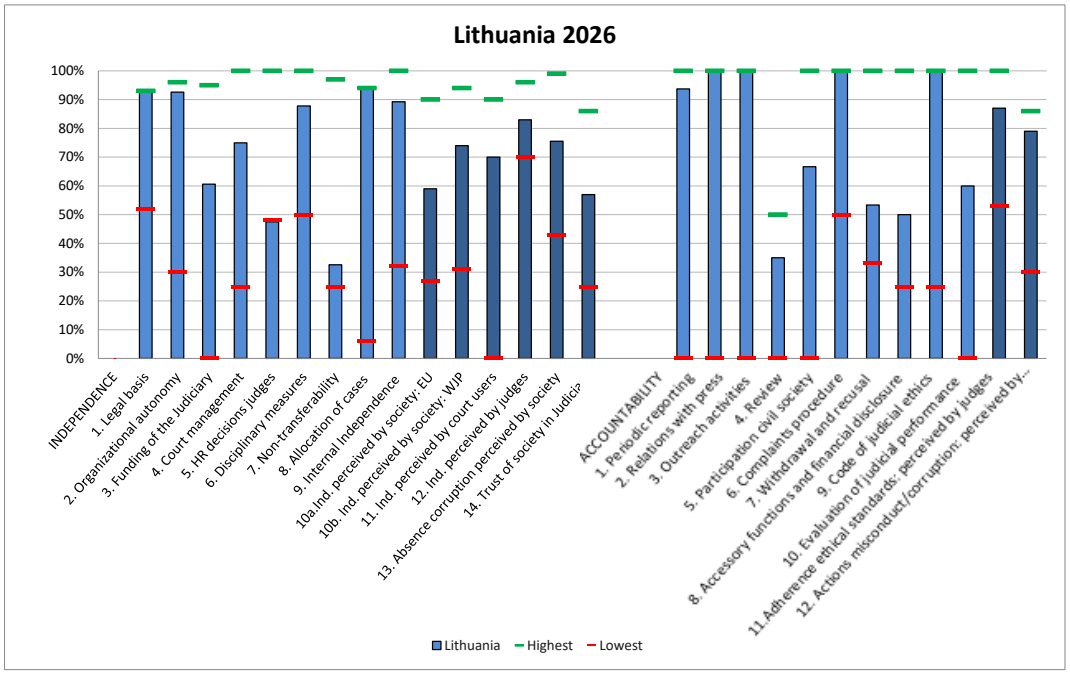

Фигура 15б Индикатори за съдебната независимост и отчетност, Италия

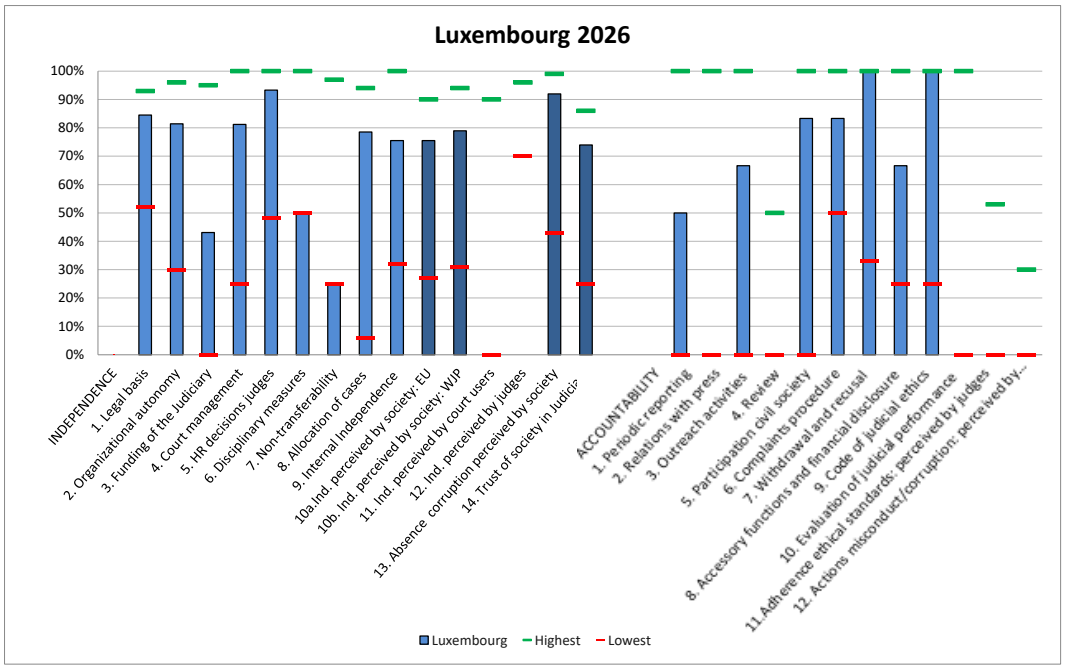
Забележка: в Италия има два съвета. Единият съвет отговаря за административните съдилища (CPGA), а другият - за наказателните и гражданските съдилища (CSM).

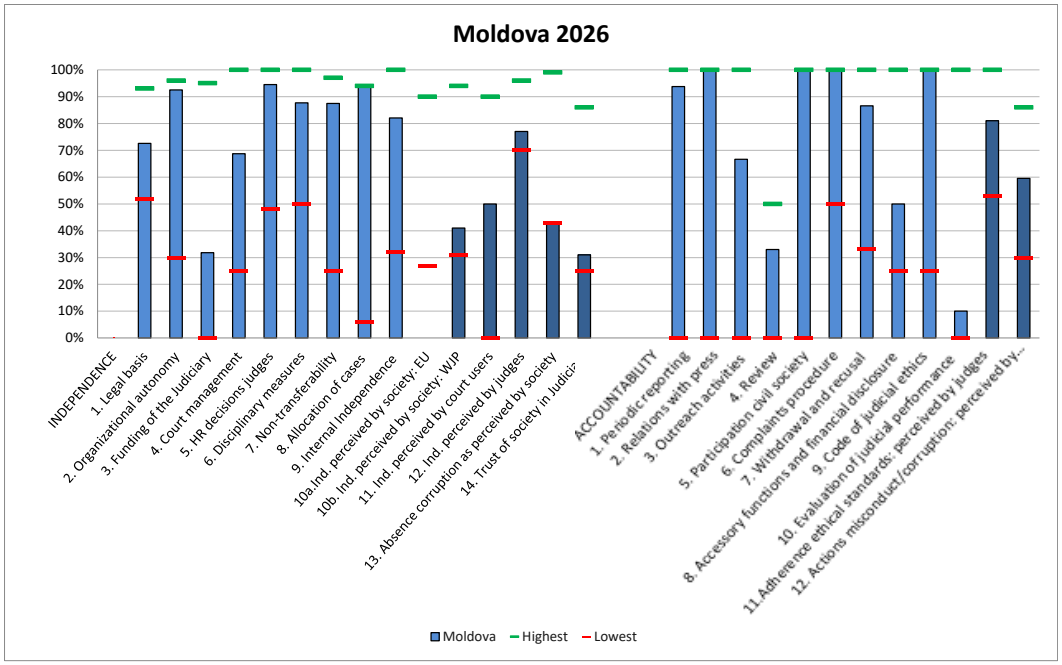

Фигура 16 Индикатори за съдебната независимост и отчетност, Латвия

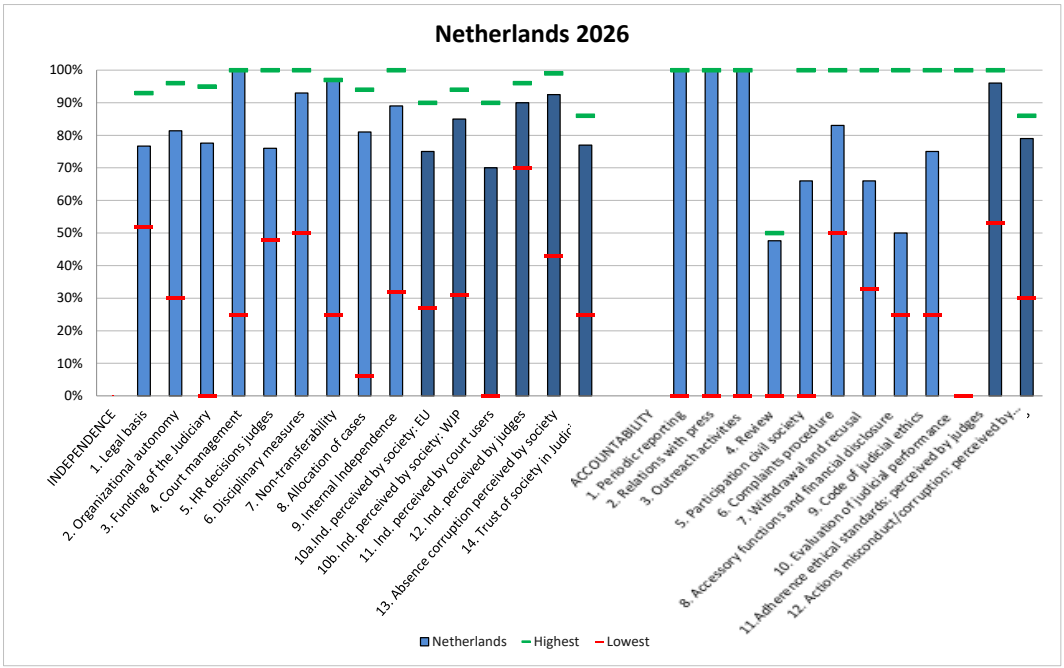

Фигура 17 Индикатори за съдебната независимост и отчетност, Литва

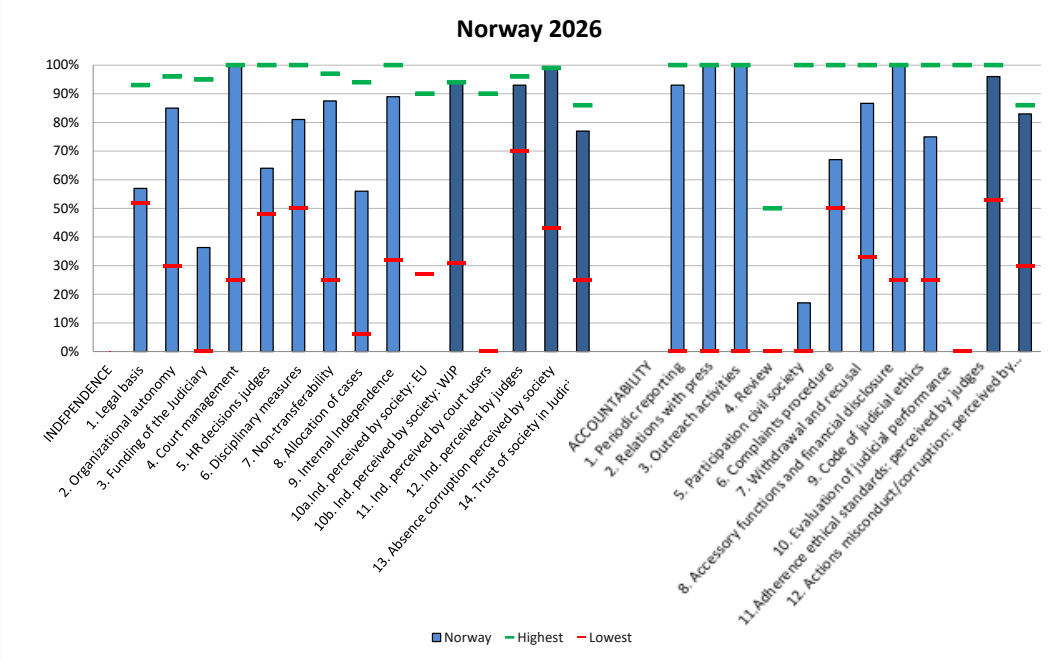

Фигура 18 Индикатори за съдебната независимост и отчетност, Люксембург

Фигура 19 Индикатори за съдебната независимост и отчетност, Молдова

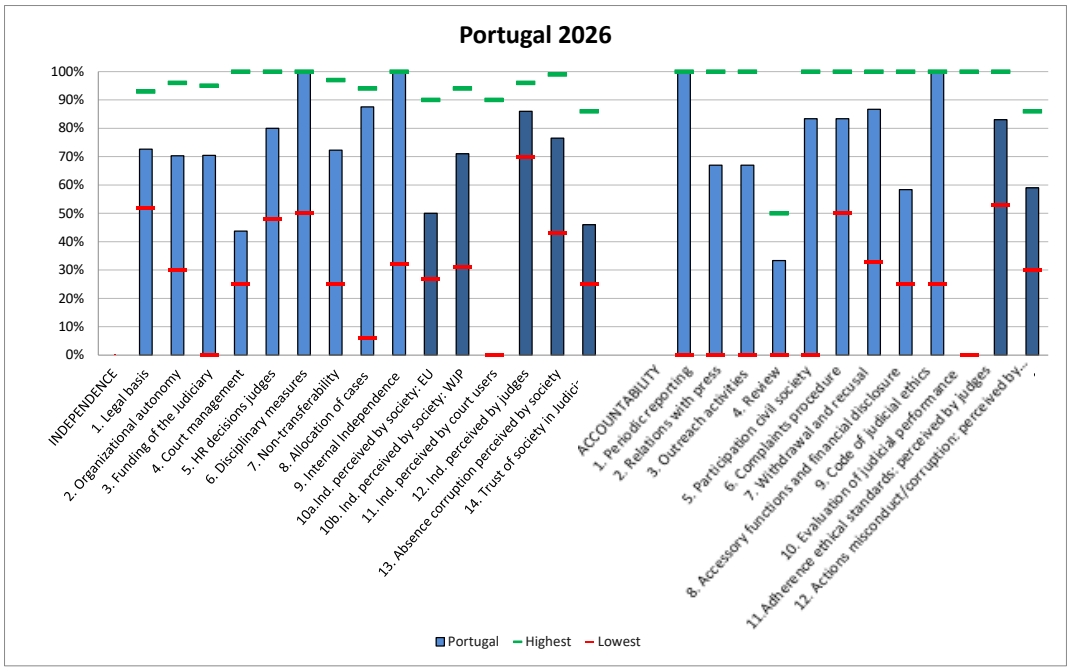

Фигура 20 Индикатори за съдебната независимост и отчетност, Нидерландия

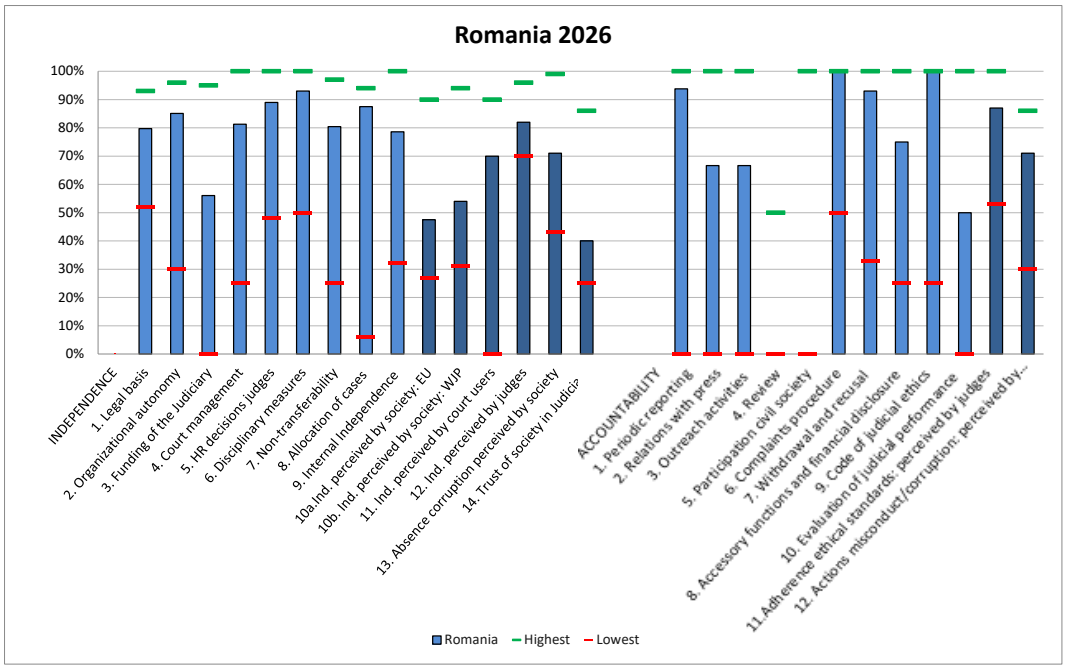

*Фигура 21 Индикатори за съдебната независимост и отчетност, Норвегия**

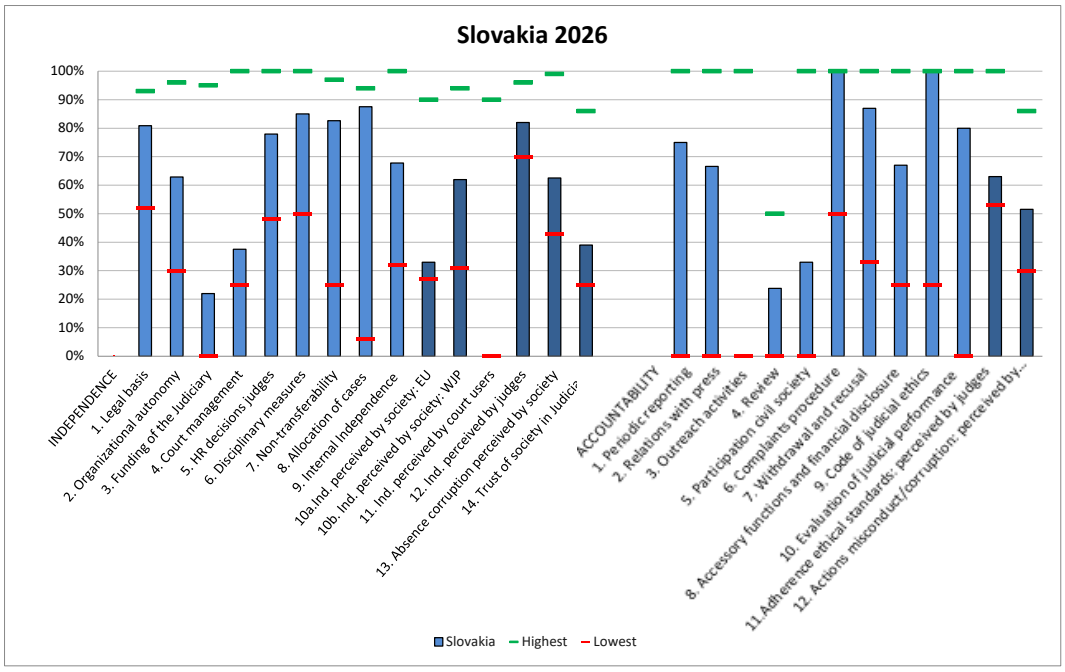
Забележка: тъй като Норвегия не е част от ЕС, индикатор 10а не може да бъде измерен.

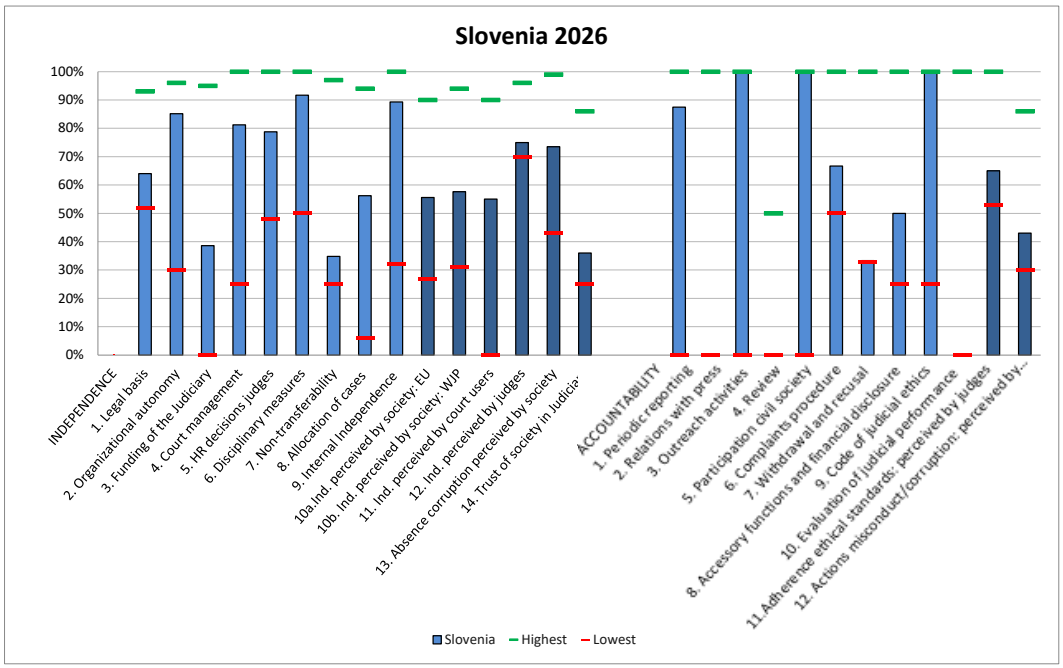

Фигура 22 Индикатори за съдебната независимост и отчетност, Португалия

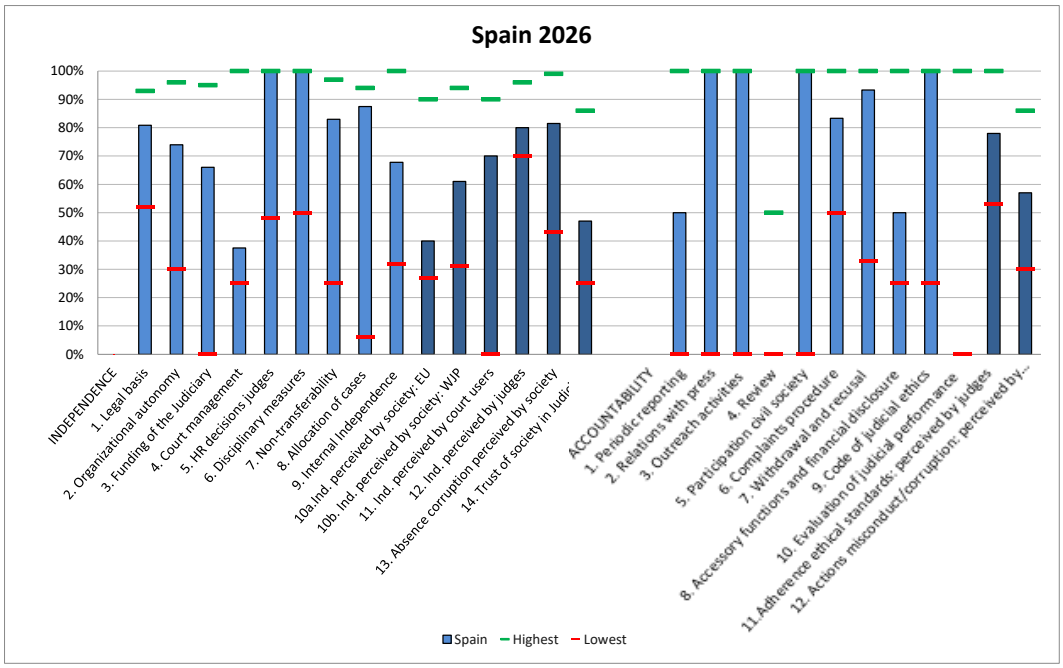

Фигура 23 Индикатори за съдебната независимост и отчетност, Румъния

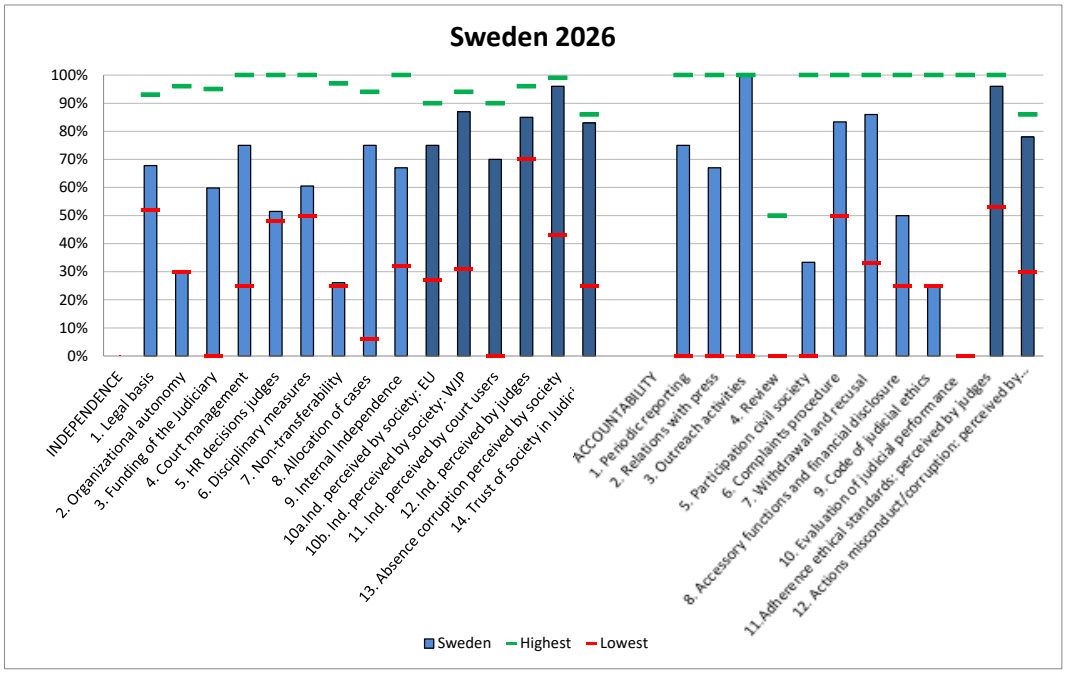

Фигура 24 Индикатори за съдебната независимост и отчетност, Словакия

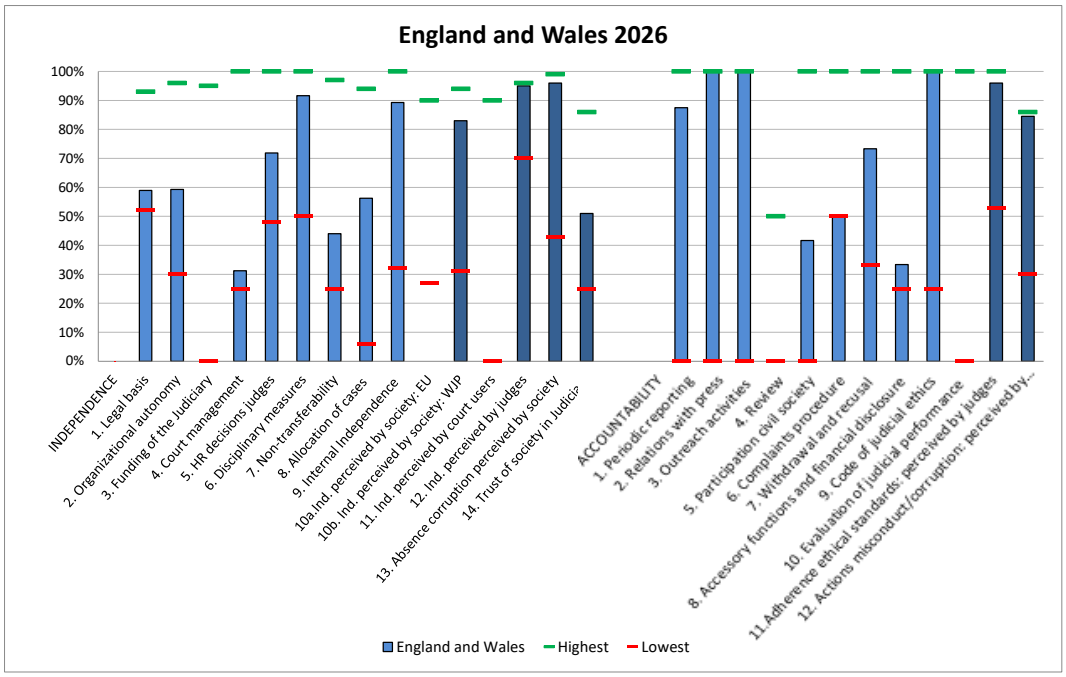

Фигура 25 Индикатори за съдебната независимост и отчетност, Словения

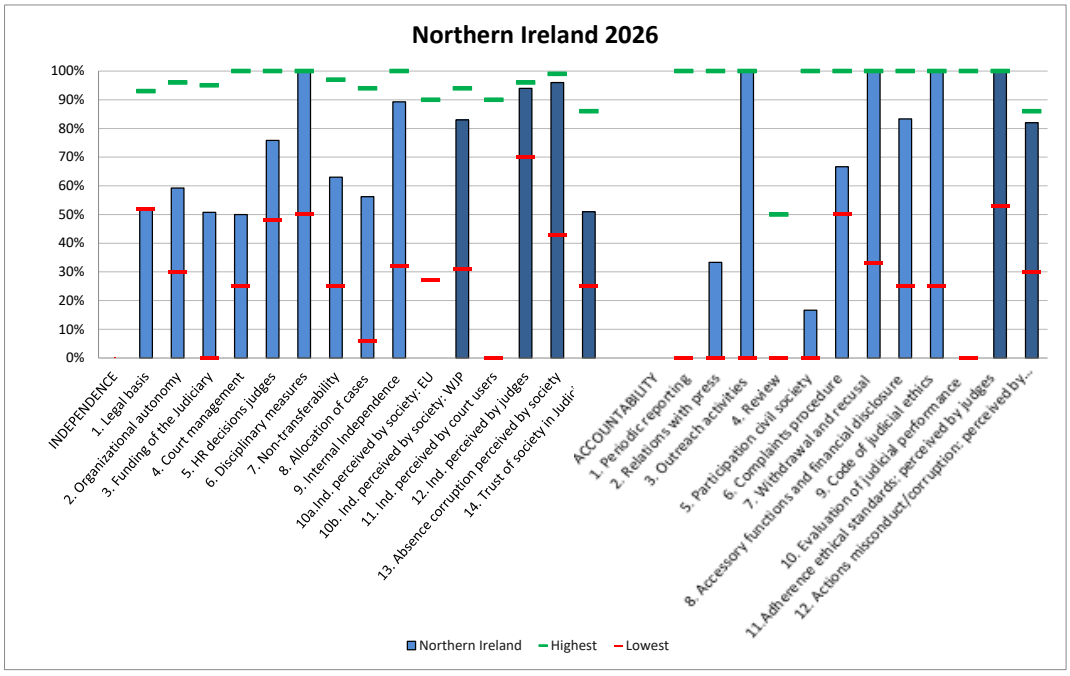

Фигура 26 Индикатори за съдебната независимост и отчетност, Испания

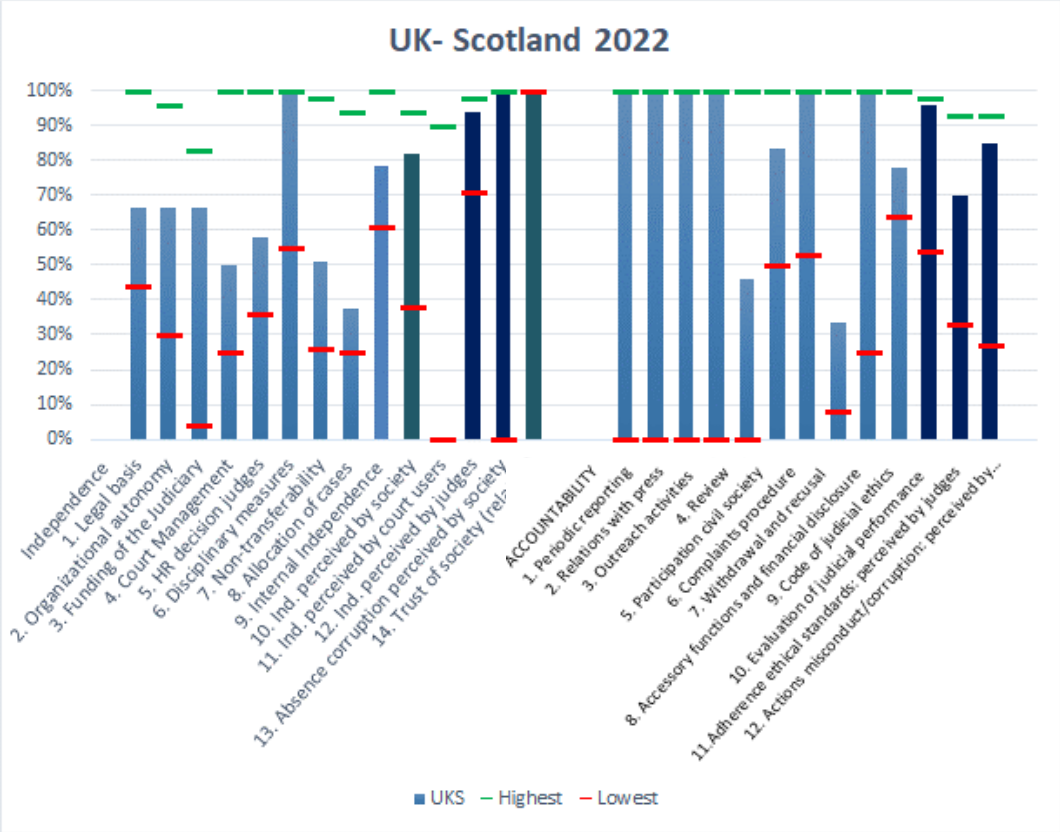

*Фигура 27 Индикатори за съдебната независимост и отчетност, Швеция**

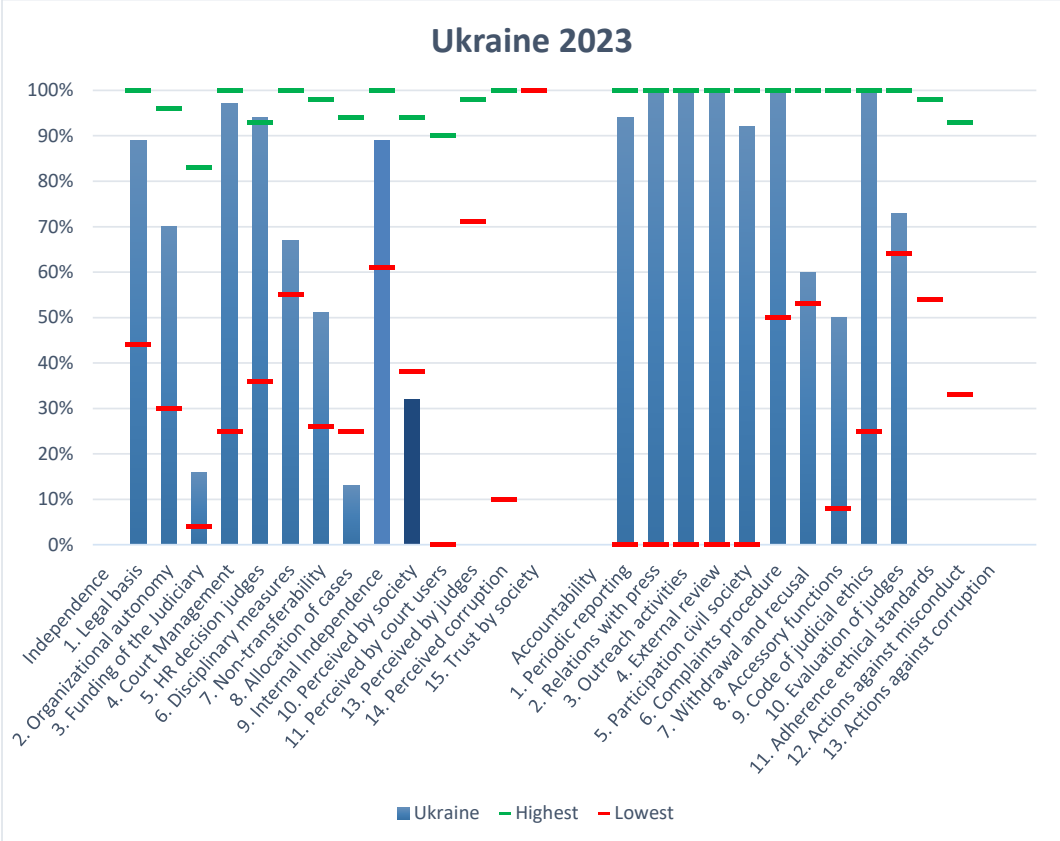

*Фигура 28 Индикатори за съдебната независимост и отчетност, Англия и Уелс**

*Фигура 29 Индикатори за съдебната независимост и отчетност, Северна Ирландия**

*Фигура 30 Индикатори за съдебната независимост и отчетност, Шотландия**

*Фигура 31 Индикатори за съдебната независимост и отчетност, Украйна**

7. Следващи стъпки по независимост и отчетност

Индикаторите и тяхното измерване са част от цикъла на подобрение, установен от членовете на ЕМСС и който обхваща независимостта и отчетността, както и качеството (вижте Част 2). Фигура 1 във въведението определя етапите. В следващия период стъпките, които трябва да се предприемат, са следните.

1. Резултатите от индикаторите ще бъдат обсъдени в малки дискусионни групи от членове и наблюдатели в периода от декември 2026 г. до февруари 2027 г. с цел да се анализират резултатите заедно, да се генерират идеи за подобрение и да се предложат приоритети за планове за подобрение.

2. Където е необходимо, ще бъдат разработени планове за подобрение, за да се справят със слабостите и/или да се надградят силните страни в периода от януари до юни 2027 г.

3. Следващото издание на проучването сред съдиите ще се проведе през първото тримесечие на 2028 г. и ще бъде подготвено през втората половина на 2027 г. Освен това ще бъдат разгледани възможностите за ангажиране с адвокатите относно независимостта и отчетността на съдебната власт.

Част 2. Качество на правосъдието

9. Въведение

Целта на независима и отговорна съдебна система е качествено правосъдие за обществото. Както бе отбелязано по-рано, член 6 от Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи (ЕКПЧ), както и член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз гласят, че всеки има право на ефективни правни средства за защита и справедлив процес. При изпълнение на своите задачи, съдебните съвети трябва да вземат предвид гледната точка на лицето, търсещо правосъдие, и да се съсредоточат върху качеството на правосъдието от тази гледна точка, включително неговата навременност. Следователно, като логично продължение на установяването на индикатори за независимост и отчетност на съдебната власт, беше предприето разширяване на индикаторите до качество на правосъдието. С одобряването на индикаторите за качество на Общото събрание на ЕМСС през 2022 г., те бяха измерени за първи път през проектната 2022-2023 година.

За да се предостави пълен преглед на работата, извършена в тази област, тази част от доклада е структурирана по следния начин. Надграждайки върху работата, извършена преди това от тази проектна група, Раздел 10 обсъжда ролята на съдебните съвети по отношение на качеството на правосъдието. Раздел 11 дава общ преглед на принципите, които ЕМСС е разработила в тази област през годините и които трябва да бъдат отразени в стандарти и индикатори. Докато Раздел 12 накратко подчертава методите за измерване на качеството на правосъдието, Раздел 13 изброява областите на качество, които могат да бъдат разграничени, и определя приоритети. Това води до това в Раздел 14 да се предостави набор от индикатори, като оценяването на тези индикатори е обсъдено в Раздел 15. Раздел 16 е в основата на тази част от доклада и представя резултатите от индикаторите, както за Европа като цяло, така и за всяка съдебна система. Раздел 17 е посветен на иновациите като отделна всеобхватна тема, обсъждана от групата през проектната 2025/2026 година, докато Раздел 18 очертава следващите стъпки.

В раздели 10-15 тази част от доклада цитира обширно по-ранни доклади на ЕМСС, за да събере цялата информация, необходима за изясняване на избора на индикаторите.

10. Роля на съдебните съвети[9]

На своето Общо събрание през 2017 г. ЕМСС се съгласи, че съдебните съвети трябва да посочат изрично своята отговорност за определяне на стандарти за качество на правосъдието, както заради качеството, така и заради връзките, а понякога и компромиса, между качество, независимост и отчетност. В Декларацията от Рига от 2025 г. Общото събрание на ЕМСС също така подчерта, че съдебната власт трябва да допринася за поддържането на върховенството на закона чрез висококачествени решения, навременно правосъдие и откритост към обществото.

Мандатите на съдебните съвети варират значително в областта на качеството на правосъдието. Те варират от неразделна отговорност за качеството на съдебната система и нейния принос към

[9] This Section quotes from ENCJ (2020). Independence, Accountability and Quality of the Judiciary: Measuring for Improvement, ENCJ Report 2019-2020.

качеството на правосъдието до имплицитна отговорност, произтичаща от оперативни задачи. Качеството зависи от много въпроси, за които съдебните съвети и еквивалентните им ръководни органи могат да бъдат отговорни. Изборът и повишаването на съдии и помощен персонал, осигуряването на бюджети, дигитализацията на съдилищата и иновациите за постигане на ефективност са примери. Следователно, дори ако техните отговорности в областта на качеството не са изрично посочени в закона, съветите влияят върху качеството на правосъдието по много начини и следователно трябва да определят и поддържат стандарти за качество, заедно с и при зачитане на професионалната роля на съдиите и в консултация с ползвателите на съдилищата. Съветите трябва да могат да осигурят подходящо финансиране на съдилищата, за да им позволят да прилагат тези стандарти, като отново трябва да се положат усилия, независимо дали това попада в рамките на законоустановените задачи на съветите. Стандартите, които не могат да бъдат приложени на практика, създават очаквания у ползвателите на съдилищата, които не могат да бъдат изпълнени.

Стандартите за качество могат да бъдат част от подходи като:

Интегрални системи за качество:

● Системи за качество, които включват стандарти за качество, процеси (PDCA цикли) и инструменти за измерване.

● Системи за финансиране, които включват аспекти на качеството и свързаните с него системи за отчитане, като например годишни доклади на съдебната система, които включват показатели за качество.

Стандарти за съдии:

● Подбор, повишение и оценка на съдии: всички тези действия изискват критерии. Тези критерии трябва да се основават на рамка за качество, включително стандарти за качество.

● Принципи на етиката: тези принципи, независимо дали са под формата на етични кодекси или етични насоки, включват много аспекти на качеството, свързани с правилното функциониране на съдиите. Отново, имплицитна или експлицитна рамка за качество е в основата на тези кодекси. Препоръчително е тази рамка да бъде изрична.

В зависимост от формалните си отговорности, всеки съвет следва да възприеме подход, който се вписва в неговия мандат, но според ЕМСС всички следва да разработят стандарти за качество и индикатори за качество, за да измерват изпълнението спрямо стандартите. Съветите следва да гарантират, че се избягва всякаква намеса в независимостта на съдиите и съдебната власт от страна на механизми за оценка на качеството на правосъдието. Трябва да се подчертае, че качественото правосъдие се създава не само от съдиите, но и от приноса на всички служители на съдилищата. Например, начинът, по който страните биват приемани, подпомагани и, ако е необходимо, защитени, е много важен за техния опит.

Въпреки че това очевидно е трудна задача, съдебните съвети следва да поемат отговорност за разработването на стандарти и индикатори за качеството на правосъдието, предоставяно от съдилищата, както прави ЕМСС на международно ниво. Успоредно с измерването на индикаторите, през 2023 г. беше разработена рамка за качество, която предоставя насоки на съдебните съвети за разработване на собствена стратегия за качество. През 2023 г. беше изготвен списък с функции (инструменти), реално използвани за насърчаване на качеството на правосъдието, който ще бъде преразгледан през проектната 2026/2027 година.

11. Принципи за стандарти и индикатори за качество

В предишни доклади ЕМСС е представила своята визия за качеството на правосъдието. Тази визия се отнася до съдържанието на стандартите и индикаторите, но също така и до процеса за достигане до тях. За разлика от независимостта и отчетността, качеството е по-малко податливо на абсолютни стандарти. Често има компромис между аспектите на качеството. В резултат на това няколко стандарта отразяват търсенето на равновесие и следователно не са абсолютни. За някои индикатори резултатът е, че скалата за оценяване е нелинейна. Например, правото на обжалване е важна защита и по-широкият обхват води до по-висок резултат. Обжалването обаче може да се превърне в пречка, когато се прилага прекомерно по дела, които нямат основания за такова. Тогава резултатът трябва да бъде по-нисък. Това усложнява индикаторите и тяхното оценяване, но също така влияе върху процеса на извеждане на договорени стандарти и индикатори. Необходими са много дискусии на национално и международно ниво. Предишните доклади могат да бъдат обобщени в следните принципи.

1. Съществува напрежение между независимостта и някои важни аспекти на качеството, по-специално единното прилагане на закона и следователно последователността и предвидимостта на съдебните решения, които се възползват от общ подход от страна на съдиите. Подобна ситуация възниква и по отношение на навременността: докато съдията е автономен при разглеждането на конкретни дела, ползвателите на съдебни услуги имат право да знаят каква процедура обикновено следват съдилищата в категориите дела и колко време ще отнеме това. В това отношение вътрешната независимост не е абсолютна и е необходимо да се постигне баланс между съдебната автономия и предвидимите процедури. Артикулирането на този баланс като цяло е въпрос на управление и следователно Съветите на съдебната власт са начело, докато съдиите са автономни по своите дела.
2. Стандартите за качество (включително тези за навременност), които се отнасят до аспекти, за които съдиите са отговорни, не могат да бъдат обвързващи. Тези стандарти предоставят желани нива. От съдиите обаче следва да се очаква да обяснят причините си на страните, когато те се отклоняват от стандартите.
3. За да се гарантира приемането на стандартите от съдиите, те трябва да бъдат разработени в процес, включващ съдиите от дадена юрисдикция и отчитащ нуждите на обществото. Широката подкрепа от страна на съдиите е от съществено значение за ефективността на стандартите.
4. Изборът на стандарти и индикатори трябва да се основава на споделени концепции между съветите и други управителни органи, отразяващи гледните точки на съдиите в Европа. Тези споделени концепции могат да бъдат разработени само чрез интензивен дебат. Трябва да се приеме, че индикаторите за качество остават отворени за дебат, тъй като правните култури се различават и условията могат да се променят с течение на времето. Предвид субективния характер на концепциите, процесът, чрез който се разработват индикаторите, е важен.
5. Съдебните решения са в основата на независимостта. Същевременно качеството на решенията е най-важният аспект от качеството на правосъдието и съдебната власт. Следователно насърчаването и защитата на качеството на решенията, най-вече от самите съдии, но и от други участващи лица, е от съществено значение. Обучението, особено на новите съдии, но също така и постоянното образование за поддържане на знанията и уменията на най-високо ниво, е важен инструмент и съдиите трябва да се възползват, за да се учат един от друг. Методичната оценка на качеството на действителните съдебни решения, извън обжалването, може да бъде полезна, ако се извърши правилно. Оценката никога не трябва да е по същество на решенията (дали решенията са „правилни“), тъй като това би попречило фундаментално на независимостта на съдебната власт. Тя трябва да се ограничи до тяхното професионално качество (понякога наричано

„майсторство“).В много страни процентите на обжалване се използват като индикатор за качеството на решенията. ЕМСС е критична към използването на процентите на обжалване за тази цел, тъй като отмяната на решения често се основава на аспекти, различни от качеството, като например нови доказателства.[10]

6. Навременността и ефикасността на процедурите са важни измерения на качеството на правосъдието. Отличните съдебни решения често губят голяма част от своята актуалност, ако отнема много време за постигане на тяхното вземане, спрямо обществените процеси, за които се отнасят. В много случаи няма реално противоречие между навременността/ефективността и други аспекти на качеството, като например качеството на решението, тъй като продължителността на делата до голяма степен се определя от времето за изчакване и като цяло само незначително от времето, през което съдията работи по делото

7. Окончателното разрешаване на спорове се забавя, когато делата се обжалват, особено ако те впоследствие бъдат върнати обратно на първоинстанционния съд. Окончателността на съдебните решения е основен въпрос и апелативните съдилища трябва да решават делата бързо и окончателно, когато е възможно. Въпреки че обжалването е основно право, прилагано както за правни, така и за фактически въпроси, то следва да се използва в подходящи случаи, а не за забавяне или осуетяване на процедурите. Това означава, че механизмите за подбор за обжалване са приемливи и дори необходими. Тези механизми следва да отчитат интересите на всички страни и тези на обществото, което в крайна сметка плаща сметката.

12. Измерване на качеството[11]

Макар някои да смятат, че количественото измерване на качеството противоречи на същността му, много аспекти на качеството са наблюдаеми, ако не в обективни данни, то от професионалистите и другите участващи лица. В тази област индикаторите могат да приемат следните форми:

1. Количествена оценка на формалните характеристики и организация на съдебните системи. Това изисква нормативна рамка за това кое е добра и кое е лоша практика.

2. Количествени данни за постигнатото качество, като например продължителността на процедурите. Това е по-малко зависимо от нормативни съображения, тъй като данните могат да се сравняват в различните юрисдикции. Все пак е необходима нормативна рамка: по-краткото често е, но не винаги, по-добро.

3. Количествени данни от проучвания относно мненията и опита на съдии, страни, техните адвокати и населението като цяло. Както по-горе, необходима е нормативна рамка.

Настоящият подход се основава предимно на първия метод.

13. Области на качество, които следва да бъдат обхванати от индикаторите[12]

[10]

[11] This section quotes from ENCJ report on Independence, Accountability and Quality of the Judiciary: Measuring for Improvement (2020).

[12] Sections 13 and 14 are based on and to a large extent replicate Part 2, Sections 3 and 4 of ENCJ report on Independence, Accountability and Quality of the Judiciary: Measuring for Improvement (2020).

Предишните доклади на EMCC свързват качеството с основните задачи, които съдебната власт е длъжна да изпълнява в рамките на върховенството на закона. Тези задачи варират от поддържането на основните права до практически въпроси, като например услугите, предоставяни на обществеността. Следните области, които бяха разграничени в началните етапи на разработване на методологията, все още са актуални. Основните аспекти на тези области са изброени и обяснени накратко. Очевидно е, че всеки аспект би изисквал обширно обсъждане, за да му се отдаде дължимото, и може да заслужава отделен документ. Целта на списъка по-долу е да предостави общ преглед на ключовите аспекти, взети предвид при разработването на текущи индикатори.

Поддържане на върховенството на закона

Ключови аспекти: ограничения на съдебната власт върху правителството, спазване на правата на човека, спазване на конституцията и разделението на властите.

Обяснение: съдебната власт е една от трите държавни власти и трябва да играе своята роля в спазването на конституцията, международните пактове и националните закони в отделни случаи, в които са заложени интересите на другите държавни власти или други важни интереси.

Осигуряване на обществен достъп до закона, който да насочва обществото

Ключови аспекти: прецедент, сянка на закона (въздействие на решението върху поведението, извън делото), познаване на закона, достъп до правна и съдебна информация, също и на езиците на малцинствата.

Обяснение: съдебната власт не се занимава само с разрешаване на конфликти по отделни дела. Тя предоставя насоки на обществото как да прилага закона, като по този начин изяснява правилата за икономическо и социално взаимодействие. Колкото по-добре успява в тази функция, толкова по-малко са причините за конфликт. Същевременно законът трябва да бъде преразгледан, за да се съобрази с промените в обществото. Тази, както и предишната функция, отделят съдебната власт от частните механизми за разрешаване на конфликти. Предоставянето на информация е все по-важно поради нарастването на „големите данни“, докато предоставянето на информация за съдебните процедури като цяло и за групи в обществото остава важно.

Гарантиране на справедлив процес от гледна точка на достъпността

Ключови аспекти: изслушване на страните, даване на глас, справедливост за уязвимите групи, равенство на страните, пропорционалност, ефективен и ефикасен процес на обжалване.

Обяснение: този аспект обхваща степента, до която съдилищата могат да осигурят справедлив процес (чл. 6 от ЕКПЧ, чл. 47 от Хартата на основните права на ЕС и чл. 13 от Конвенцията на ООН за основните права на хората с увреждания) и, заедно с действителното решение, представлява правното ядро на работата на съдилищата. Достъпността е основен проблем, тъй като гражданите не могат да се възползват дори от отличен съд, ако достъпът до този съд не е гарантиран. Достъпността може да бъде гарантирана само частично от самите съдилища, тъй като например съдебните такси и съдебната карта обикновено се определят от правителството и парламента, а не от съдебната власт. Все пак други аспекти са от компетенциите на съдебната власт.

Разглеждане на делата своевременно и ефективно

Ключови аспекти: липса на ненужно забавяне, продължителност на процедурите, пропорционална на важността/сложността на делото, активно наблюдение и контрол на процеса,

предварителни съдебни срещи, политика относно тактиките за забавяне, ограничения на размера на презентациите от адвокати/страни.

Обяснение: „Забавеното правосъдие е отказано правосъдие.“ ЕМСС оставя измерването на продължителността на делата по-специално на СЕРЕЈ. Тя се фокусира върху методите за контрол на продължителността на процедурите. За тази цел управлението на делата може да бъде разграничено от справедливия процес. Ключовият въпрос е дали съдията ръководи процеса и с какви средства.

Постановяване на съдебни решения

Ключови аспекти: справедливост, знания, еднаквост, предвидимост, добре обосновани, разрешават конфликти, решенията отразяват обществените възгледи, подходящи присъди.

Обяснение: решението е от основно значение за всяко съдебно дело. Начинът, по който се постановява решението, е от решаващо значение: обосновката, яснотата, продължителността и приложимостта са важни теми в това отношение.

Предоставяне на услуги на потребителите на съдебни услуги

Ключови аспекти: съдебни зали, административни процедури, чакални, време за чакане.

Обяснение: преживяването на хората, които отиват в съда, се определя и от практически аспекти, като например начина, по който са посрещнати при влизане в съда, времето, което трябва да чакат, и адекватността на чакалните (трябва ли жертвите и обвиняемите да чакат в една и съща стая?).

Изпълнение на съдебните решения

Ключови аспекти: изпълними решения.

Обяснение: очевидно е, че за страните по делото е жизненоважно да оценят дали решенията могат на практика да бъдат изпълнени. Не се препоръчва да се обръщат към съда, ако благоприятно решение няма практически ефект. Изпълнението обаче обикновено не е в правомощията на съдебната власт, а съдебната власт зависи от други страни за изпълнение. Съдилищата играят роля, като предоставят ясни, изпълними решения.

ЕМСС има за цел да разработи индикатори за всички тези области. За някои области това е по-лесно, отколкото за други, тъй като областите се различават по концептуална сложност, а също и по вече свършената работа. В тази версия на индикаторите е направен избор да се съсредоточим върху четири от тези области. Тези области бяха счетени за най-належащите, или защото са на първо място (например, без висококачествени решения другите области губят голяма част от значението си), или защото резултатите очевидно са недостатъчни. Другите области на качеството могат да бъдат разгледани на по-късен етап. Следващата таблица задава условията.

Таблица 4 Области на качество и планиране на дизайна на индикаторите

	Описание на формалните характеристики	**Субективна оценка на представянето**
Поддържане на върховенството на закона	Обхванати главно от идникаторите за	Обхванати главно от идникаторите за Н&О

	H&O	
Осигуряване на обществен достъп до закона, който да насочва обществото	Включено	Следваща фаза
Гарантиране на справедлив процес от гледна точка на достъпността	Включено	Някой аспекти
Разглеждане на делата своевременно и ефективно	Включено	Някой аспекти
Постановяване на съдебни решения с високо качество	Включено	Някой аспекти
Изпълнение на съдебните решения	Следваща фаза	Следваща фаза
Осигуряване на услуги	Следваща фаза	Следваща фаза

В тази таблица се прави разграничение между описанието на обективните характеристики/действителните договорености и субективната оценка на изпълнението, възприеманото изпълнение. Качеството се определя отчасти пряко от договореностите, предвидени в закона. Освен това някои аспекти на качеството, като например продължителността на делата, са обективно измерими. Съществуват обаче и много аспекти, които могат да бъдат оценени само субективно. Субективни оценки могат да бъдат дадени от съветите/съдилищата/съдиите и от ползвателите на съдебни услуги/адвокати/наблюдатели. Следователно, субективната оценка е ограничена до вътрешните мнения.

14. Индикатори за качество на правосъдието

Настоящите индикатори са, както следва:

А. ИНДИКАТОРИ ЗА НАВРЕМЕННОСТ И ЕФЕКТИВНОСТ НА ПРОЦЕДУРИТЕ

А1. Стандарти за съдиите относно продължителността на делата:

- Наличие на времеви стандарти в първоинстанционните и апелативните съдилища
- Обхват на стандартите (обхванатa ли е цялата процедура?)
- Прилагане на стандартите на практика в първоинстанционните и апелативните съдилища
- Публичен достъп до информация относно прилагането на стандартите

А2.: Стандарти за страните относно продължителността на делата:

- Наличие на времеви стандарти за страните в първоинстанционните и апелативните съдилища, например за представяне на документи
- Правомощие на съда да налага санкции на страните, които не спазват времевите стандарти
- Правомощие на съдиите да издават указания за управление на делата (за да се съобрази процедурата с делото) в първоинстанционните и апелативните съдилища
- Правомощие на съдиите да прилагат определената процедура, ако дадена страна не я спазва

А3. Ускорени процедури:

- Наличие на ускорени производства по съответните дела в първоинстанционните и апелативните съдилища

А4. Електронно завеждане на дела и цифрови процедури

- Възможност за започване на дело по дигитален път
- Възможност за дигитални процедури, в смисъл, че всички комуникации са дигитални, с изключение на изслушването
- Възможност за провеждане на изслушвания дистанционно
- Възможност страните по делото да се информират дигитално за хода на своите дела
- Наличност и развитие на механизми за онлайн разрешаване на спорове

А5. Специализация на съдии:

- Наличие на специализирани съдии в първоинстанционните и апелативните съдилища в определени области.

А6. Оценка на работата на съдиите:

- Компетенциите на съдията оценяват ли се редовно по начин, който зачита независимостта на съдиите?
- Оценява ли се индивидуалното представяне на съдията по отношение на: брой дела, продължителност, професионално качество на решенията, поведение по време на заседания и съдебна етика по начин, който зачита независимостта на съдиите?
- Поведението на съдията част ли е от удовлетвореността на ползвателите на съда?

B. ИНДИКАТОРИ ЗА НАДЛЕЖЕН ПРОЦЕС ОТ ПЕРСПЕКТИВА НА ДОСТЪПНОСТТА

B7. Равенство на страните (финансиране и разходи):

- Съществуване на система, при която на страните по делото се предоставя публично финансиране, без те сами да водят съдебни спорове.
- Дали системата осигурява адекватно представителство за такива страни по делото за сметка на публични средства;
- Има ли адекватно публично финансиране.
- Съществуване на система за прехвърляне на разходите по съдебни спорове на спечелилия делото към страна, загубила делото.

B8. Съизмерими усилия на съдиите:

- Наличие на правомощия за определяне на времето, отделено за разглеждане на дело, в зависимост от неговата сложност, в първоинстанционните и апелативните съдилища.
- Наличие на правомощия за намаляване на сложността преди заседанието на първа инстанция и апелативна инстанция.

B9. Справяне с обидно поведение:

- Правомощия на съдията да предприеме действия за предотвратяване на злоупотреби от страна на страните и/или техните адвокати
- Инструменти, с които съдията разполага за намеса:
  - o Прекратяване или спиране на производството
  - o Ускоряване на производството
  - o Издаване на неблагоприятни разпореждания за разноски
  - o Налагане на глоби
  - o Докладване на дисциплинарен орган

B10. Възможност за обжалване:

- Наличие на право на обжалване на загубилата страна
- Наличие на система за филтриране, която предотвратява пълното разглеждане на жалби, които са неоснователни
- Въздействие на обжалването върху изпълнението на решението на първоинстанционния съд

B11. Комуникация:

- Наличие на процедури на всички официални езици на страната
- Наличие на съоръжения в съда за осигуряване на писмен (устен) превод, когато е необходимо
- Наличие на система за осигуряване на адекватен стандарт на писмен (устен) превод

B12. Достъп за хора с увреждания:

- Наличие на специални процедурни и физически условия за хора с увреждания в първоинстанционните и апелативните съдилища

B13. Мерки за лица от уязвими групи:

- Наличие на специални процедурни и физически договорености за уязвими лица в първоинстанционните и апелативните съдилища

С. ИНДИКАТОРИ ЗА КАЧЕСТВО НА СЪДЕБНИТЕ РЕШЕНИЯ

С14. Формат на решенията:

- Наличие на необвързващи шаблони за решения по стандартизирани видове дела

С15. Мотивиране на съдебните решения:

- Съществуване на изискване за мотивиране на решения, отнасящи се до съществени въпроси по граждански дела, и присъди по наказателни дела.
- Възможност съдиите да дават само обобщени мотиви, когато е уместно (напр. за ускоряване на процедурите).
- Изискване устните решения (ако е разрешено) да бъдат записвани и предоставяни на страните.

С16. Яснота на съдебните решения:

- Основни получатели, за които съдебните решения трябва да бъдат разбрани от:
  - о Страните
  - о Обществеността като цяло
  - о Други съдии (като апелативни съдилища или Върховен съд)
- о Академичните среди
- Наличие на задължение за използване на език, който е ясно разбираем
- Наличие на система (извън обжалването) за гарантиране, че съдебните решения са ясно разбираеми

С17. Оценка на качеството на съдебните решения:

- Наличие на инструмент за редовна оценка на качеството на съдебните решения извън процеса на обжалване

С18. Обучение на съдиите:

- Наличие на първоначално обучение на съдии за писане на съдебни решения
- Наличие на висококачествени курсове за обучение, предназначени да помогнат на съдиите да изпълняват ефективно задълженията си
- Наличие на изискване съдиите да участват редовно в курсове за обучение

С19. Благосъстояние на съдиите:

- Наличие на рамка за управление относно благосъстоянието на съдебната власт на ниво Съвет на съдебната власт или съдилища;
- При липса на рамка за управление, наличие на други инструменти или инициативи за справяне с конкретни аспекти на благосъстоянието на съдебната власт;
- Идентифициране на области, където съществуват такива мерки;
- Какво е обхванато от рамката за управление или специфичните инструменти.

D. ИНДИКАТОРИ ЗА ОБЩЕСТВЕН ДОСТЪП ДО ЗАКОНА, КОЙТО ДА НАСОЧВА ОБЩЕСТВОТО

D20. Достъп до съдебна практика:

- Степен, до която съдебните решения по гражданско, наказателно и семейно право се публикуват в първоинстанционните и апелативните съдилища
- Усилия за посочване на решения, които имат голямо обществено въздействие
- Усилия на съда да предоставя статистическа информация за изхода от делата
- Степен, до която предоставената информация е безплатна

Индикаторите и техните съставни части са описани във формата на въпросника, попълнен от съветите и други управителни органи. Въпросникът, включително оценката на всички възможни отговори, е публикуван на уебсайта на ЕМСС.

15. Нормативна оценка на резултатите

Системата от индикатори се състои от току-що представения набор от индикатори и от методология за еднообразно количествено измерване на резултатите. Това изисква нормативна оценка на това какво представлява добра и какво лоша практика за всеки (под)индикатор. Оценката се извършва чрез точкова система, използваща правила за присъждане на точки. Правилата за присъждане на точки следват логиката, изложена в раздел 13.

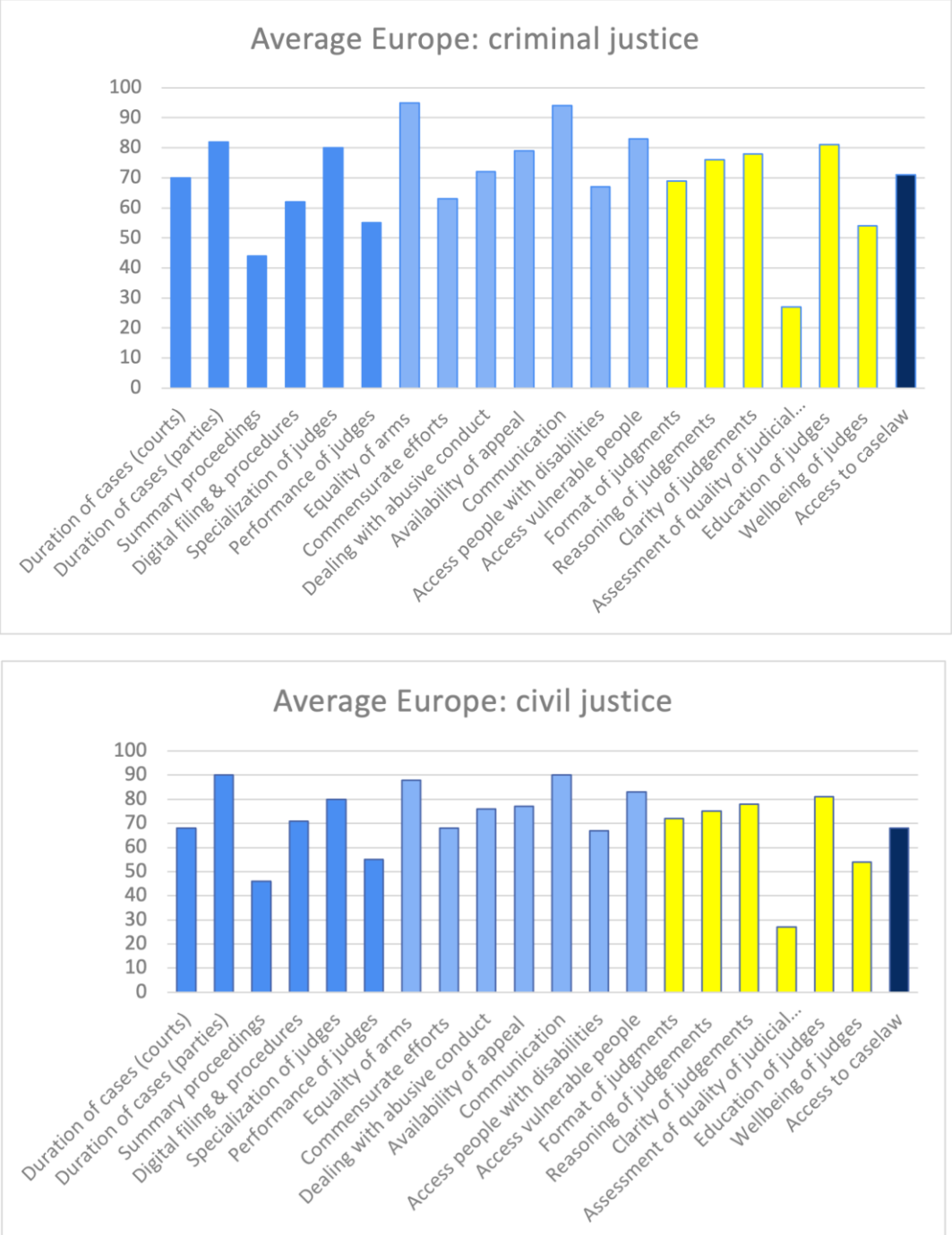
16. Качество на правосъдието в Европа 2025/2026

16.1 Качество на правосъдието в Европа като цяло

На Фигура 29 по-долу можете да видите резултатите от индикаторите за качество във всички участвали съдебни системи. В следващия раздел резултатите са представени за всяка съдебна система поотделно. На това ниво резултатите са най-информативни. Средните стойности дават само груба индикация за общите тенденции. Както беше обсъдено по-рано, целта е обучение, а не разработване на индекс за качество на съдебната система, с който да се сравняват държавите. Що се отнася до обучението, ЕМСС е напълно наясно, че това остава процес на разработка. Резултатите разкриват за всяка съдебна система области, в които има възможност за подобрение. Някои от тях вероятно ще бъдат трудни за постигане от позицията на Съвет на съдебната власт, но други са по-осъществими. Например, публикуването на съдебна практика е изключително важно и е област, в която могат да се постигнат положителни подобрения.

Фигура 29 прави разлика между наказателно правосъдие и гражданско правосъдие. В средните стойности разликите между двете са малки. Само по отношение на навременността и ефикасността на процедурите се наблюдават съществени разлики. Гражданското производство използва повече бързи производства, както и цифрово подаване и цифрови процедури, в сравнение с наказателното производство. Най-ниските средни оценки се установяват за някои

аспекти на качеството на съдебните решения. По-специално, оценката на съдебните решения, дори от гледна точка на майсторството, се използва рядко и очевидно е противоречива. Също така, форматирането на решенията за подобряване, където е възможно, на еднаквостта и за намаляване на риска от грешки не се прилага систематично.

Фигура 29 Индикатори за качеството на наказателното и гражданското правосъдие, средни стойности за 22 участващи съдебни системи, 2026 г.

Забележка: индикаторите се отнасят до навременността и ефикасността на процедурите (синьо), справедливия процес от гледна точка на достъпността (светлосиньо), качеството на съдебните решения (жълто) и обществения достъп до закона, който да насочва обществото (тъмносиньо) на тази фигура и на фигури 37-57.

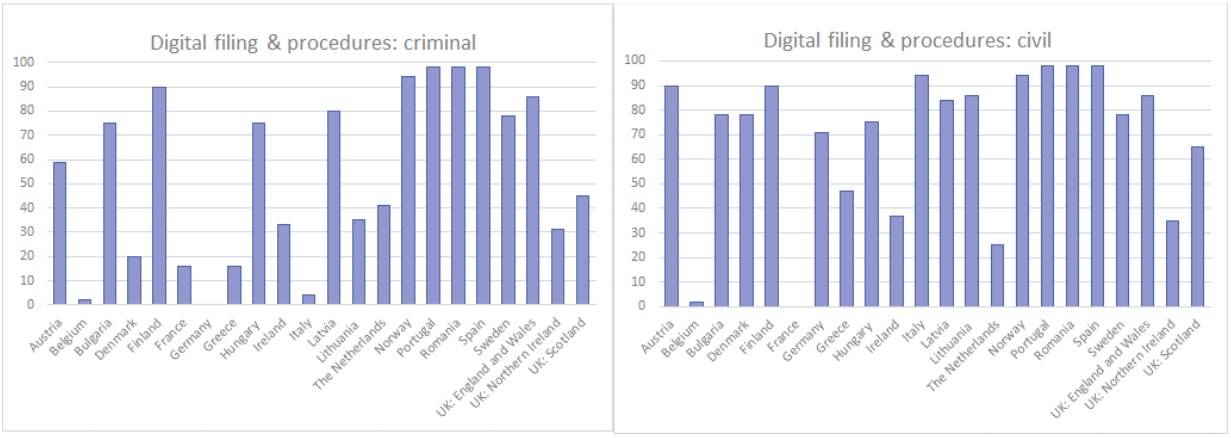
В полза на проследяването на цялостното развитие в определени области, е полезно да се предостави общ преглед на всички юрисдикции относно развитието на цифровизацията и новоразработения индикатор за благосъстоянието на съдебната система.

Също така си струва да се отбележи, че нито индикаторите, нито оценяването на въпросника за качество са претърпели промени от версията през 2022 г., което предоставя възможност за сравнение във времевата рамка.

Електронно завеждане на дела и цифрови процедури

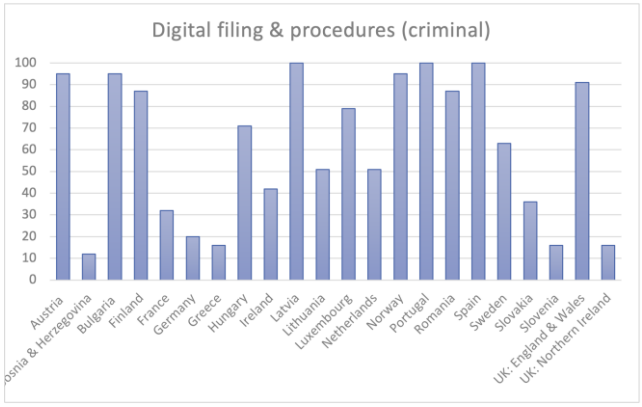
Индикаторът тества следните аспекти както в наказателните, така и в гражданските производства: възможност за започване на съдебни производства по електронен път (в първоинстанционните и апелативните съдилища); възможност за започване на всички производства по електронен път до съдебното заседание (в първоинстанционните и апелативните съдилища); възможност за провеждане на заседанията дистанционно (в първоинстанционните и апелативните съдилища) и възможност страните по делото да се информират по електронен път за развитието на делото си.

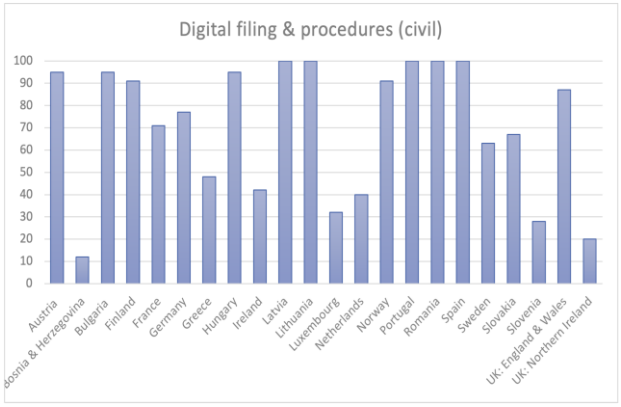
На Фигура 30 по-долу можете да видите кумулативните оценки за всички аспекти на цифровизацията сред съдебните системи през 2022 г. Представената картина е на фрагментация. Някои съдебни системи са много напреднали в този процес, докато други са едва в началото. През 2022 г. беше разгледана възможността това да е въпрос на време, но в доклада беше направен и аргументът, че може да е въпрос на правен принцип.

Фигура 30 Електронно завеждане на дела и процедури в участващите съдебни системи (2022 г.)

През 2026 г. (вижте Фигура 31 по-долу) наблюдаваме промени в процеса на дигитализация на правосъдието. Резултатите в редица юрисдикции са значително по-високи, като много повече от юрисдикциите са класирани с 80% или по-високо ниво по този индикатор. По този начин бяха положени значителни усилия за осигуряване на дигитален достъп до съдилищата и възможност за дигитално информиране за производствата. Разликите между гражданските и наказателните производства все още са видими, като в наказателните има по-малко възможности. Тази разлика се дължи на разликата в самите процедури.

Фигура 31 Електронно завеждане на дела и процедури в участващите съдебни органи (2026 г.)

Процедури по обжалване

По отношение на процедурите за обжалване, разликите между съдебните системи бяха относително големи през 2022 г. (Фигура 32).

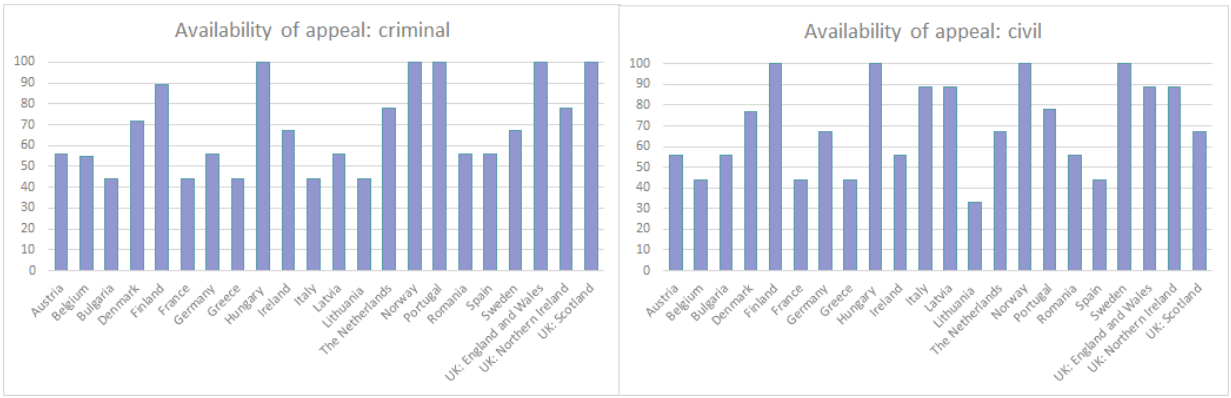
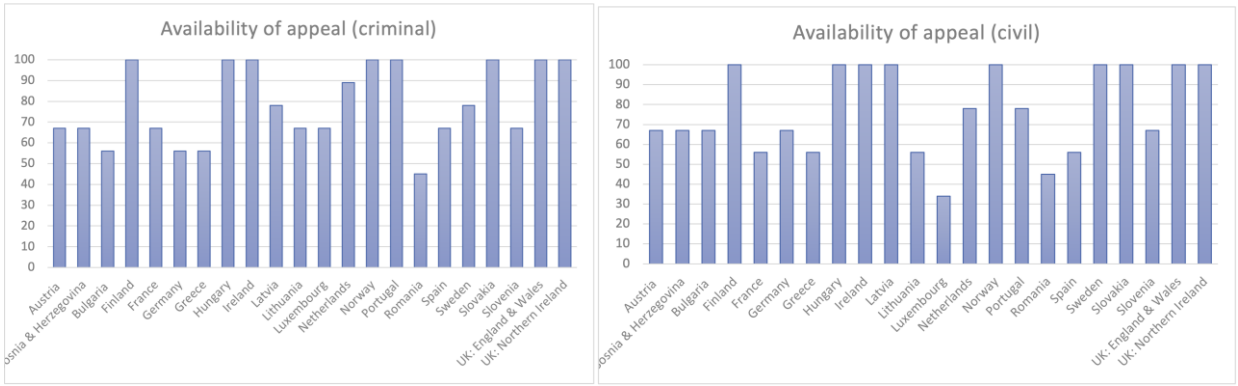

Figure 32 Availability of appeal in the participating judiciaries (2022)

Фигура 33 Възможност за обжалване в участващите съдебни системи (2026 г.)

Въпреки че има известно подобрение, оценките изглежда остават много близки до предишните, като основните промени са внесени от промяната в участващите съдебни системи през 2026 г. (Фигура 33). При оценката на резултатите по този индикатор трябва да се отбележи, че той се състои от три елемента: (1) възможност за обжалване, (2) наличие на механизъм за филтриране, за да се предотврати пълно разглеждане на дела, които нямат основания, и (3) спиране на изпълнението на решението на първа инстанция в случай на обжалване.

Съществува почти еднаквост по отношение на широката възможност за обжалване, по-специално по наказателни дела, но също и по граждански дела, както и по отношение на спирането на изпълнението. Основните разлики в оценката на този индикатор зависят от наличието на механизъм за филтриране. Следователно относително ниският резултат не означава, че правото на обжалване е ограничено. Напротив, при липса на механизъм за филтриране обжалването е разрешено по принцип във всички дела, в ущърб - по отношение на разходите и времето - на страните, спечелили на първа инстанция, но също и на съдебната система.

Наличието и използването на системата за филтриране изискват допълнително обсъждане, тъй като това е пресечната точка между съдебната защита, безвремието и ефикасността. При провеждането на това обсъждане трябва да се обърне специално внимание на изискванията, посочени в Европейската конвенция за правата на човека и съдебната практика на Европейския съд по правата на човека. Въпреки че няма гаранция за обжалване по член 6 от Европейската конвенция за правата на човека по граждански дела, член 2 от Протокол 7 изисква всеки, осъден за престъпление, да има право на преразглеждане на осъдителната присъда или наказанието му от по-висша инстанция.[13]

Благосъстояние на съдиите

Последните години бележат нарастващо внимание към темата за благосъстоянието на съдебната система. ЕМСС подкрепи инициатива за обявяване на 25 юли за „Международен ден за благосъстоянието на съдебната система“, а през март 2025 г. Общото събрание на ООН прие Резолюция A/RES/79/266[14], с която официално обяви 25 юли за Международен ден за благосъстоянието на съдебната система.

Няколко документа на европейски и международни организации наскоро изследваха връзката между благосъстоянието на съдиите и качеството на съдебната работа, включително Докладът на ЕМСС относно привлекателността на съдебната кариера (2024 г.) [15], неотдавнашното становище № 28 на КСЕС „Относно значението на благосъстоянието на съдиите за качеството на правосъдието“ [16] и Докладът на UNDOC „Изследване на връзките между благосъстоянието на съдиите и съдебната почтеност“. [17]

Становището на КСЕС очертава позицията, че нарастващият натиск може да компрометира способността на съдията да се ангажира с безпристрастна оценка на доказателствата и тълкуване на закона, за да взема добре обосновани решения. Твърде голямото работно натоварване, прекомерният времеви натиск и умората могат да доведат до когнитивно изчерпване, което потенциално може да наруши качеството на вземане на съдебни решения и способността на съдиите да управляват ефективно работното си натоварване и да поддържат ефикасност в съдебните производства. Когато съдиите са добре и могат да функционират по най-добрия начин, съдебната система се възприема като компетентна и справедлива, което от своя страна укрепва общественото доверие в съдебната система (параграф 5). Резултатите от проучването, представени в доклада на UNDOC, показват, че според респондентите липсата на оптимално благосъстояние на съдиите създава ограничения за ефективността на правосъдието и съдебната администрация (80% от участниците в проучването), качеството на решенията и присъдите (68%), общественото доверие в съдебната система (47%), достъпа до правосъдие (40%), почтеността на съдиите и съдебната система (35%) и процесуалната справедливост (31%).[18]

---

[13] Protocol No.7 to the European Convention of Human Rights and Fundamental Freedoms: https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/Library_Collection_P7postP11_ETS117E_ENG. *See also* the Guide on Article 2 of Protocol No. 7 to the European Convention on Human Rights https://ks.echr.coe.int/documents/d/echrks/guide_art_2_protocol_7_eng.

[14] Text of the resolution available at: https://docs.un.org/en/A/RES/79/266.

[15] Available at: https://pgwrk-websitemedia.s3.eu-west-1.amazonaws.com/production/pwk-web-encj2017-p/2024-07/ENCJ%20Report%20Judicial%20Attractiveness%20update%202024.08.09.pdf

[16] Available at: https://rm.coe.int/opinion-no-28-2025-of-the-ccje-published-/4880296bfa.

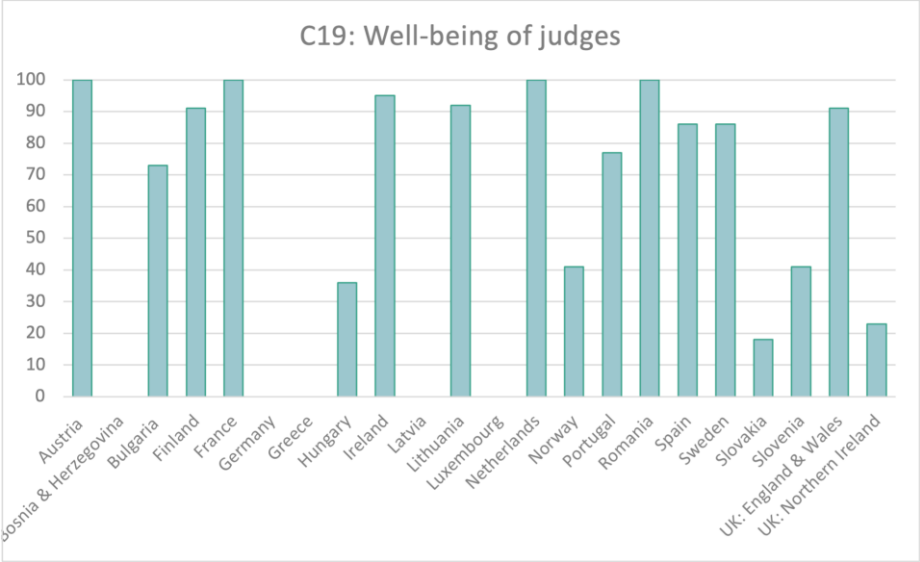
[17] Available at: https://www.unodc.org/res/ji/resdb/data/2022/exploring_linkages_between_judicial_well-being_and_judicial_integrity_html/Global_Report_Judicial_Well-being.pdf

[18] UNDOC report, p. 8

Като се има предвид връзката между благосъстоянието на съдиите и качеството на правосъдието, очертана в гореспоменатите документи, проектната група реши да добави индикатор за благосъстоянието на съдиите към въпросника за качество. Отправната точка за събиране на информация по този въпрос беше широкото разбиране, че съдебната власт трябва да поеме отговорност за разработването и поддържането на стабилна рамка за управление, която признава и взема предвид благосъстоянието на съдиите. От тези документи беше почерпено вдъхновение, че осведомеността за благосъстоянието на съдиите трябва да се повиши, че търсенето на помощ трябва да бъде дестигматизирано и че съдиите трябва да участват в проектирането и оценката на процесите и инструментите, предложени за наблюдение, поддържане и повишаване на благосъстоянието на съдиите.

Новият индикатор беше добавен към част B от въпросника за качество „Качество на съдебните решения“ и неговото подобрение. Индикаторът следва общата логика на въпросника, като първо оценява дали съществува рамка за благосъстоянието на съдиите на ниво Съвет или на ниво съдилища. Ако отговорът относно съществуването на всеобхватна рамка е отрицателен, индикаторът проверява за наличието на инициативи. Освен това индикаторът изисква да се изброят конкретните области, обхванати от тези инструменти, и какво обхващат те.

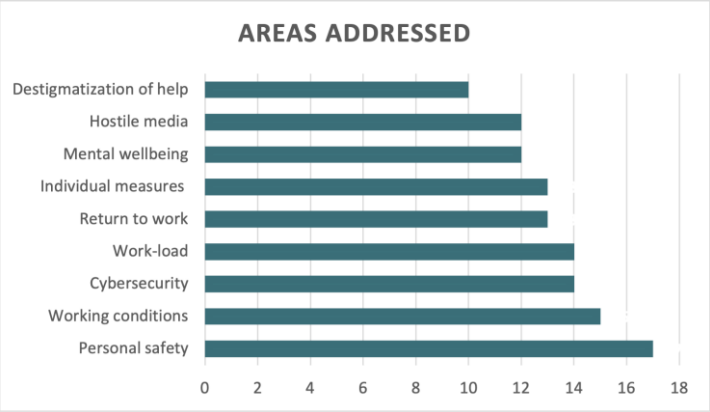
На Фигура 34 по-долу виждате кумулативните резултати за този индикатор от участващите юрисдикции. Резултатите показват голяма фрагментация сред юрисдикциите по тази тема. Докато някои юрисдикции са добре напреднали, други са в самото начало на пътя към разработването на конкретни инструменти за тази тема.

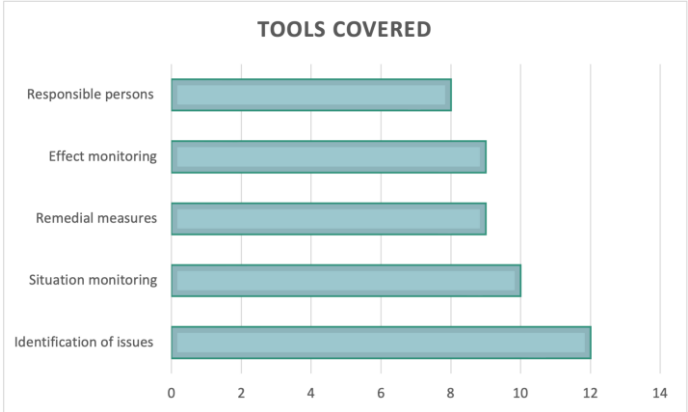

Фигура 34 Наличие на възможност на обжалване в участващите съдебни системи (2026 г.)

При отговаряне на въпросника, от 22 юрисдикции 13 отговориха, че съществува рамка за управление или на ниво Съдебен съвет, или на ниво отделни съдилища; 4 отговориха, че при липса на всеобхватна рамка за управление съществуват определени инициативи в това отношение, а 5 поддържаха, че към момента нито едното, нито другото не е вярно.

Сред тези 17 юрисдикции, където съществува рамка за управление или определени инициативи, Фигура 35 по-долу предоставя информация за това кои области са били разгледани в рамката или специфичните инициативи, а Фигура 36 - за инструментите, които рамката или инициативите обхващат.

Фигура 35. Стойностите показват броя на юрисдикциите.

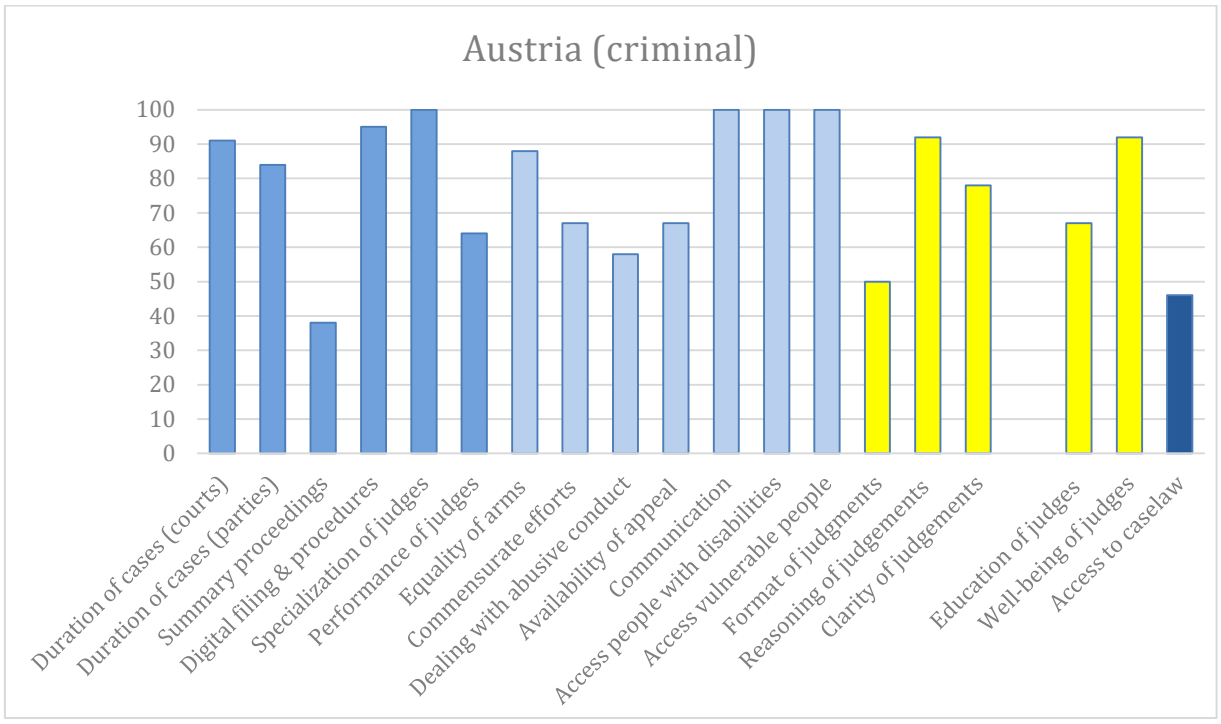

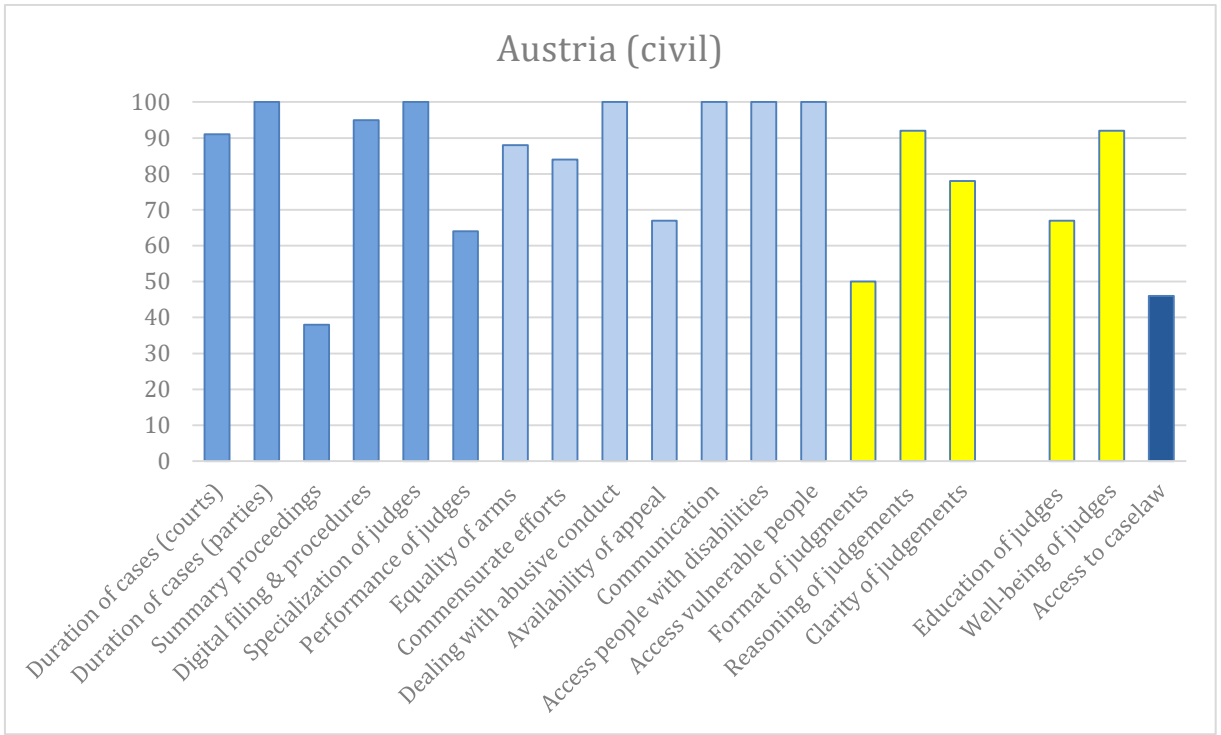

Фигура 36. Стойностите показват броя на юрисдикциите.

Тези данни ни дават представа за съществуващите договорености, но също така и за възможностите за предприемане на действия и развитие в тази област. Това може да бъде и вдъхновение и възможност за взаимно обучение.

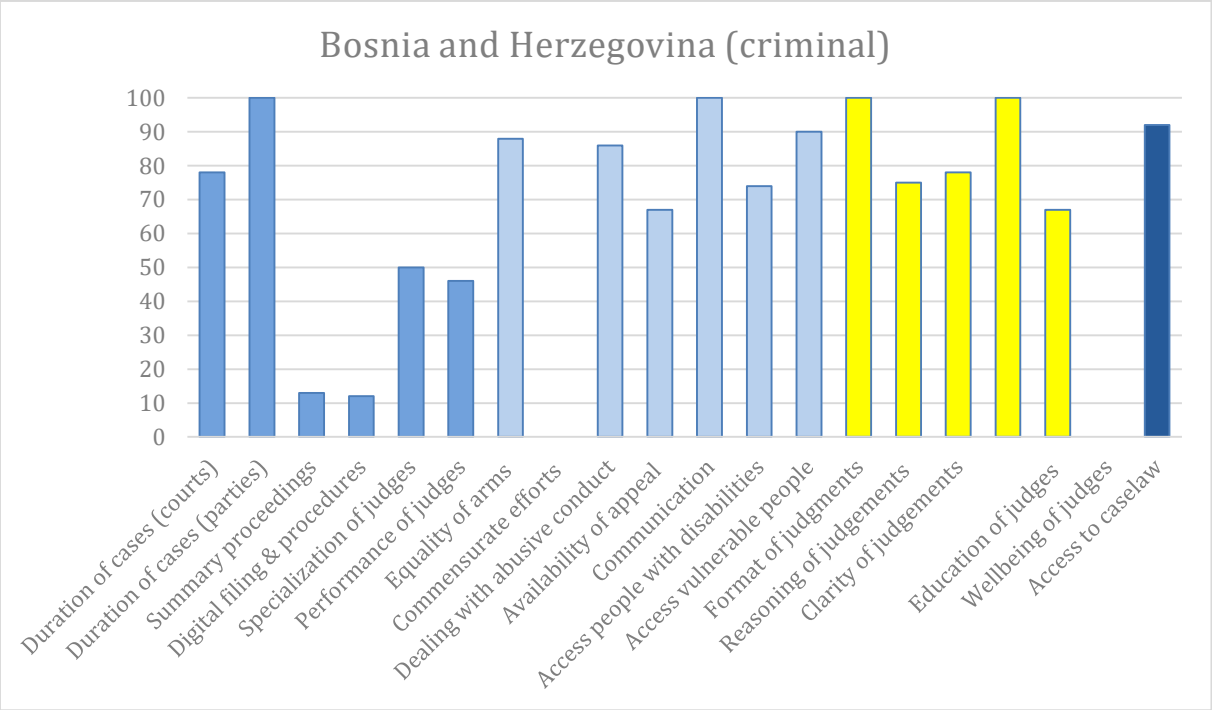
16.2 Качество на правосъдието по съдебни системи

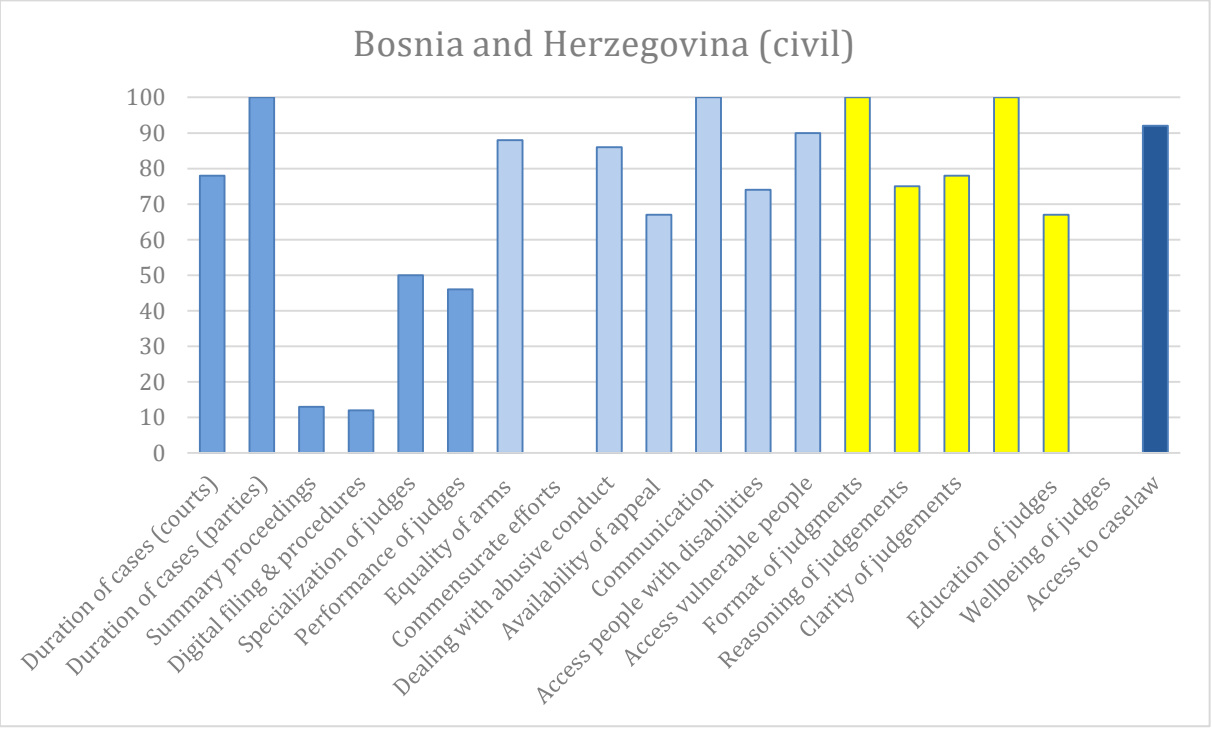
По-долу са представени индикаторите за всяка съдебна система.

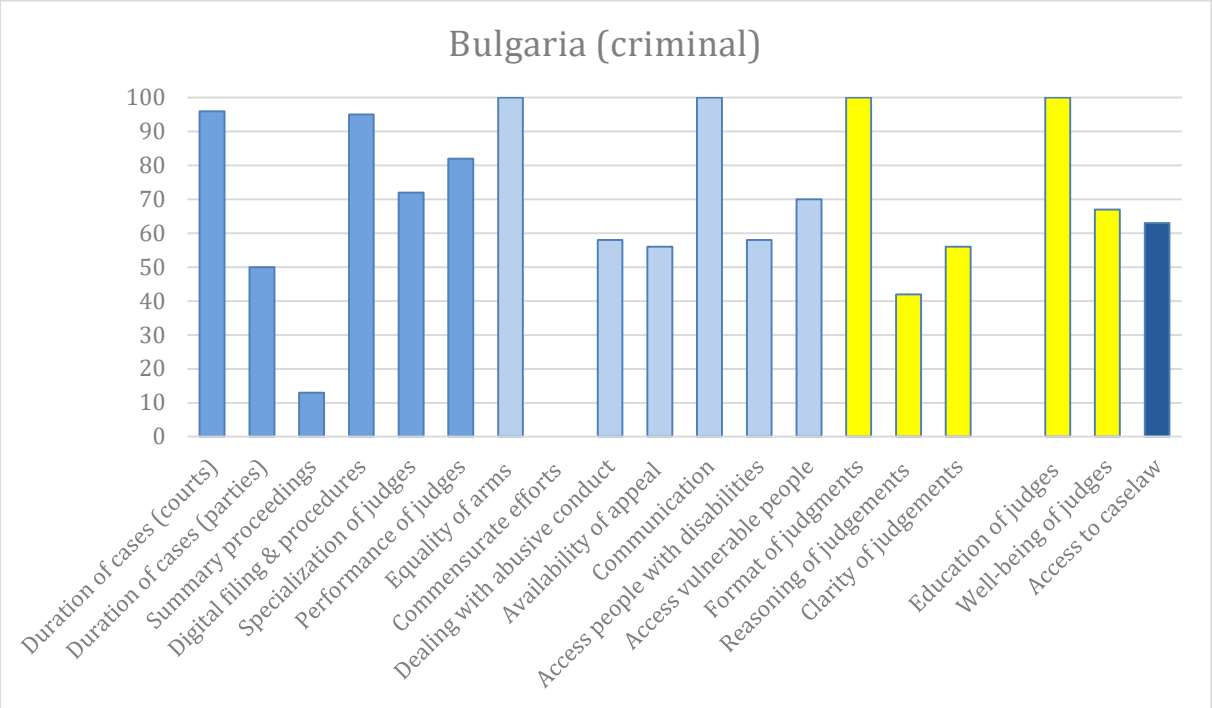

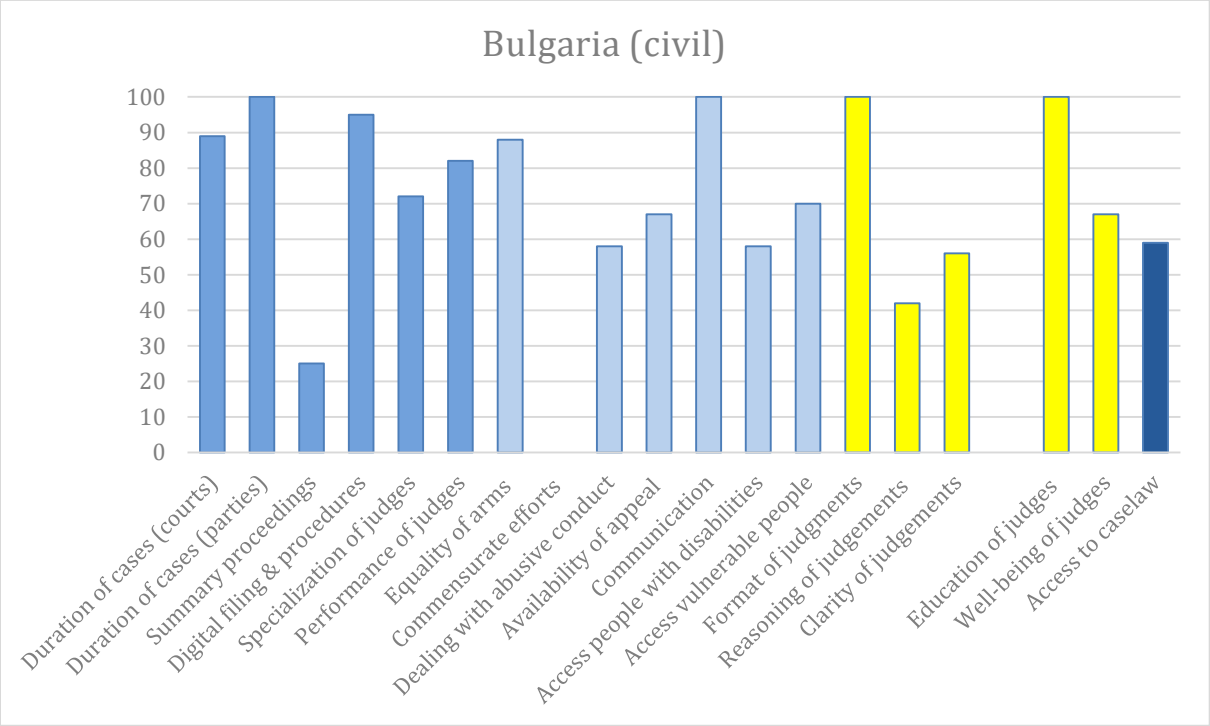

Фигура 37 Индикатори за качеството на наказателното и гражданското правосъдие Австрия, 2026 г.

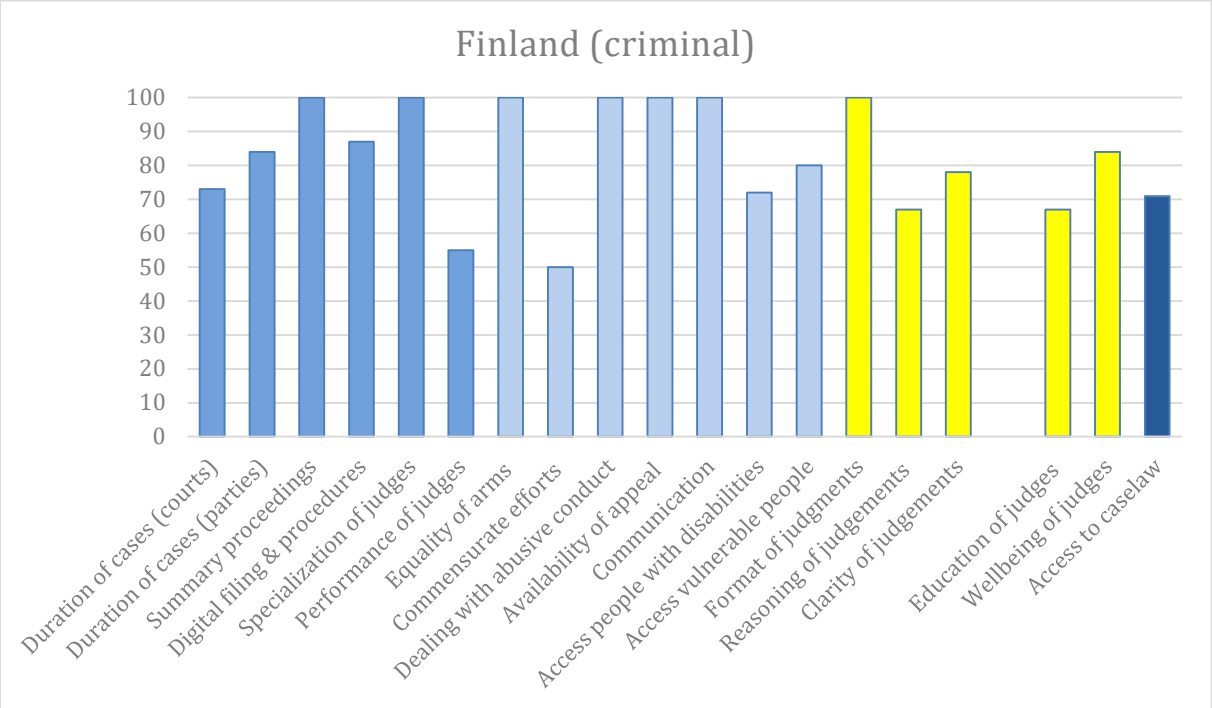

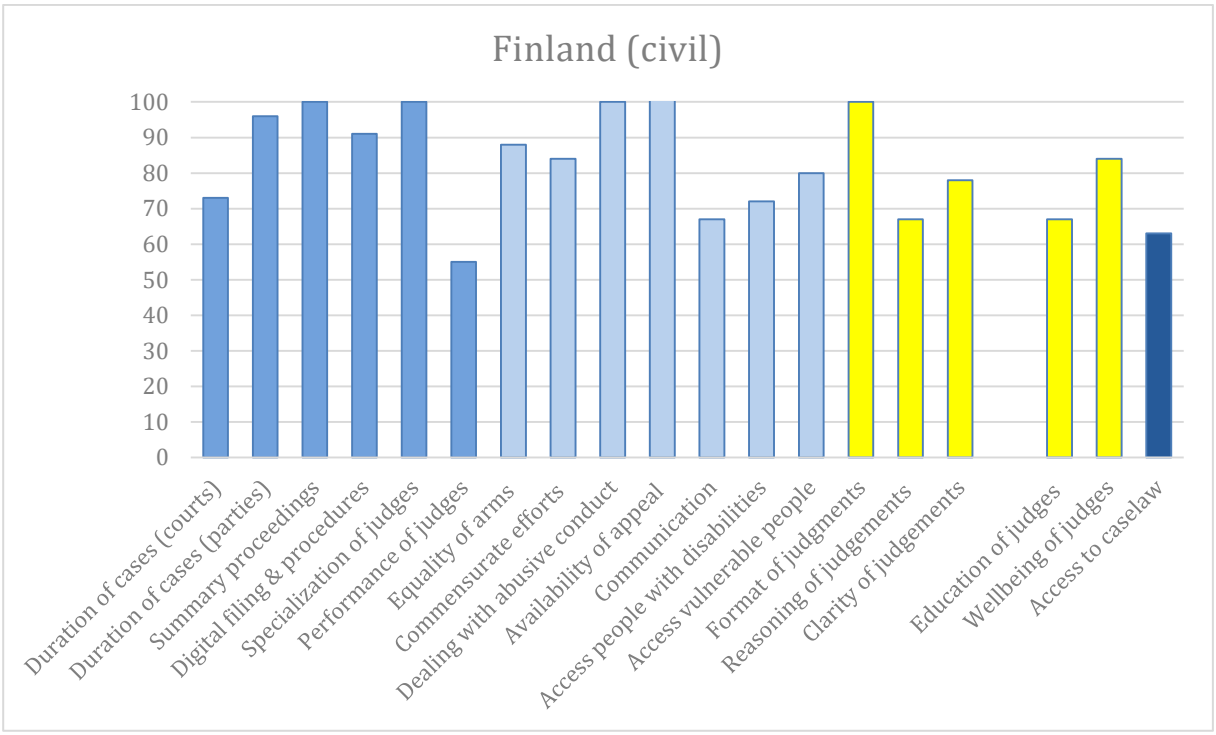

Фигура 38 Индикатори за качеството на наказателното и гражданското правосъдие Босна и Херцеговина, 2026 г.

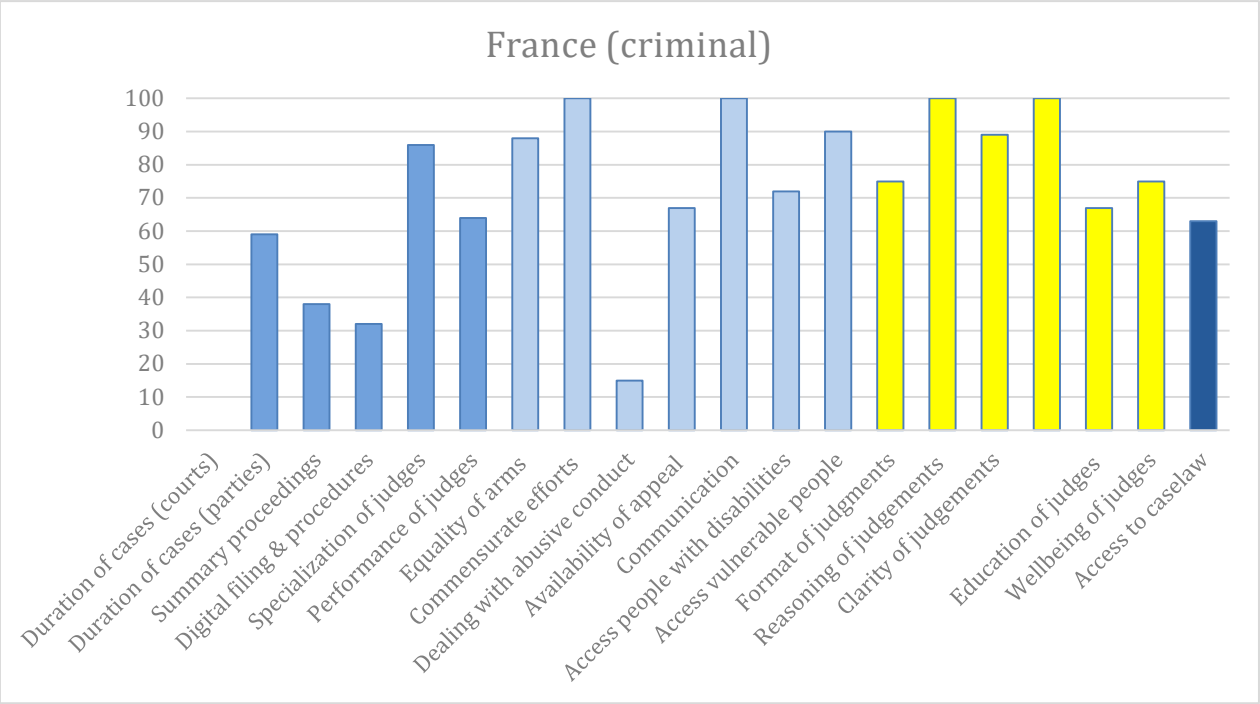

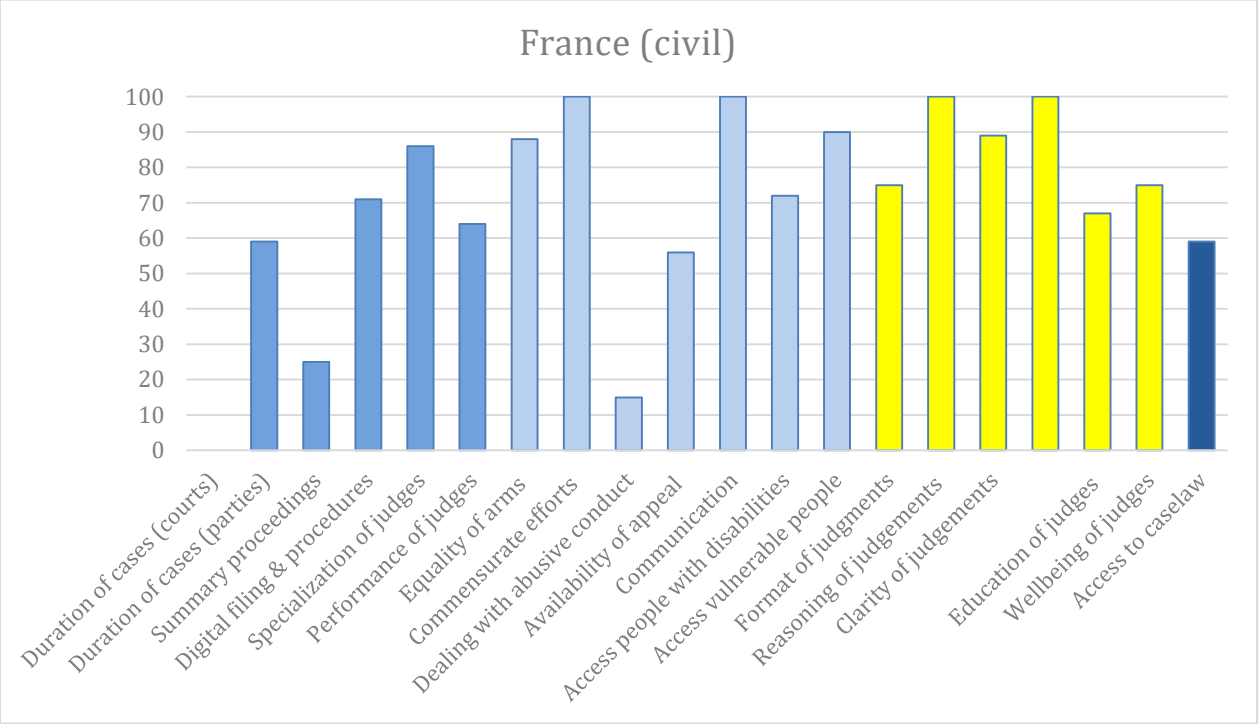

Фигура 39 Индикатори за качеството на наказателното и гражданското правосъдие България, 2026 г.

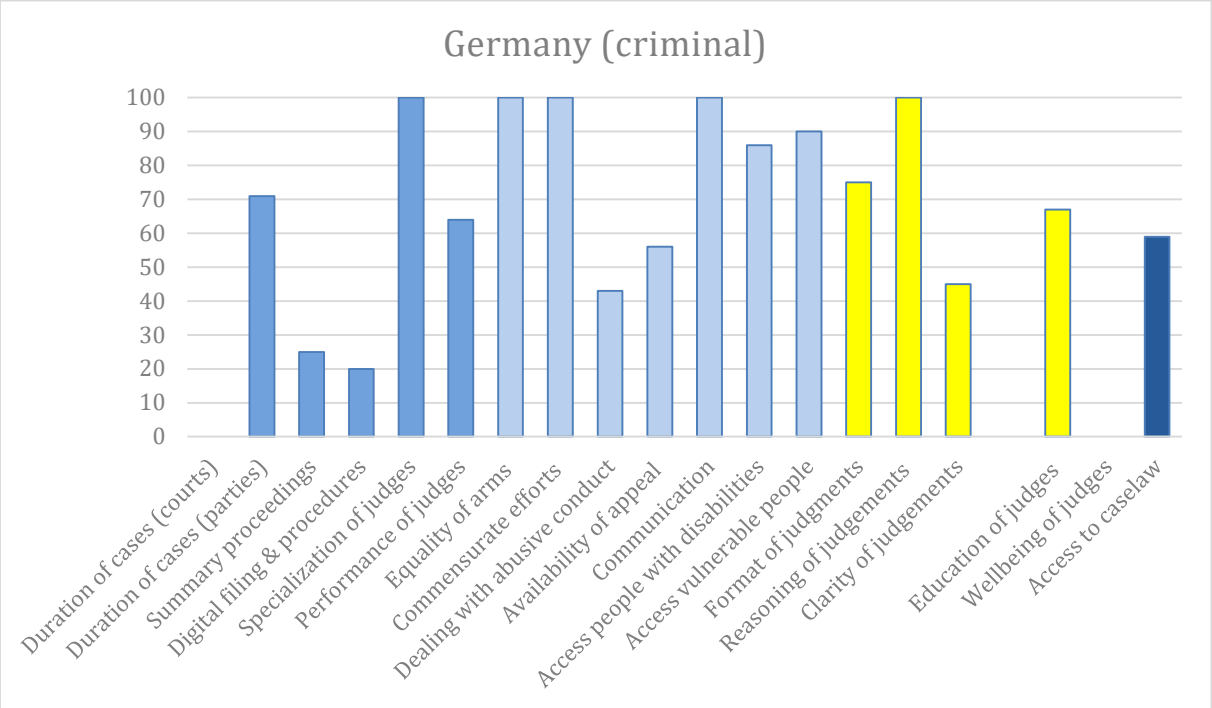

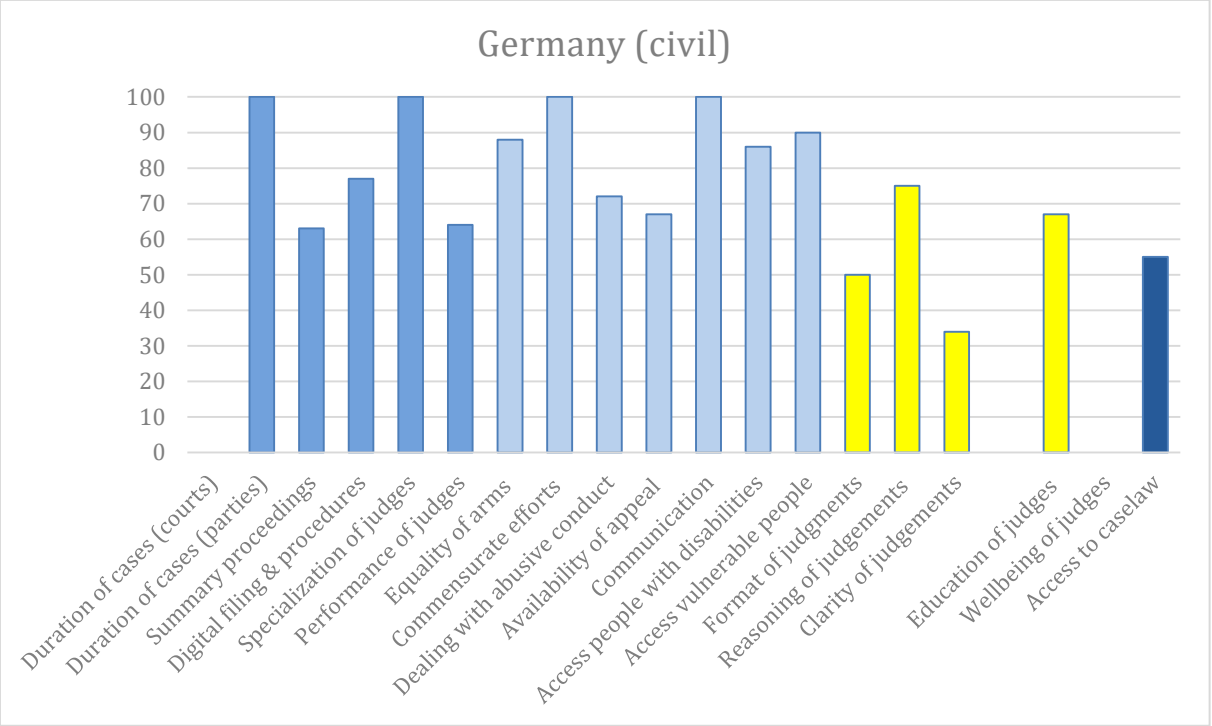

Фигура 40 Индикатори за качеството на наказателното и гражданското правосъдие Финландия, 2026 г.

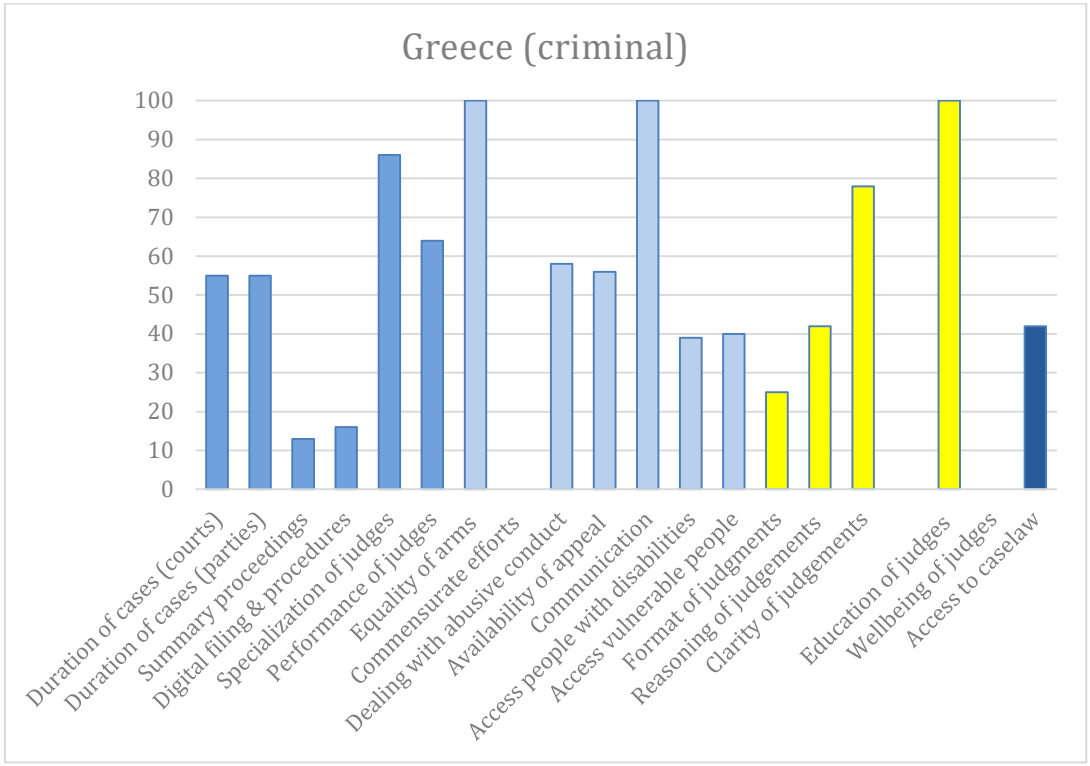

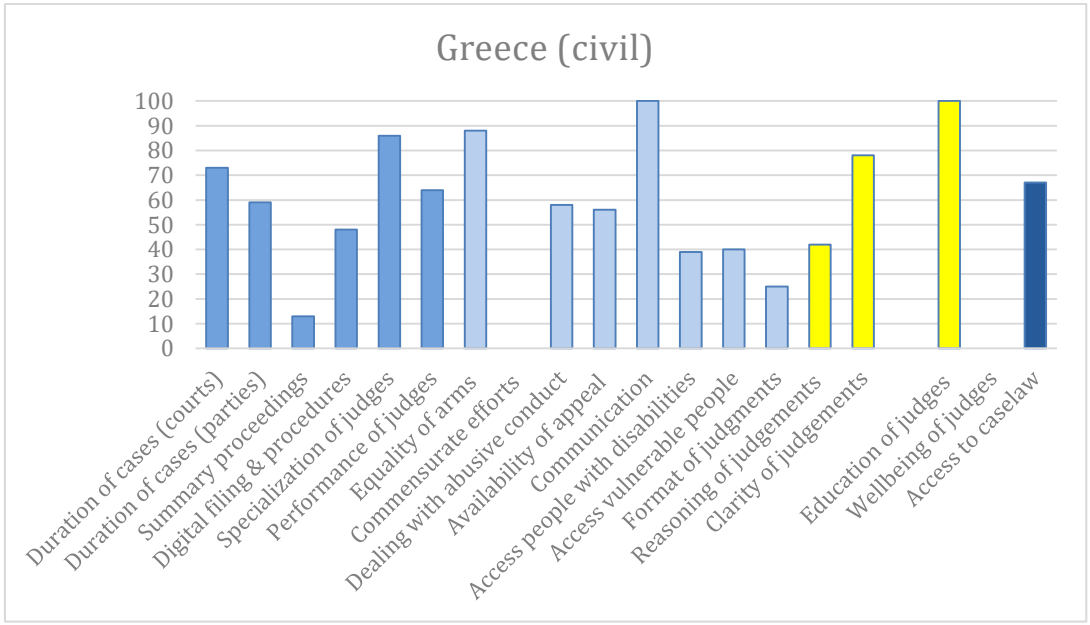

Фигура 41 Индикатори за качеството на наказателното и гражданското правосъдие Франция, 2026 г.

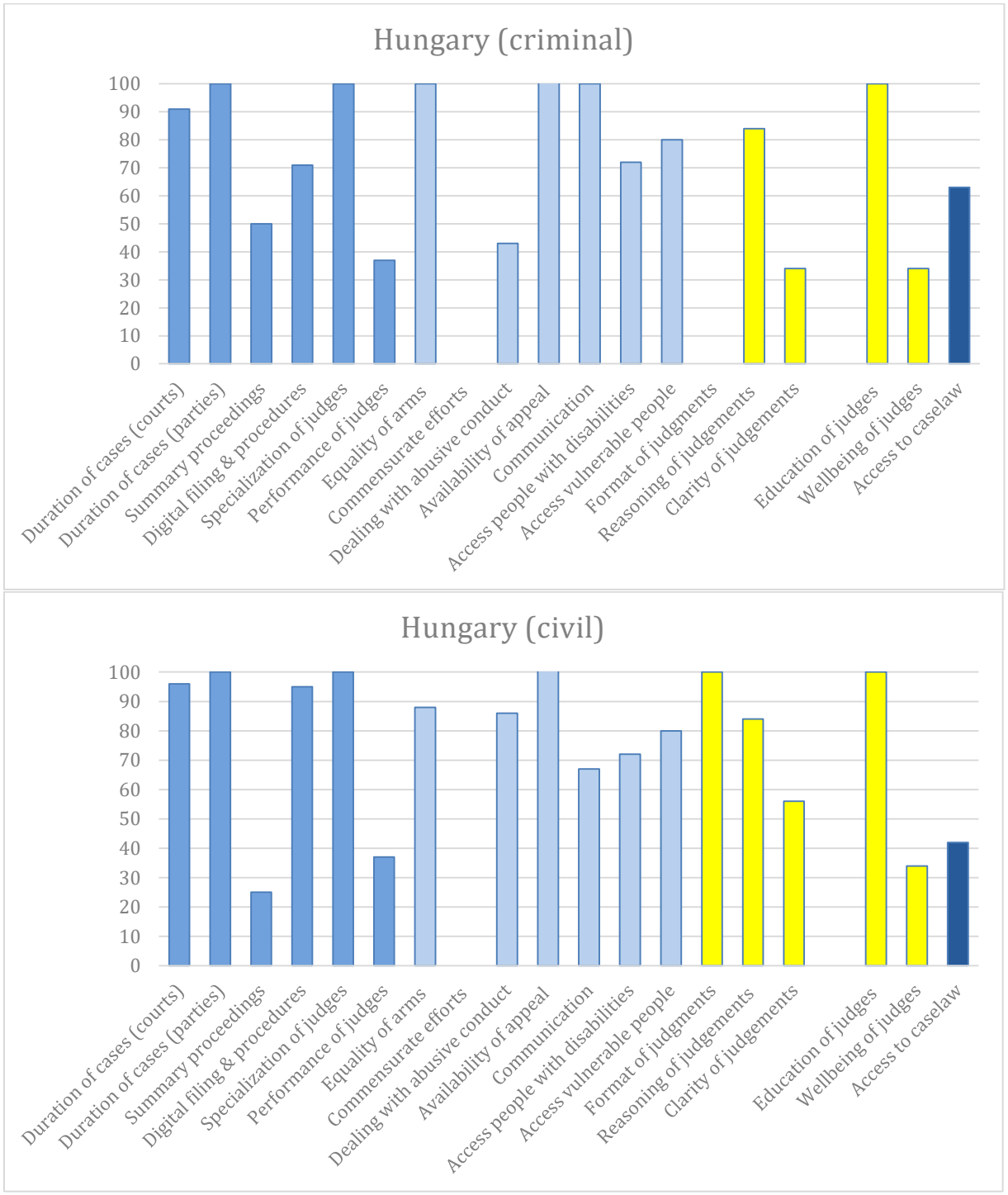

Фигура 42 Индикатори за качеството на наказателното и гражданското правосъдие Германия, 2026 г.

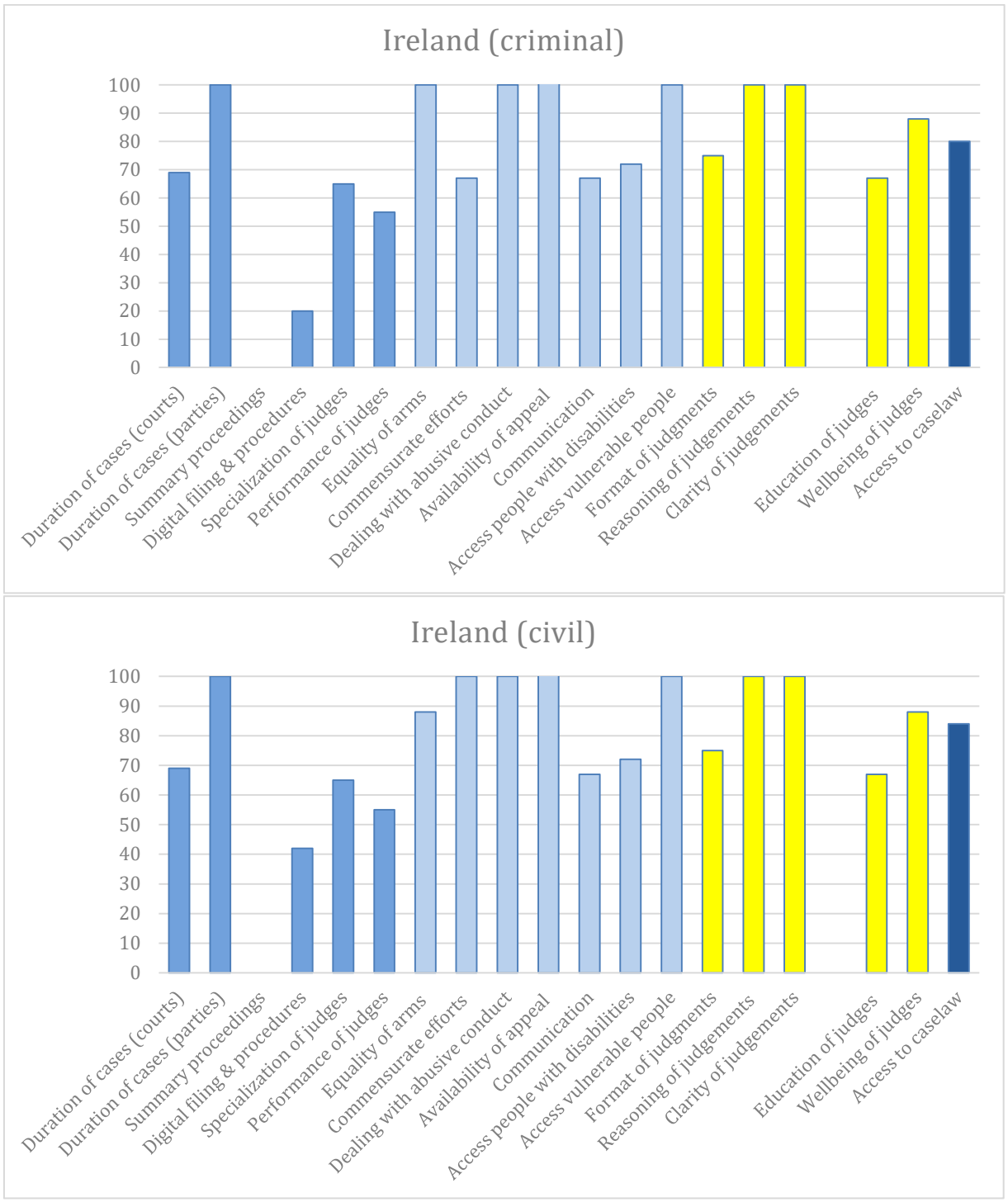

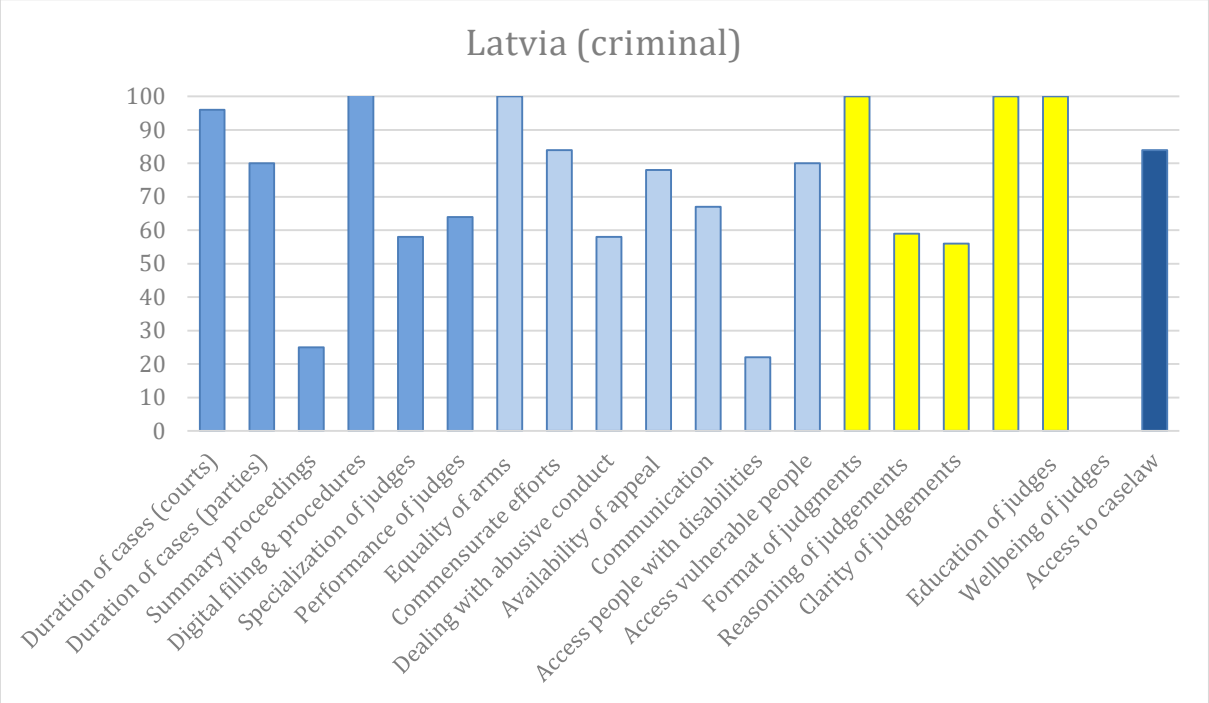

Фигура 43 Индикатори за качеството на наказателното и гражданското правосъдие Гърция, 2026 г.

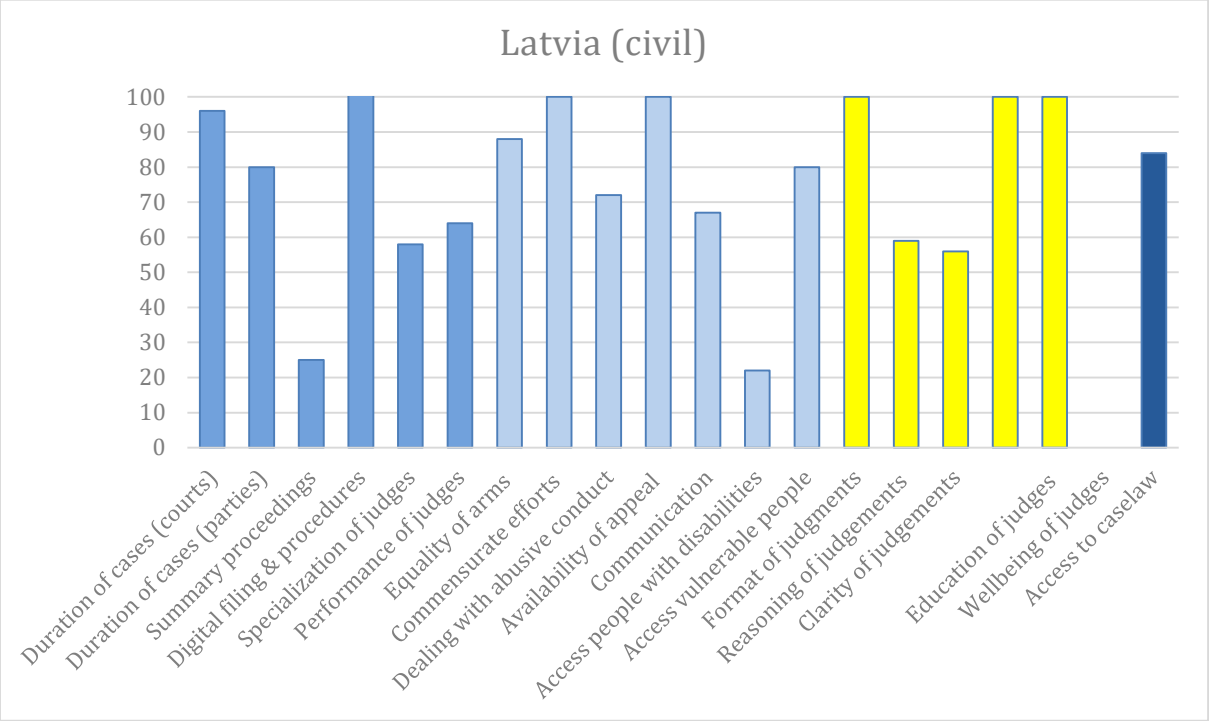

Фигура 44 Индикатори за качеството на наказателното и гражданското правосъдие Унгария, 2026 г.

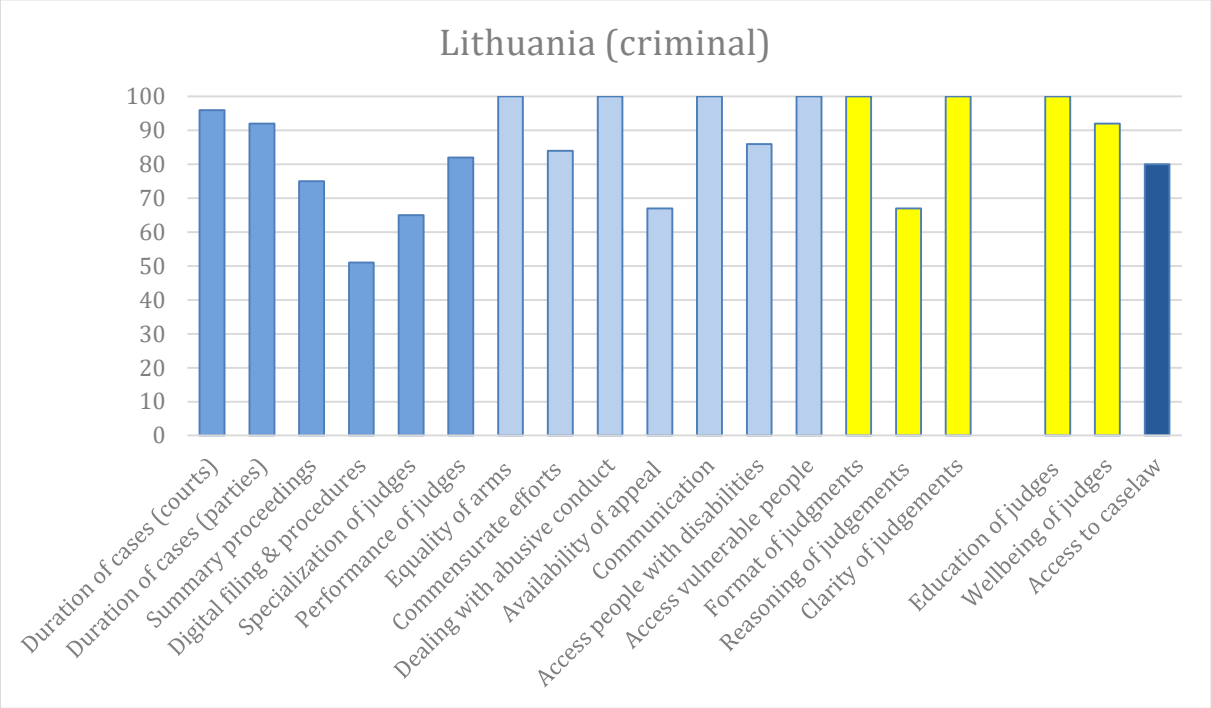

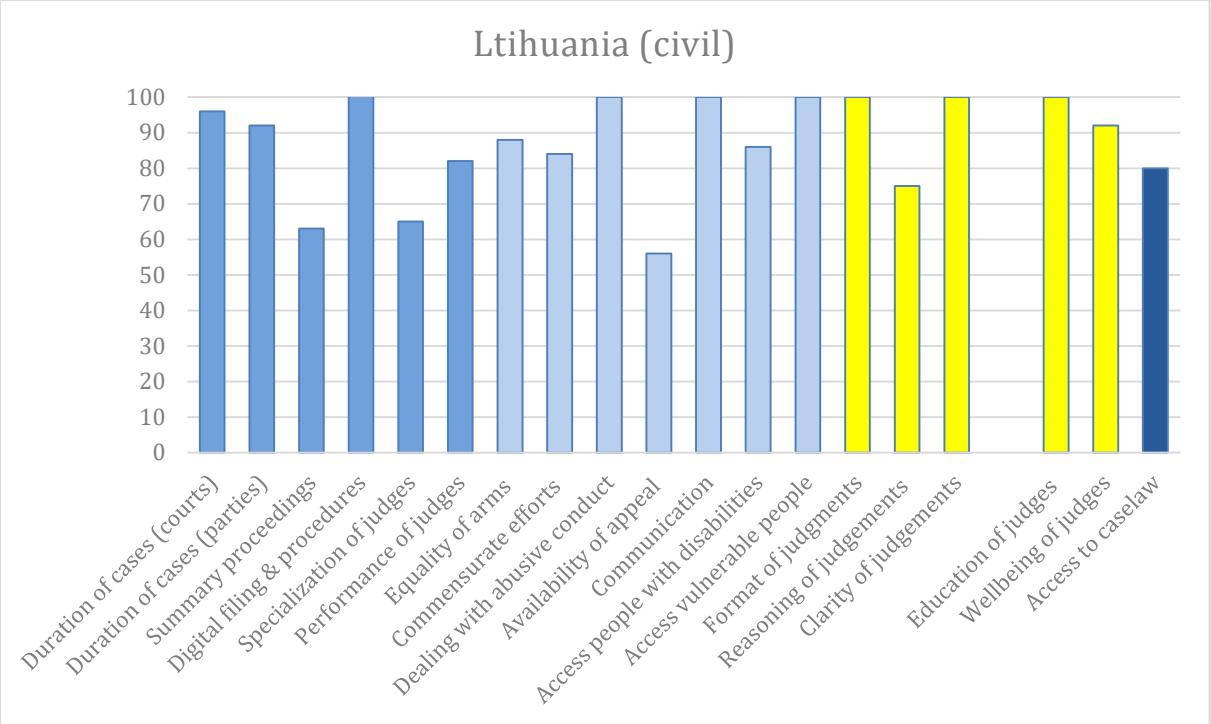

Фигура 45 Индикатори за качеството на наказателното и гражданското правосъдие Ирландия, 2026 г.

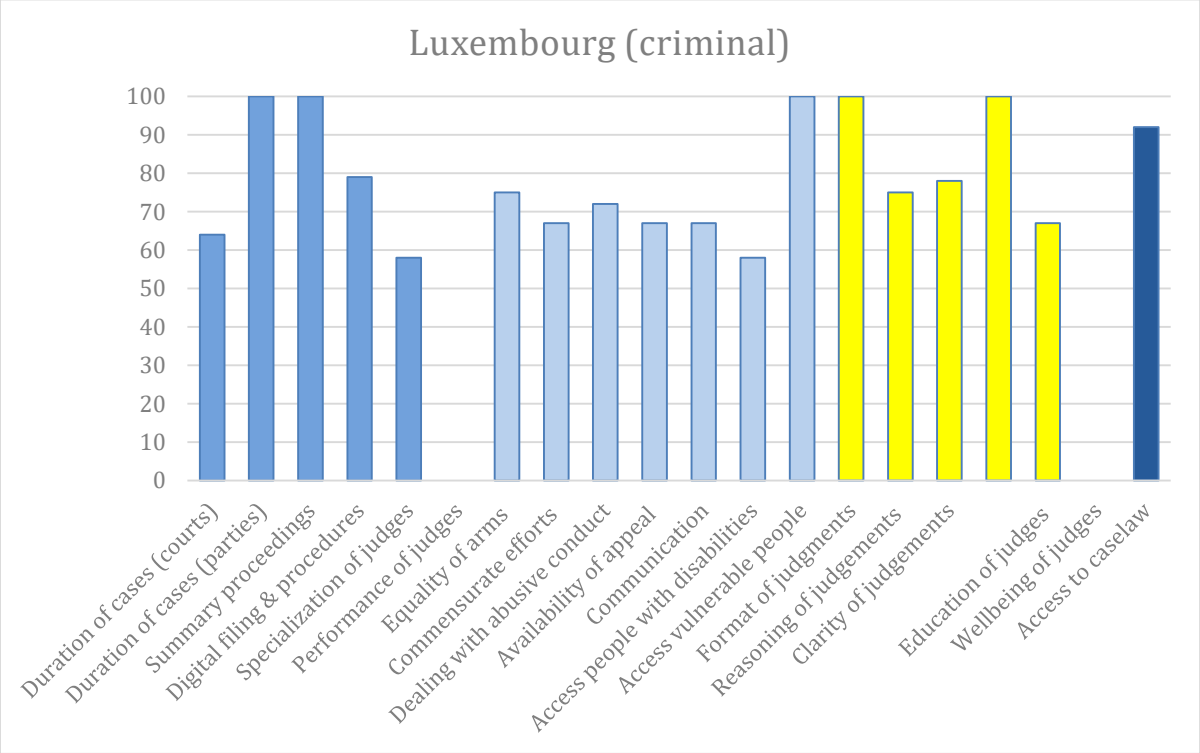

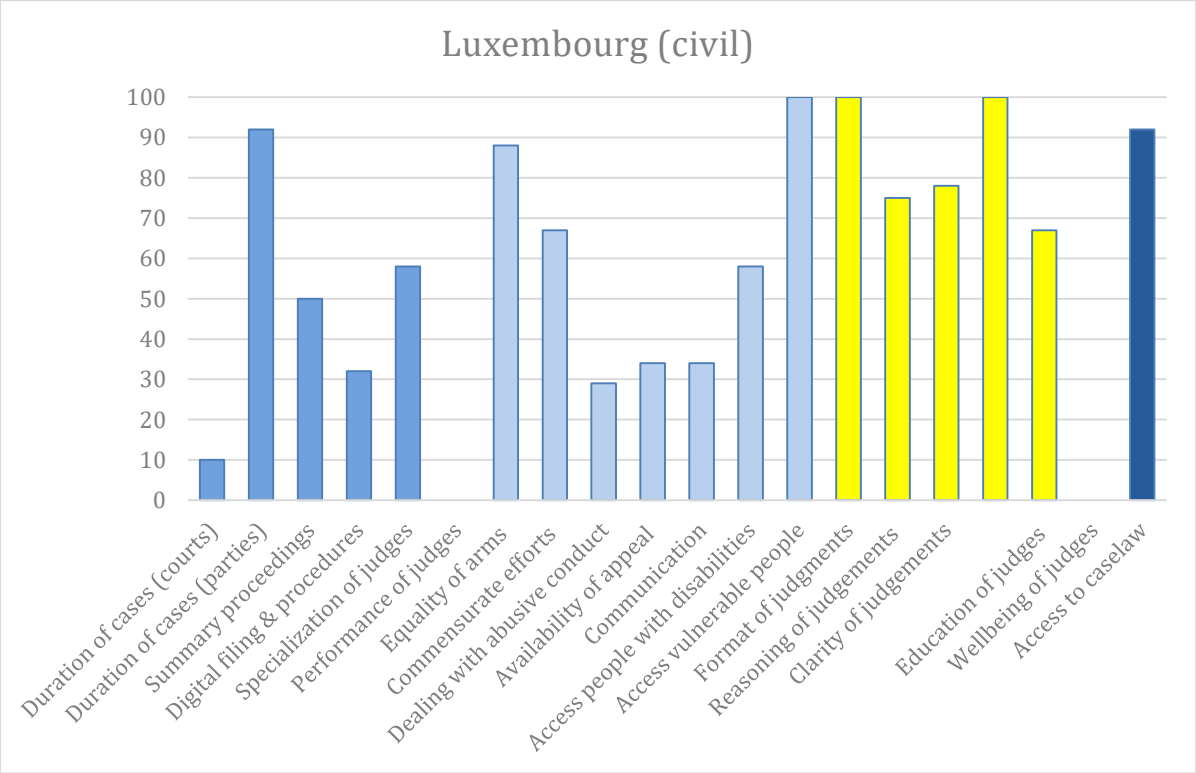

Фигура 46 Индикатори за качеството на наказателното и гражданското правосъдие Латвия, 2026 г.

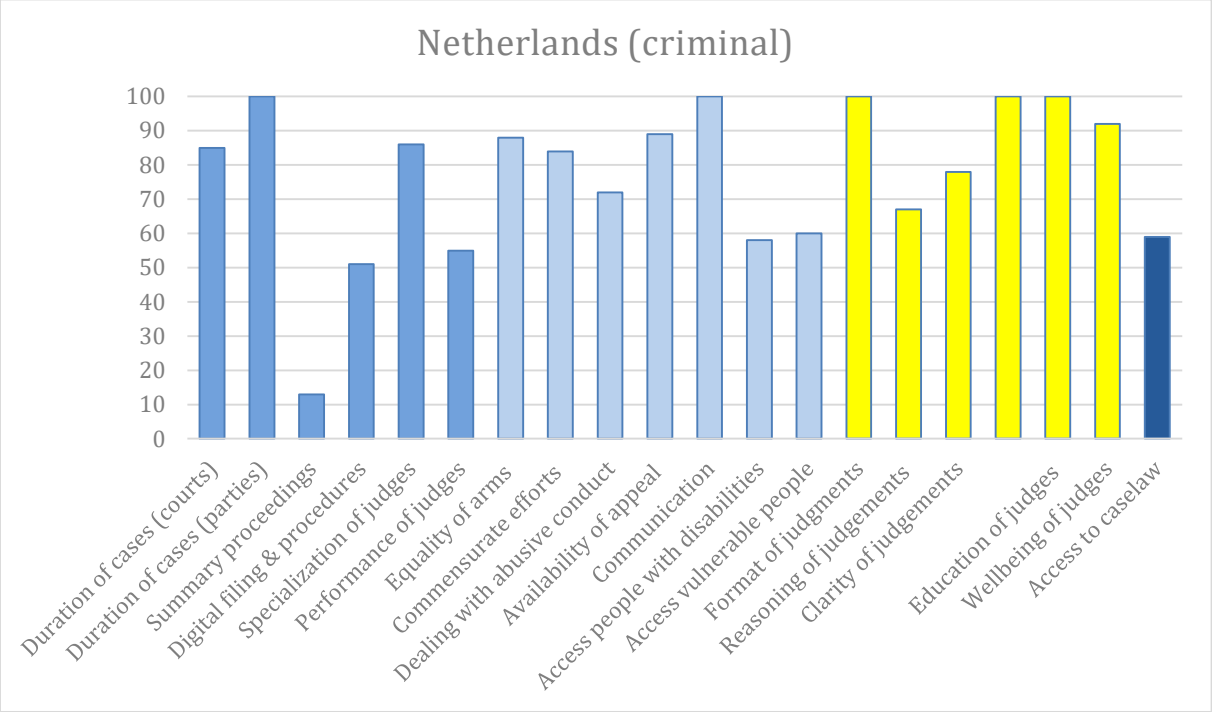

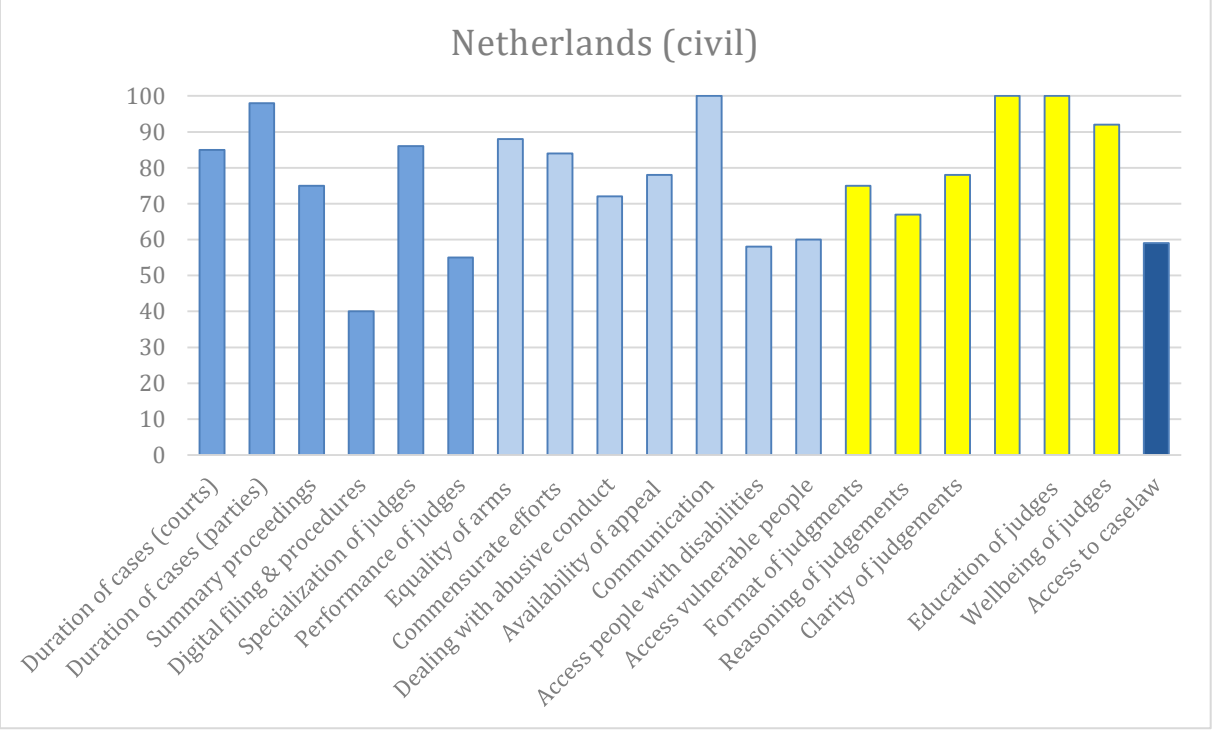

Фигура 47 Индикатори за качеството на наказателното и гражданското правосъдие Литва, 2026 г.

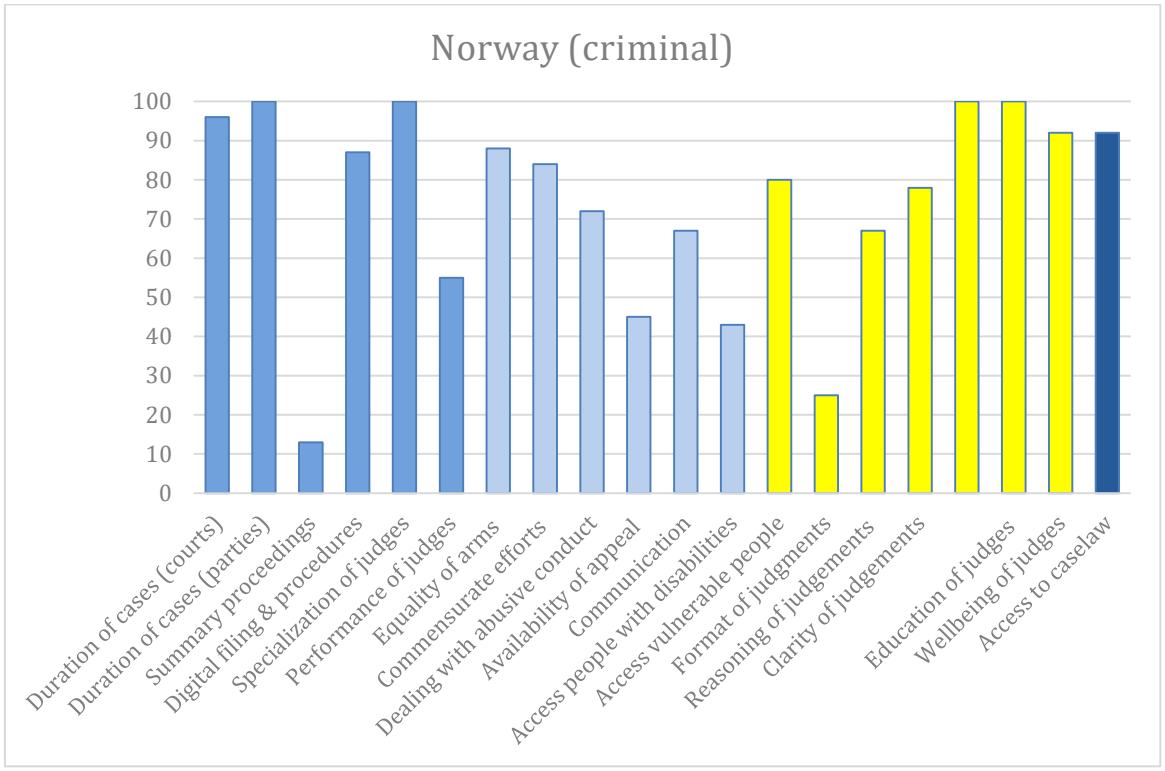

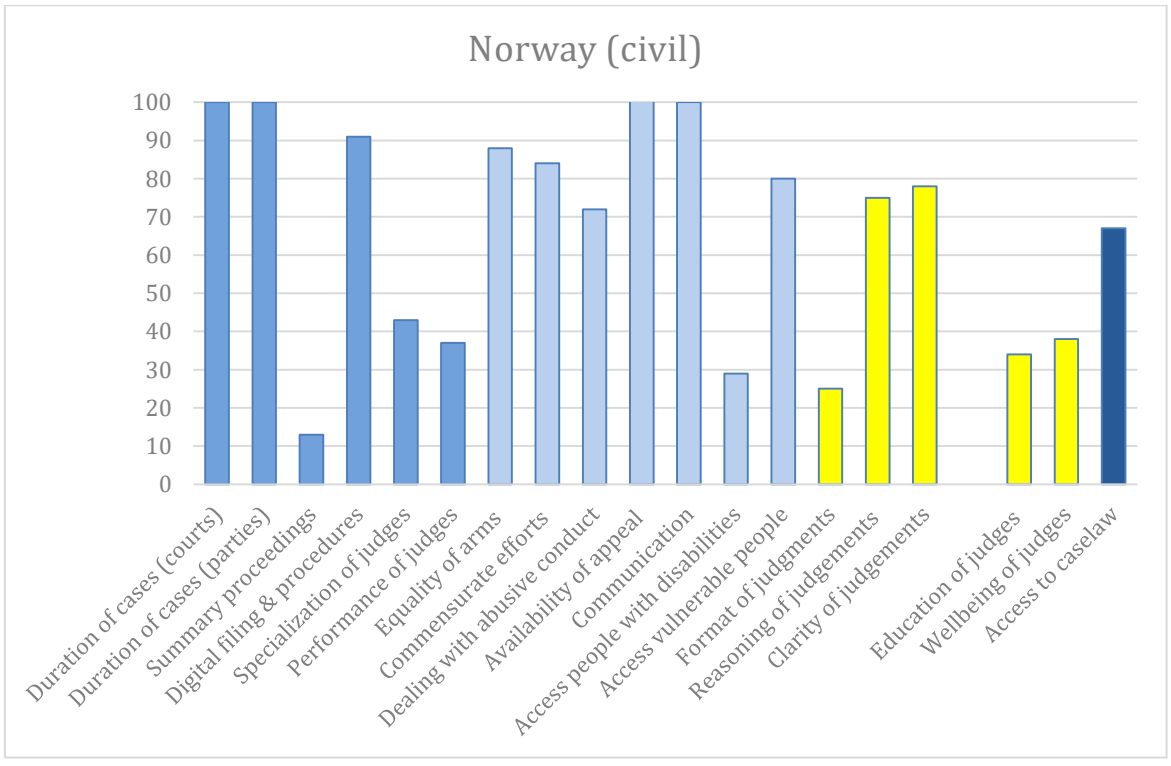

Фигура 48 Индикатори за качеството на наказателното и гражданското правосъдие Люксембург, 2026 г.

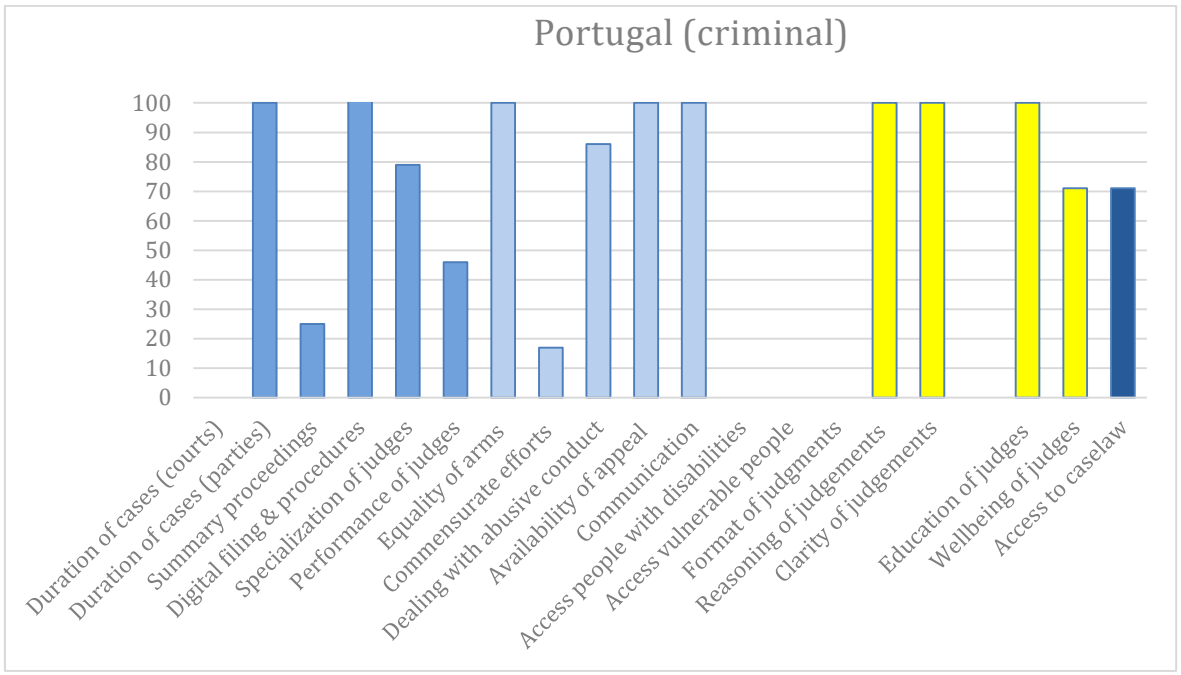

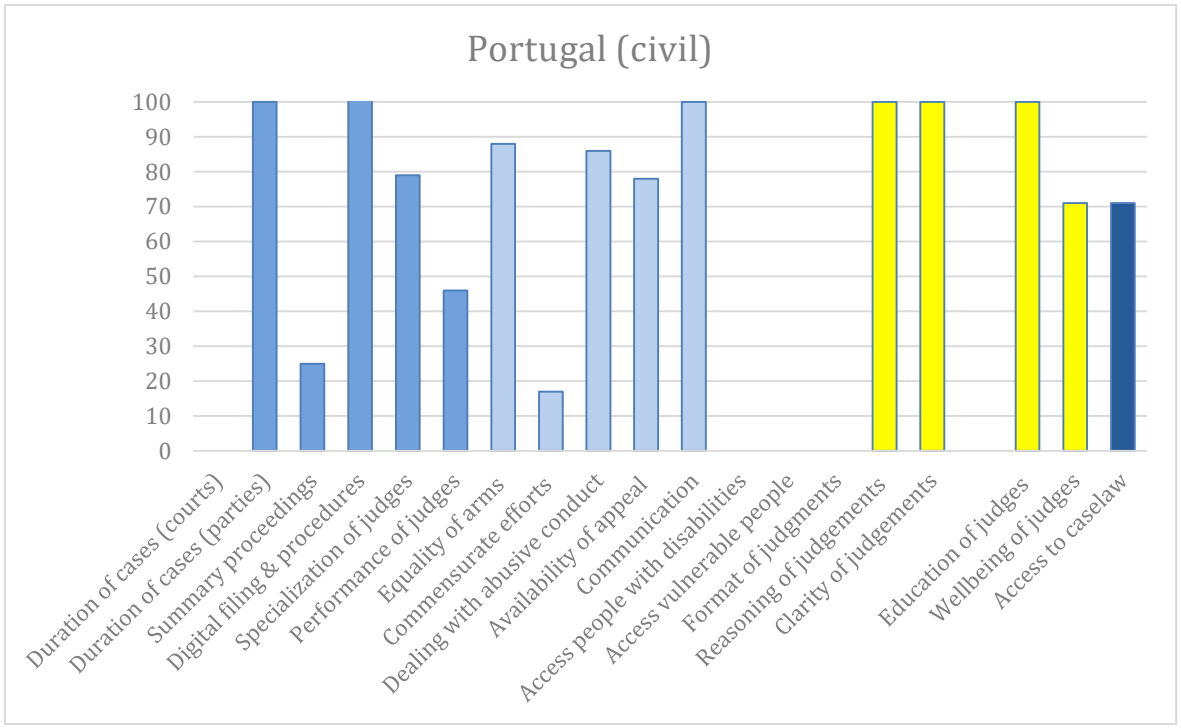

Фигура 49 Индикатори за качеството на наказателното и гражданското правосъдие Нидерландия, 2026 г.

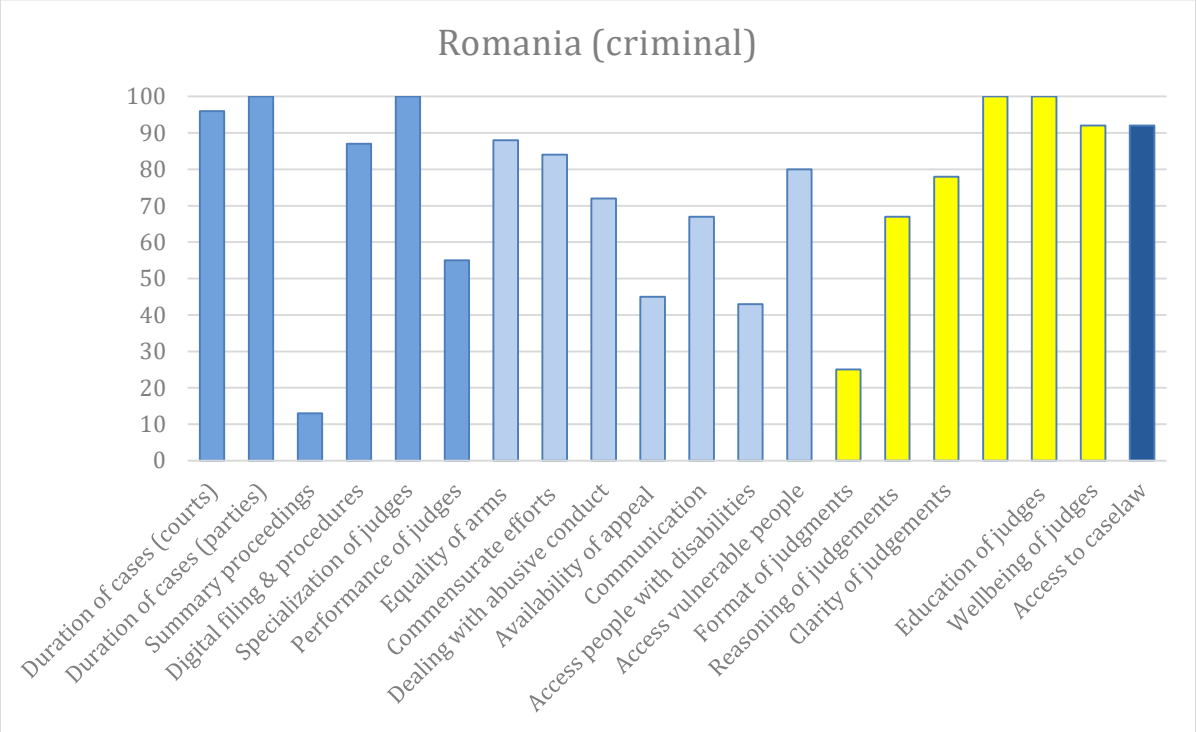

Фигура 50 Индикатори за качеството на наказателното и гражданското правосъдие Норвегия, 2026 г.

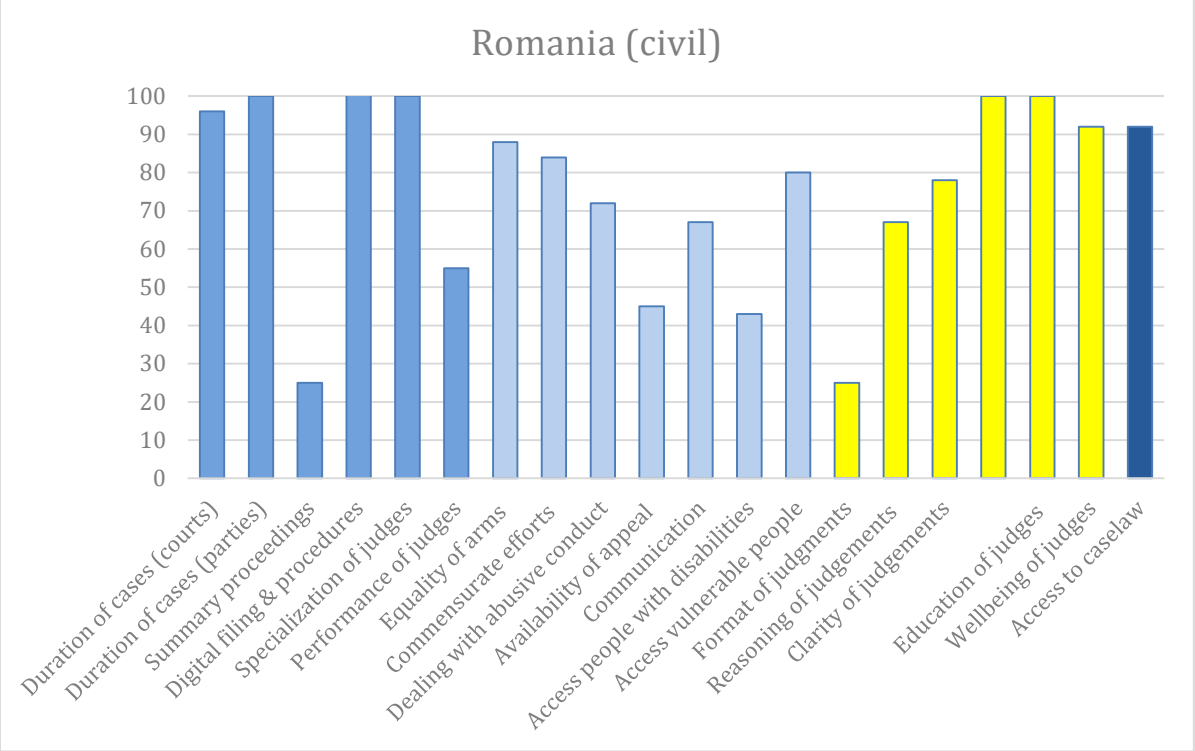

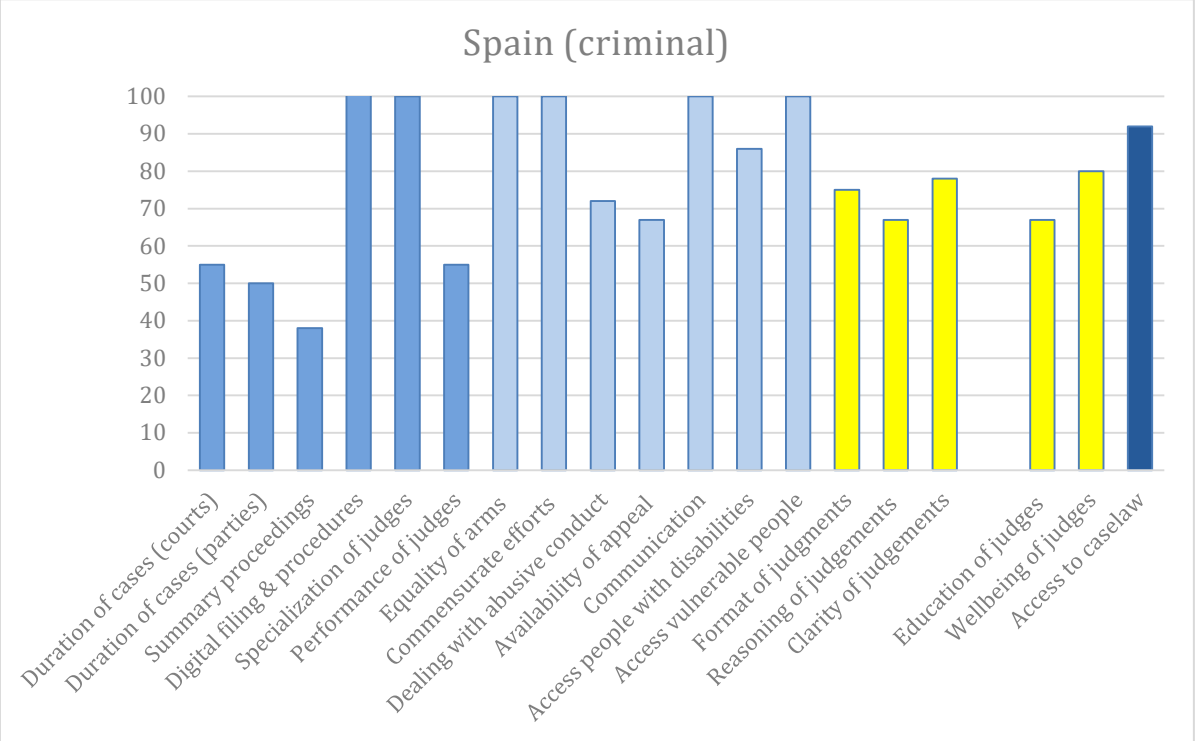

Фигура 51 Индикатори за качеството на наказателното и гражданското правосъдие Португалия, 2026 г.

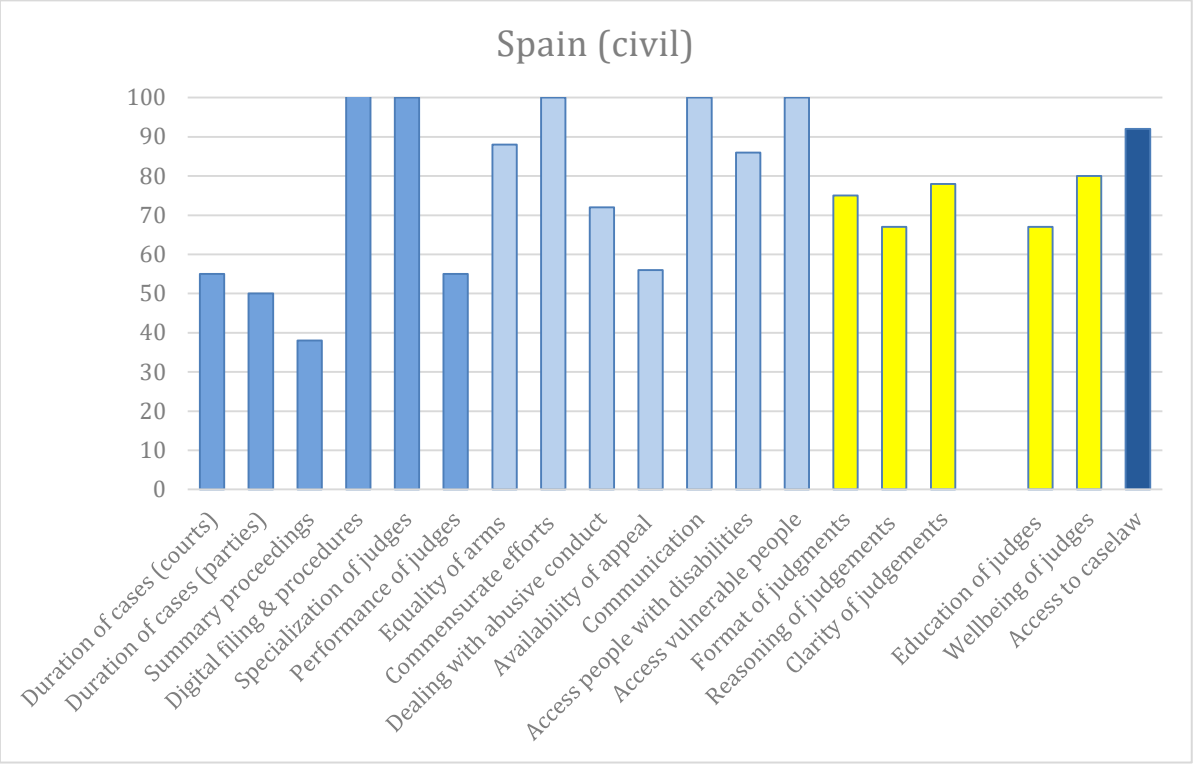
Трябва да се обърне внимание на факта, че макар оценката 0 да е представена за индикатори B12 (Достъп за хора с увреждания) и B13 (Достъп за уязвими хора), тази оценка отразява липсата на статистически данни по темите, а не действителната ситуация на място.

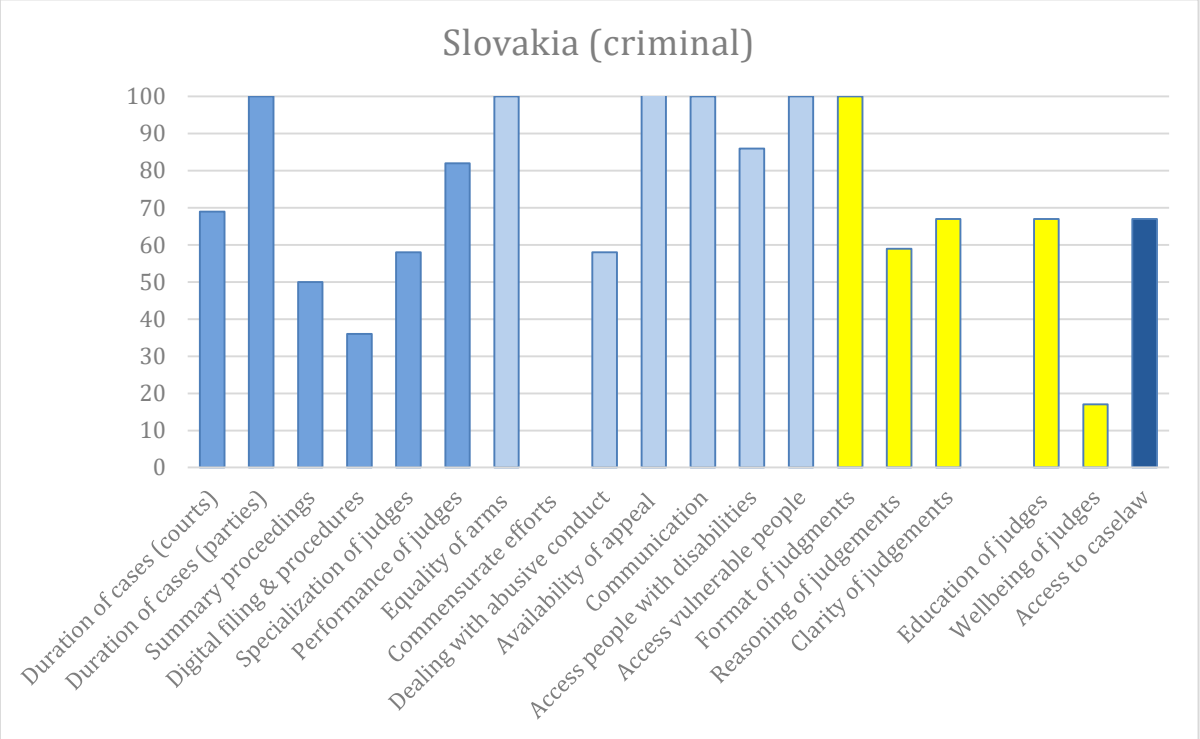

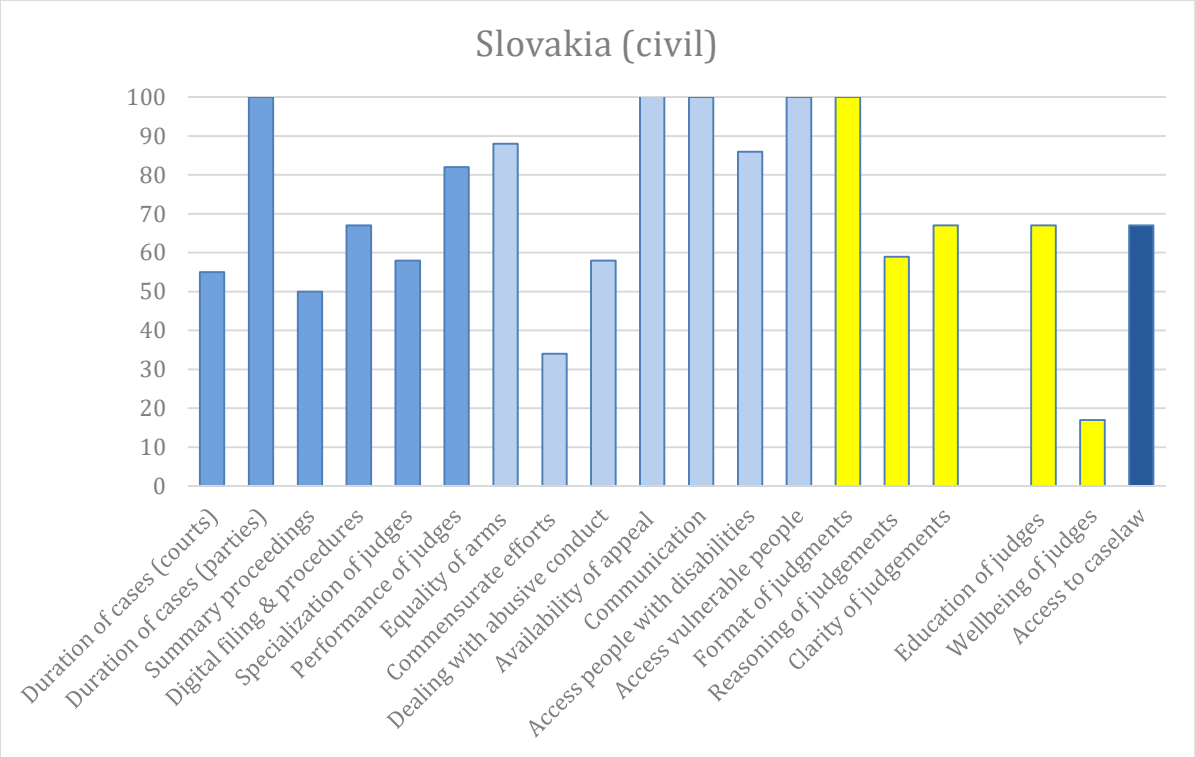

Фигура 52 Индикатори за качеството на наказателното и гражданското правосъдие Румъния, 2026 г.

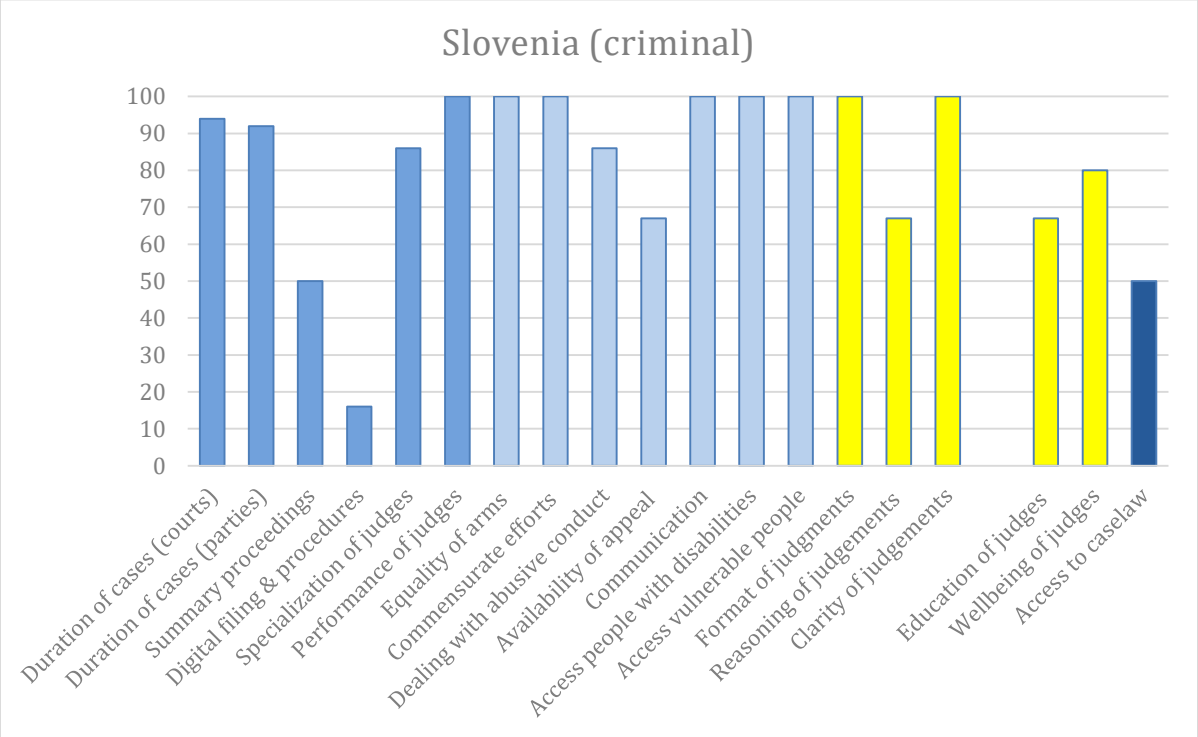

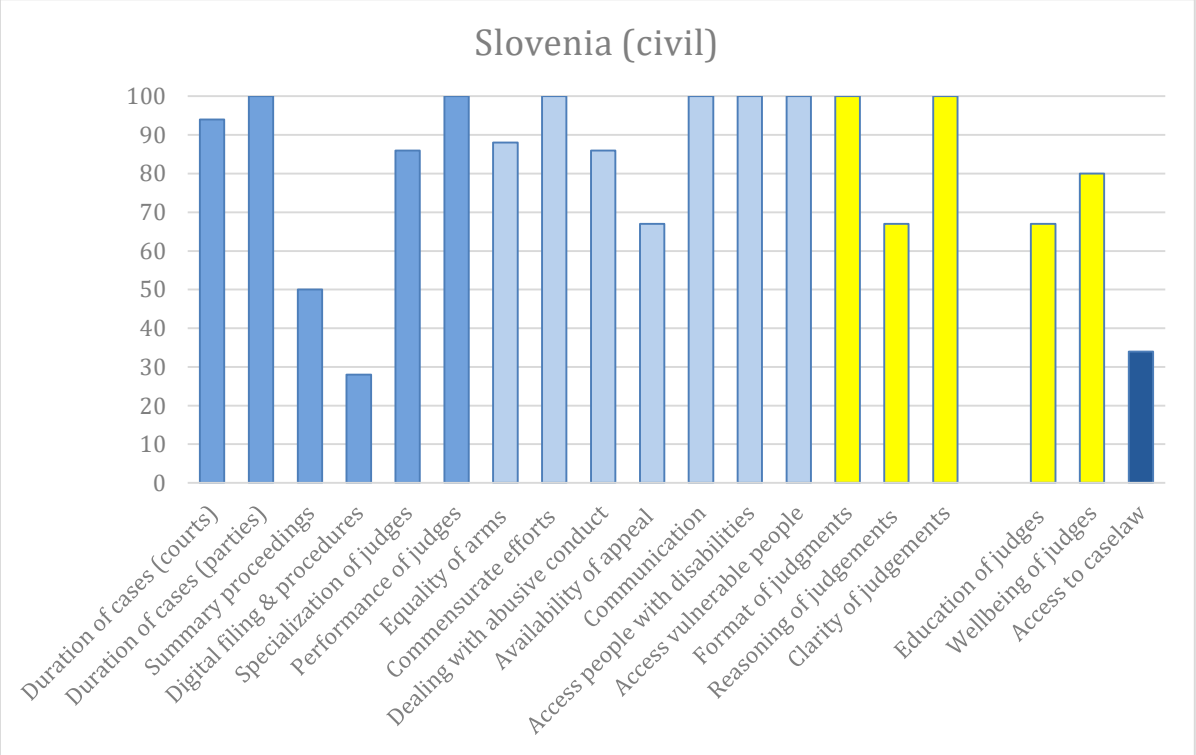

Фигура 53 Индикатори за качеството на наказателното и гражданското правосъдие Испания, 2026 г.

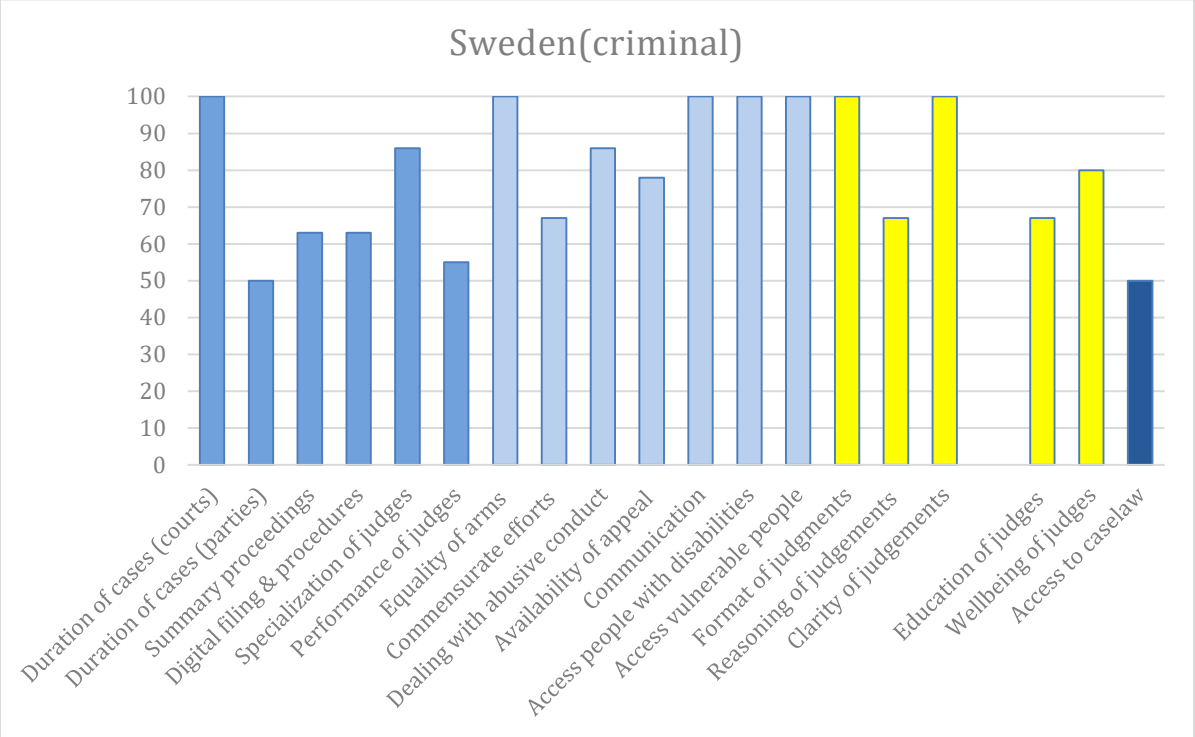

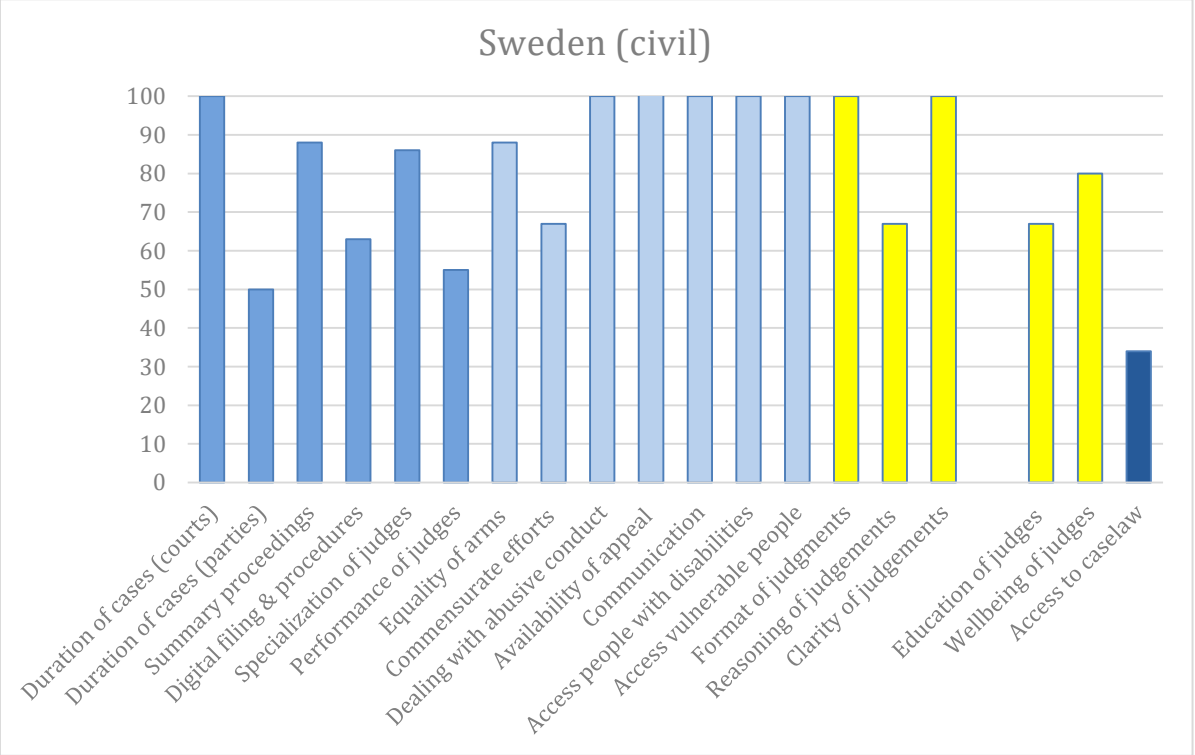

Фигура 54 Индикатори за качеството на наказателното и гражданското правосъдие Словакия, 2026 г.

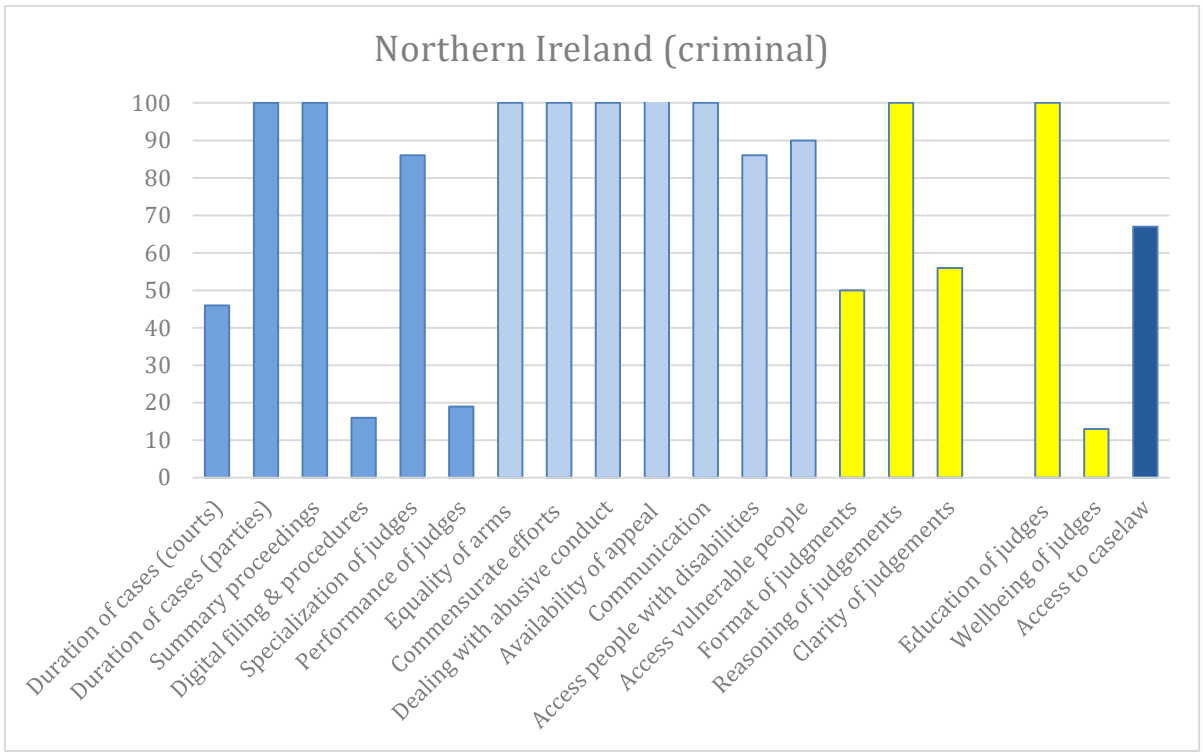

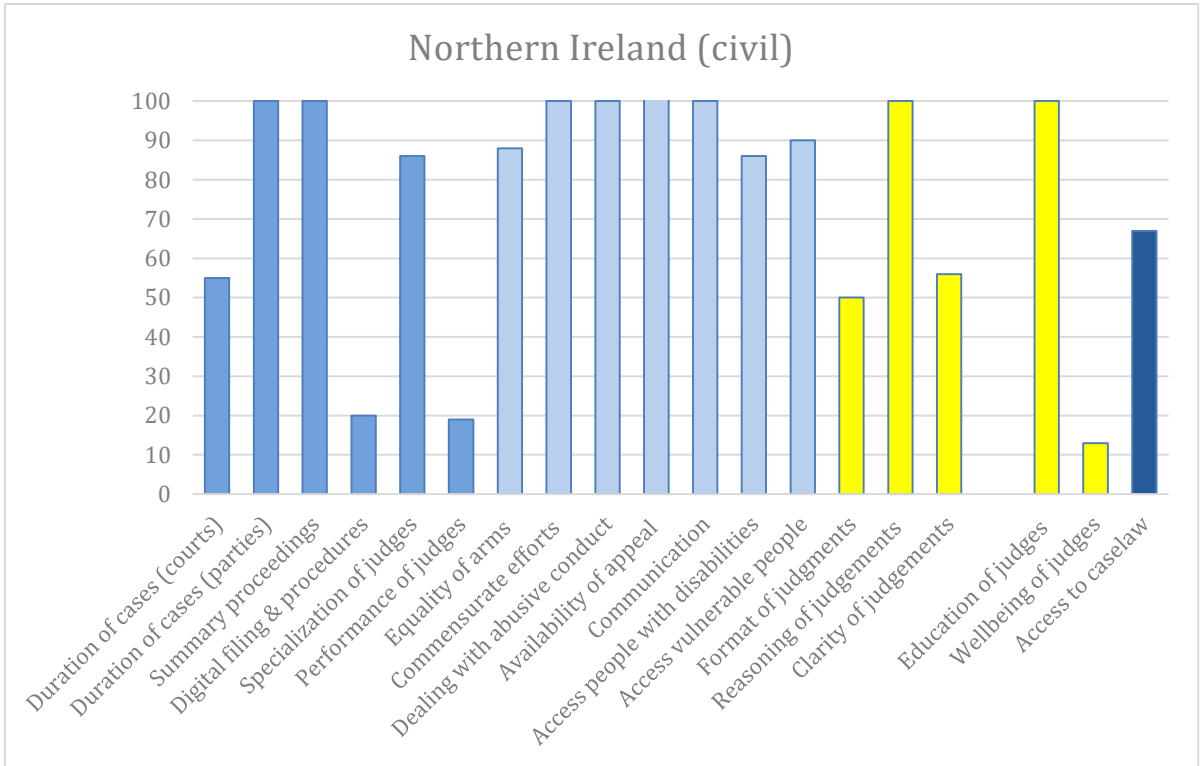

Фигура 55 Индикатори за качеството на наказателното и гражданското правосъдие Словения, 2026 г.

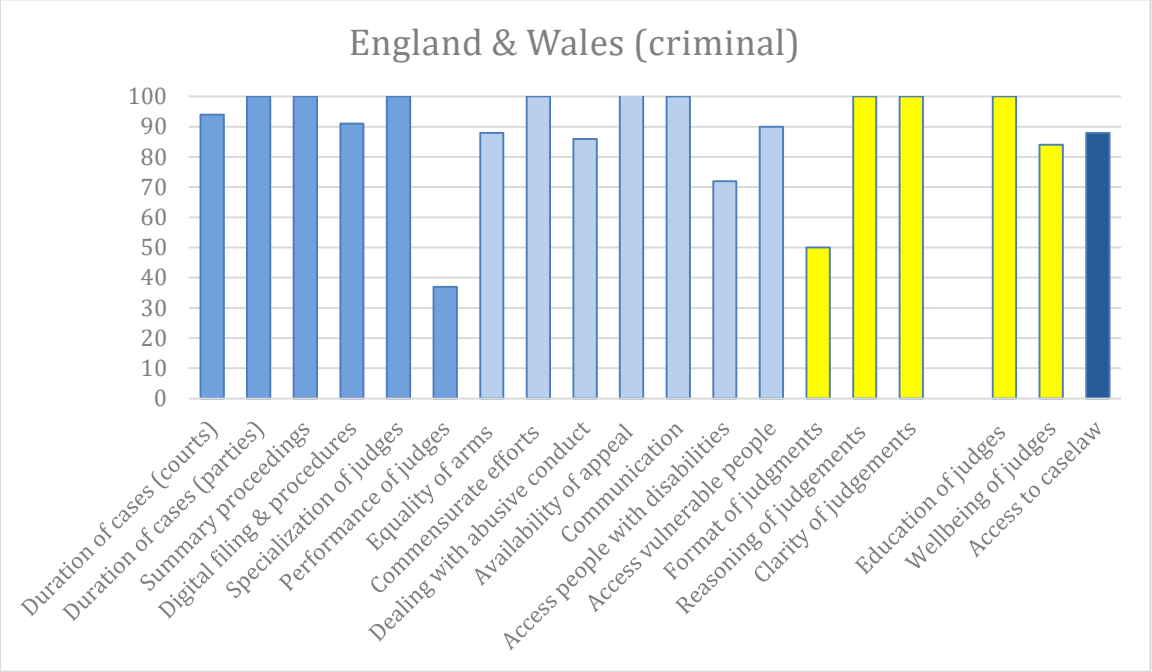

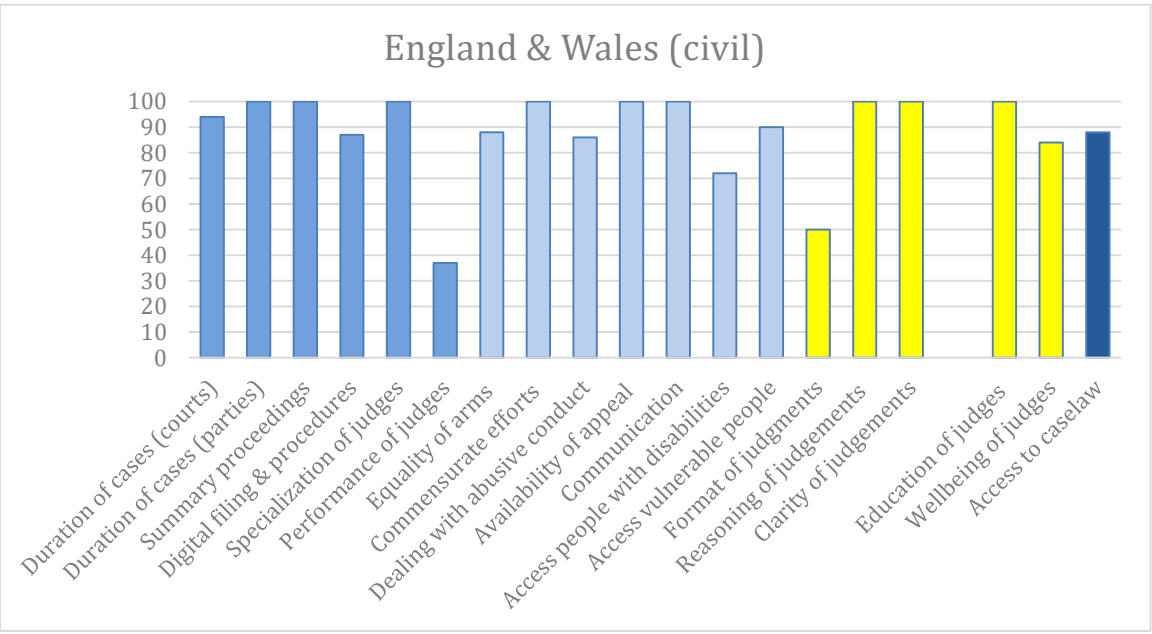

Фигура 56 Индикатори за качеството на наказателното и гражданското правосъдие Швеция, 2026 г.

Фигура 57 Индикатори за качеството на наказателното и гражданското правосъдие Обединено Кралство, Северна Ирландия, 2026 г.

Фигура 58 Индикатори за качеството на наказателното и гражданското правосъдие Обединено Кралство, Англия и Уелс, 2026 г.

17. Иновации в съдебната власт

В допълнение към провеждането на проучването за качество, през 2025/2026 г. проектната група посвети времето си на всеобхватната тема „Иновации в съдебната система“, като последващи действия по проучването, разпространено сред членовете и наблюдателите на ЕМСС през 2024 г. Това даде възможност за представяне на новости в участващите съдебни системи в различни сфери и за взаимно обучение.

Текстът по-долу предоставя общ преглед както на презентациите, направени в групата през проектната година, така и на компилацията от отговори от предишното проучване.

Всички членове и наблюдатели на ЕМСС бяха поканени да отговорят на тези въпроси през лятото на 2024 г.:

1. Вашият Съвет/друг подобен орган има ли установена политика/рамка за насърчаване на иновациите, които допринасят за ефективността на правосъдието в съдебната система? Има ли някакви стратегически цели, които вашият Съвет/алтернативен управителен орган е определил за подобряване на правосъдието чрез иновации?

2. Обсъждат ли се иновационни инициативи на заседанията на Съдебния съвет/Министерството на правосъдието/Националния съвет по юриспруденция?

3. Кои според вас са най-ценните иновации на съдебната система, които понастоящем допринасят за ефективността на правосъдието във вашата страна? Моля, обяснете накратко.

4. Какви са неотложните нужди на юридическите професии (в частност на съдебната система, но не само), които според Вас биха могли да бъдат решени чрез иновации? Има ли някакви опасности или ограничения на подобни иновации, които бихте могли да предвидите?

5. Според Вас, пред какви предизвикателства (ако има такива) е изправена съдебната система във вашата страна във връзка с правните иновации?

Имаше добър процент на отговор. Подробни отговори бяха получени от Австрия, България, Хърватия, Кипър, Дания, Естония, Франция, Германия, Литва, Малта, Нидерландия, Португалия, Словакия, Испания и Швеция.

ЗАКЛЮЧЕНИЯ ОТ ПРОЦЕСА НА ПОПЪЛВАНЕ НА ВЪПРОСНИКА

Що се отнася до реално предприетите или предложените иновации, от получените отговори беше възможно да се направят редица заключения. Те бяха изложени в изказването на ЕМСС на Форума на юристите, проведен в Брюксел през ноември 2024 г.

Първо, има ясен апетит за иновации от страна на много от съдебните системи, участвали в проучването. Съдиите не само бяха отворени за промени, но и в редица страни имаше официални структури за насърчаване на промените; Португалия, Дания и Норвегия или бяха разработили стратегии, или бяха определили конкретни стратегически цели за иновации и промени. Някои юрисдикции имаха специални екипи, посветени на стимулирането на улесняването и насочването на иновациите. Норвегия имаше специален отдел за целите на иновациите и развитието на съдилищата. Швеция имаше група, съставена от лица от различни съдебни отдели, с цел разработване на нови и изобретателни решения на настоящите проблеми. Нидерландия също

имаше Ръководна група за иновации.

Някои юрисдикции възприеха подход „отдолу нагоре“. Членовете на съдебната власт бяха насърчавани да представят предложения за иновации, които се разглеждат и, ако се считат за добри идеи, често се прилагат. В Дания от съдебните служители се иска да предоставят креативни решения както на своите колеги, така и на по-висши служители. В Австрия Асоциацията на съдиите редовно отправя покани за предложения. Когато бъдат представени, те често са били прилагани от австрийското Министерство на правосъдието.

Второ, иновациите в действие обхващат редица области, а именно институционални промени, процедурни промени и организационни промени.

Що се отнася до институционалните промени, в редица страни съдилищата бяха преструктурирани, за да могат да функционират по-ефективно. В Кипър беше извършена структурна промяна на апелативната част на системата. Върховният съд беше разделен на два органа – Върховен конституционен съд и Върховен съд. Това улесни по-фокусирана организация на съдебните спорове пред тези две организации. В Кипър беше създадена и Национална съдебна служба, отговорна за управлението и администрирането на съдебната система.

Институционални иновации се наблюдаваха и в Испания (създаване на специализиран съд, разглеждащ дела за домашно насилие) и Франция (обединяване на съдии и прокурори, отново по дела за домашно насилие). В Белгия бяха създадени специализирани семейни съдилища.

Последна институционална промяна се случи в Кипър (където беше създаден Съдебен съвет) и Люксембург (където Съдебният съвет беше възстановен).

Процедурните иновации се демонстрираха в развитието на съдебното обучение чрез използването на наръчници. Тези публикации позволяват на съдията да се занимава с област от правото, с която може да е много непознат. В Швеция и Норвегия такива наръчници се разработват в тясно сътрудничество с председателите на съответния съд. Във Финландия е създадена мрежа за сътрудничество между съдии. Това доведе до създаването на база данни за наръчници в различни области на правото. Базата данни е попълнена с приноси от съдии с експертиза в определена област. Тя може да бъде консултирана от съдии, които нямат такава експертиза и които искат да се ориентират в област от правото, която може да бъде сложна и трудна за навигиране. Тези наръчници и бази данни помагат на съдията да разбере съответното право, преди да разгледа дело.

След като делото бъде разгледано, трябва да се изготви писмено решение. Някои юрисдикции започнаха да предоставят примери за примерни съдебни решения, както е в Испания. В Швеция са налични електронни системи за дела, които могат да предоставят подходящия текст, който да се използва в писмени решения.

Медиацията стана по-важна в някои юрисдикции. В Ирландия законодателството изисква адвокат да консултира клиента си, преди да се започне производство, относно възможността за медиация и предимствата, които медиацията може да има пред съдебния спор. В Дания има автоматично съгласие за участие в съдебна медиация при започване на гражданско дело.

Друга процедурна иновация се наблюдава в използването на технологии в подкрепа на съдебната система при обработката на дела, особено на дела, които са много сложни. Португалия използва две такива системи.

Технологията се наблюдава и в управлението на масови съдебни дела; голям брой искове,

отнасящи се до едно и също нещо. Германия се стреми да се справи с управлението на такива съдебни спорове чрез изкуствен интелект. Испания работи по пилотен проект за използване на генеративен изкуствен интелект, предназначен за откриване на повтарящи се съдебни решения, за реагиране на масови съдебни дела и потенциално за улесняване на автоматизацията на решения, при които се прилагат едни и същи правни принципи.

Накрая, организационни иновации могат да се видят в редица страни. Дигитализацията на съдебните производства и аудиозаписът на производствата станаха по-често срещани. Аудиозаписът на съдебни производства, по време на проучването, беше докладван в Литва, Естония и Ирландия и беше в процес на подготовка в Хърватия. България разработваше софтуер за преобразуване на глас в текст (нещо, което в момента се финализира в Ирландия).

Освен тези технологични постижения, имаше поразителни организационни иновации в Нидерландия и Австрия. Нидерландската ръководна група за иновации, отговорна за стимулирането и оценката на иновациите, разработи концепцията за подход на общностно правосъдие. Това включва опростени съдебни производства, приемане, че делата често обхващат множество проблеми, и управление на дълга. В Австрия предизвикателството за набиране и задържане на талантливи хора като съдии е решено с редица мерки. Създаден е кариерен портал за хора, които се интересуват от това да станат съдии. Стартирана е широко разпространена рекламна кампания, както в социалните медии, така и по телевизията. Австрия има и проект „Правосъдие в училище“, който информира учениците за важността на работата, извършвана от съдиите, и ги насърчава да работят в съдебната система.

ДЕЙНОСТИ ПРЕЗ 2025/2026 Г.

Въз основа на въпросника, две срещи през последната година се фокусираха допълнително върху иновациите в съдебната система.

През октомври 2025 г., на срещата във Виена, присъстващите представиха редица иновации. Те включваха;

1. Мерките за прозрачност на Словакия, които включваха предаване на живо на заседанията на Съвета и автоматично записване на тези събития. Това беше прието много положително.
2. Изслушвания по обществени въпроси, провеждани директно в квартали с мултидисциплинарно участие, от Нидерландия.
3. Системата за съдебна мрежа, заедно с изготвянето на практически наръчници, както беше споменато по-рано в този доклад. Презентации по този въпрос бяха направени не само от Финландия, но и от Литва.
4. Укрепване на системите за съдебна помощ.
5. Мониторинг на нововъзникващите тенденции по отношение на правни въпроси и предоставяне на ускорени становища в Касационния съд на Франция.
6. Демонстрация от Литва на цифрова платформа относно съдебните повишения, обучение и оценка.

Освен тези специфични интервенции, имаше общ ангажимент за непрекъснато споделяне на иновации, така че както членовете, така и наблюдателите да продължат да се учат един от друг. Този процес продължи на следващата присъствена среща в Брюксел през април 2026 г.

Бяха представени презентации от четири държави, в които бяха подробно описани иновации от общ интерес.

CPGA на Италия идентифицира две инициативи. Едната беше свързана с разработването на

инструмент за анонимизиране на решения, базиран на решения с изкуствен интелект. Втората беше нова система за намаляване на натрупването на дела в съдилищата.

Норвегия представи нов подход към по-доброто използване на съдебното време, който се оказа ефективен.

Франция представи две отделни иновации от много различен тип. Първата беше нова деонтологична харта, определяща етичните стандарти, приложими за съдиите и други. Втората беше новият уебсайт на Съвета на съдебната власт.

Накрая, Латвия очерта инициатива с две измерения. Първо, иновацията предостави пътна карта за институционалните реформи, необходими за подобряване на ефективността на съдебната система. Второ, беше разработен и приет модел за оценка на ефективността на съдебната система, базиран на статистически данни.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Ще се помни, че този двугодишен цикъл на разглеждане на иновациите в съдебната система започна с разпространението на въпросник. Желанието за ефективни иновации от страна на членовете и наблюдателите може да се види не само от отговорите на въпросника, но и от много широкия спектър от инициативи, представени на срещите в рамките на проекта през последната година.

18. Следващи стъпки по отношение на качеството на правосъдието

В тази част от цикъла на подобрение, отделните съвети и други управляващи органи ще трябва да идентифицират областите, в които има потенциал за подобряване на качеството на правосъдието в техните юрисдикции, и да предприемат подходящи стъпки за постигане на такова подобрение.

Това изисква и обновен преглед на ролите и компетенциите на всеки от съветите за гарантиране и насърчаване на качеството на правосъдието. Актуализацията на приложението към рамката за качество ще позволи на проектната група да оцени какъв напредък, ако има такъв, е постигнат в тази област. За да може да се предприемат подобрения в областта на качеството на правосъдието, мандатът на съветите трябва да бъде изрично дефиниран. След това съветите могат да приемат планове, като вземат предвид своите роли и своите профили на качество, за подобряване на качеството на правосъдието в тяхната юрисдикция. Схематичният преглед на дейностите, свързани с качеството, на съдебните съвети, който е изготвен в контекста на рамката за качество, може да осигури вдъхновение.

През следващата проектна година (2026/2027) дейностите по качество на правосъдието на проектния екип ще бъдат съобразени с тези по независимост и отчетност.

1. Диалоговите групи на членовете и наблюдателите относно независимостта и отчетността ще включват измерението на качеството, произтичащо от резултатите от предоставения по-горе въпросник за качество. На всеки съвет, участващ в екипа на проекта, ще бъде предоставена възможност да анализира резултатите и заедно със своите колеги да генерира идеи за подобрение и да определи планове за изпълнение.

2. Съдебните съвети ще бъдат поканени да актуализират приложението към рамката за качество, за да оценят напредъка в областта. Съветите ще бъдат поканени да приложат рамката за качество, да развият своята визия за качество и да я превърнат в конкретни дейности за подобряване на качеството на правосъдието. Съветите са поканени да споделят своите идеи с екипа на проекта.

3. Като се вземат предвид резултатите от новия индикатор за благосъстоянието на съдиите (B19), групата ще бъде поканена да разгледа темата за натовареността на съдията. Тя ще се съсредоточи върху преглед на съществуващите договорености (механизми) за оценка на натовареността на съдията и върху евентуални препоръки за определяне на оптимална натовареност. За да изпълни тази задача, екипът на проекта ще разчита на информацията, събрана от други международни мрежи и организации, ако е налична.

Част 3. Възприятие на потребителите на съдебни услуги

ЕМСС отдавна отбелязва пропуск в измерването на възприятието за съдебна независимост от гледна точка на ползвателите на съдебни услуги. Поради това ЕМСС непрекъснато и неуморно насърчава анкети сред ползвателите на съдебни услуги във всички съдебни системи. Анкетите сред ползвателите на съдебни услуги имат две цели. Опитът на ползвателите на съдебни услуги е особено важен за оценка на независимостта на съдебната система, но тези анкети също така свързват съдилищата с техните ползватели. Тяхното пряко наблюдение на функционирането на съдилищата е изключително информативно за оценката на независимостта на национално ниво, но също така и за отделните съдилища. Във всеки случай, отчитането на мнението на гражданите само по себе си може да помогне за укрепване на доверието им в съдебната система.

Измерването налага провеждането на анкети сред ползвателите на съдебни услуги, което изисква много усилия. За тази цел ЕМСС разработи модел на анкета сред ползвателите на съдебни услуги, а през 2024/2025 г. - обяснителна бележка относно методологията за провеждане на анкетата на национално ниво. През 2025/2026 г. две доброволчески юрисдикции, Франция и Литва, проведоха анкети сред ползвателите на съдебни услуги в определени съдилища. Основните изводи от тази активност са представени по-долу.

Опитът на Франция

По-долу е представен общ преглед на анализа и първоначалните резултати от опита на потребителите на съдилища във Франция. В края на този раздел са представени предварителни заключения, направени от този опит.

Следните юрисдикции взеха участие в проучването на потребителите на съдилища на ЕМСС през 2025/2026 г.:
• Апелативни съдилища: Тулуза и Шамбери;
• Първоинстанционни съдилища: Тулуза, Монтобан, Алби и Кретей.

Френските съдилища са класифицирани в групи според техния размер: от група 1 (най-голямата) до група 4 (най-малката). Данните, предоставени по-долу, съответстват на данни за 2025 г. Всеки първоинстанционен или апелативен съд се състои от една трета от прокурори и две трети от съдии.

Въпросникът беше разпространен в юрисдикции, които се различават много една от друга, както в случая на първоинстанционните съдилища, така и на апелативните съдилища. Следователно резултатите предоставят широк преглед на френската съдебна среда.

Апелативен съд на Тулуза:

Тулуза е четвъртият по големина град във Франция. Апелативният съд на Тулуза е деветият апелативен съд от 36 по дейност и има 4 отдела. Този съд обединява всички магистрати, работещи в рамките на неговата юрисдикция, включително тези в съдилищата от първа инстанция: общо 252 магистрати, което представлява съотношение от 11 магистрати на 100 000 жители.

Съдът обхваща шест съдилища от първа инстанция, три от които участваха в проучването: Тулуза (група 1, 114 магистрати или 8,38 магистрати на 100 000 жители), Алби (група 4, 14 магистрати, представляващи 7,09 магистрати на 100 000 жители) и Монтобан (група 3, 21 магистрати, представляващи съотношение от 7,9 магистрати на 100 000 жители).

Във всички юрисдикции, участвали в проучването, въпросникът беше разпространен от студенти по право.

В Алби анкетата е проведена от четирима студенти от Юридическия факултет в продължение на десет дни, последвани от един студент в продължение на една седмица. Общо 48 души са се съгласили да отговорят. Някои въпроси са получили нисък процент на отговор, което изследователите отдават на факта, че потребителите са били оставени сами да попълват въпросника.

В Монтобан единадесет студенти са били разделени на две групи от по пет и шест души за по една седмица всяка. Общо 200 въпросника са били попълнени изцяло или частично от 268 помолени души. Отговорите са събрани дигитално чрез интервюта, проведени между интервюиращите и потребителите.

В съдебния съд в Тулуза са попълнени приблизително 190 въпросника. Подробности за методите на събиране и реалното използване на резултатите все още не са получени. Очаква се магистър по право да извърши анализа и да предостави коментар върху констатациите. Същото важи и за Апелативния съд в Тулуза, който е получил 53 отговора на въпросника.

Апелативен съд на Шамбери:

Юрисдикцията на този съд се състои от 140 магистрати, което представлява съотношение от 10,8 магистрати на 100 000 жители. Самият Апелативен съд има 15 съдии и 6 прокурори от прокуратурата. По отношение на дейността си той се нарежда на 24-то място от 36 апелативни съда.

Въпросникът е разпространен от един съдебен служител в продължение на четири седмици, който е обработил въпросника след края на заседанията.

Само 20 души са се съгласили да участват в анкетата, 14 жени и 6 мъже.

Първоинстанционният съд в Кретей:

Той е един от осемте първоинстанционни съдилища на Апелативния съд в Париж. Класифициран като съд от група 1, неговата юрисдикция обхваща 135 магистрати, което представлява съотношение от 9,51 магистрати на 100 000 жители.

От 561 респонденти, 478 въпросника са били напълно попълнени (85%), 66 са били частично попълнени (13%), а 17 (3%) са останали без отговор. Анкетата е проведена от двойки студенти в продължение на два месеца. Създадена е работна група за създаване на комитет на потребителите на съдилища в тази юрисдикция, подобен на вече съществуващия в Лион.

Анализ на предадените данни:

Съдилищата с най-значими резултати са и най-големите по размер и персонал. В случая с по-малките съдилища като Алби и Монтобан, малкият брой отговори не позволява смислен анализ. Наблюдаваните тенденции обаче са като цяло сходни. Същото важи и за двата апелативни съда, които също получиха ограничен брой отговори.

Основни констатации

Респонденти:

1. Разпределението по пол сред респондентите е относително балансирано. Най-представената възрастова група е между 20 и 50 години (средна възраст от 38 години, наблюдавана в Кретей, където е събран най-голям брой отговори).

2. По-голямата част от респондентите в проучването сред ползвателите на съдебни услуги се явяват в съда по наказателни дела, следвани от семейни дела и дела, включващи непълнолетни. Същата констатация се наблюдава и в апелативните съдилища.

3. Сред респондентите страните по делото представляват малцинство в сравнение с други интервюирани, като членове на семейството, приятели или свидетели на страните по делото.

Правна помощ и цифрови инструменти:

1. По-голямата част от страните по делото в малките съдилища нямат правно представителство (в Алби 66% съобщават, че нямат адвокат, в Монтобан 48%). Ситуацията е различна в Кретей (90% от анкетираните съобщават за лесен достъп до адвокат), в Първоинстанционния съд и Апелативния съд на Тулуза, където страните по делото са подпомагани от адвокат в 73% от случаите. Малко страни по делото са се възползвали от правна помощ и много малко жертви са били придружени от асоциация за подкрепа на жертви.

2. Приблизително 80% от страните по делото не са използвали цифрови услуги за започване на съдебни производства, най-често защото не знаят за тяхното съществуване. Тези, които обаче използват такива услуги, съобщават, че са доволни от тях.

Възприятие на съдебните решения:

По-голямата част от анкетираните (приблизително 60%) все още не са били запознати с решението към момента на интервюто, тъй като съдът все още не е постановил решението. Сред останалите 40% мненията са разделени между тези, които са доволни, и тези, които са недоволни. Когато (както в Кретей) въпросът е зададен след обявяване на присъдата, 60% от анкетираните са доволни от постановеното решение.

Обща удовлетвореност от правосъдната система:

Отговорите варират в различните юрисдикции, когато въпросът е зададен по общ начин. В Кретей 33% от анкетираните съобщават, че са доволни, 29% са недоволни, а 38% нямат мнение. По-конкретните въпроси обикновено получават доста по-високо ниво на удовлетвореност:

- Достъпност на юрисдикцията: като цяло висок процент на удовлетвореност;

- Достъп до информация в рамките на юрисдикцията/качество на предоставената информация: като цяло се счита за задоволителен, процентът на удовлетвореност варира от 60 до 80%.

- Условия за чакане: като цяло се считат за умерено задоволителни: 50% удовлетвореност в Апелативния съд на Тулуза и първоинстанционния съд в Тулуза; в съда в Кретей 52% доволни или много доволни; 60% доволни анкетирани в Алби.

- Учтивост на персонала: като цяло нивата на удовлетвореност са високи. В Кретей 83% от анкетираните са доволни или много доволни, с подобни високи резултати в Алби и Монтобан. В Тулуза от 181 отговора 47% са доволни или много доволни; докато 14% съобщават, че са умерено доволни. В Апелативния съд в Тулуза 56% от анкетираните са доволни.

- Яснота и качество на предоставените документи: като цяло висок процент на удовлетвореност. В Кретей 70% от анкетираните са доволни от яснотата. В Алби всички анкетирани са намерили предоставените документи за релевантни, като подобни констатации са направени и в Монтобан (65%).

- Разбиране на проблемите, процедурата и правата и задълженията на страните: Резултатите като цяло са много положителни (между 75 и 95% в Апелативния съд в Тулуза, както и в Монтобан и Първоинстанционния съд в Тулуза).

В заключение, достъпността на юрисдикцията и предоставената информация са оценени положително. Единственият отрицателен резултат се отнася до достъпа за лица с намалена мобилност в Кретей, която беше единствената юрисдикция, включила този въпрос в анкетата.

<u>Качество на функционирането на съдебната система:</u>

1. Време между призовката и изслушването: само 34% са доволни или много доволни в Първоинстанционния съд в Тулуза, 43% в Апелативния съд в Тулуза; в Кретей, 43% са доволни или много доволни; в Алби, 47% са доволни или много доволни; в Монтобан, 52% са доволни или много доволни.

2. Възприятие за времето за обработка на делата (Кретей): само 25% от анкетираните съобщават, че са доволни, докато 51% изразяват недоволство.

3. Точност на изслушването: мненията са разделени. В Монтобан, средно голяма юрисдикция, 52% от анкетираните са доволни; в Тулуза или Кретей, по-големите юрисдикции, резултатът е по-малко положителен (в Тулуза, 34% са доволни или много доволни и 17% са умерено доволни; в Кретей, 35% обща удовлетвореност).

4. Поведение на съдии и прокурори: в съда в Тулуза, 51% от анкетираните заявяват, че са били третирани с уважение; 47% считат отношението на съдиите и прокурорите за задоволително, 14% за умерено задоволително и 10% са незадоволителни; в съда в Кретей 63% са доволни или много доволни; в Апелативния съд в Тулуза 35% са доволни или много доволни, 18% са умерено доволни.

5. Време, отпуснато за представяне на аргументи по време на съдебното заседание: в Кретей 61% от страните по делото са доволни; в Тулуза 35% са доволни или много доволни, 10% са умерено доволни, 9% са недоволни.

6. Компетентност и безпристрастност на съдиите и прокурорите по време на изслушванията: оценките са предимно положителни: в Тулуза (41% от анкетираните заявяват, че са били третирани справедливо и равнопоставено. Трябва обаче да се отбележи, че 47% са сметнали въпроса за неуместен и само 13% са дали отрицателен отговор. По-положителни възприятия в Кретей, 57% от анкетираните смятат съдиите за безпристрастни, 54% смятат, че съдиите са разбрали добре техния случай. В Монтобан 59% от анкетираните съобщават, че съдията е слушал внимателно, докато 60% смятат, че всички страни са били третирани справедливо и равнопоставено. Резултатите от Алби са твърде ограничени, за да бъдат значими, както и тези на Апелативния съд Шамбери. Страните в Апелативния съд на Тулуза имат по-скоро положително мнение (внимателно слушане на съдиите за 53%, уважително отношение за 59%, равно третиране на страните за 56%; оценка над средната е дадена от 88% от анкетираните по отношение на независимостта при провеждане на производството и от 84% от тях по отношение на общата удовлетвореност с провеждането на съдебното заседание.

7. Яснота на решенията: в делото Кретей становището е положително (68%), в Първоинстанционния съд на Тулуза резултатът е 34%, а в Апелативния съд на Тулуза - 40%. Трябва да се отбележи обаче, че висок дял от респондентите в тези две юрисдикции не са отговорили на този въпрос.

В заключение, компетентността, независимостта и безпристрастността на съдиите и прокурорите като цяло се оценяват положително, докато времето за обработка се оценява по-неблагоприятно.

Доверие в съдебната система:

Като цяло, има малка разлика между нивото на справедливо отношение, което респондентите очакват преди съдебния си опит, и мнението им след това.: Мнението на респондентите остава непроменено (60%) в съда в Тулуза, както и в Монтобан. В Кретей обаче се наблюдава леко увеличение на недоволството след съдебния опит.

Познания за Съдебния съвет или подобни институции:

Съществуването на функциите на Съдебния съвет и подобни институции остава до голяма степен неизвестно (приблизително 80% от анкетираните съобщават, че нямат познания).

Основни поуки от проучванията:

Съвсем предвидимо, удовлетвореността на потребителите по отношение на взаимодействията със съдебните служители и съдиите е по-висока в по-малките юрисдикции.

Като цяло, потребителите оценяват положително учтивостта на всички съдебни участници и независимостта/безпристрастността на съдиите и прокурорите, дори ако отново оценките са по-благоприятни в по-малките юрисдикции.

Качеството на предоставената информация се оценява. Респондентите съобщават за добро разбиране на процедурните стъпки и на съдебните решения.

Повечето респонденти не са използвали дигитален инструмент за започване на съдебни производства.

Времето за обработка остава основното предизвикателство, посочено от потребителите на съдебни услуги.

Ролята на асоциациите за подкрепа на жертвите изглежда е малко позната, като много малко жертви съобщават, че са наясно с тяхното съществуване или са се възползвали от тяхната помощ.

Разминаването между по-скоро благоприятната оценка на съдебния опит и запазването на по-скоро посредствено мнение по отношение на доверието в безпристрастността на съдебната власт следва да се разглежда като предупредителен знак, както и липсата на осведоменост относно съществуването на Съвета на съдебната власт.

Тези констатации подкрепят необходимостта от по-открита комуникация с потребителите на съдебни услуги. В тази връзка френското Министерство на правосъдието обмисля създаването на дирекция за жертви и потребители, както и разработването на комитети на потребителите.

Предложения за развитие на въпросника и приложенията към него:

Има разлики във формулировката на въпросите, което затруднява анализа на резултатите. Освен това дължината на въпросника често се оказва пречка, тъй като много потребители не са го попълвали.

Предоставянето на точни инструкции на отговорните за разпространението на въпросника би могло да помогне за намаляване на разликите, наблюдавани между съдилищата, както по отношение на броя, така и на качеството на събраните отговори. Не се препоръчва потребителите да се оставят сами да попълват въпросника. Препоръчително е да се насочи вниманието към лица, напускащи заседанието, или да се приложи двуетапно проучване: първо по време на периода на изчакване пред съдебните зали и след това в края на заседанието (предложение на прокурора от Алби). Намаляването на скалата за оценка от 0 на 5 вместо от 0 на 10 би улеснило и ускорило отговорите на потребителите, като същевременно би опростило обработката на отговорите.

Опитът на Литва

Този раздел очертава предварителните резултати и анализ, базирани на опита в Литва. Първоначалните заключения са представени в края на този раздел.

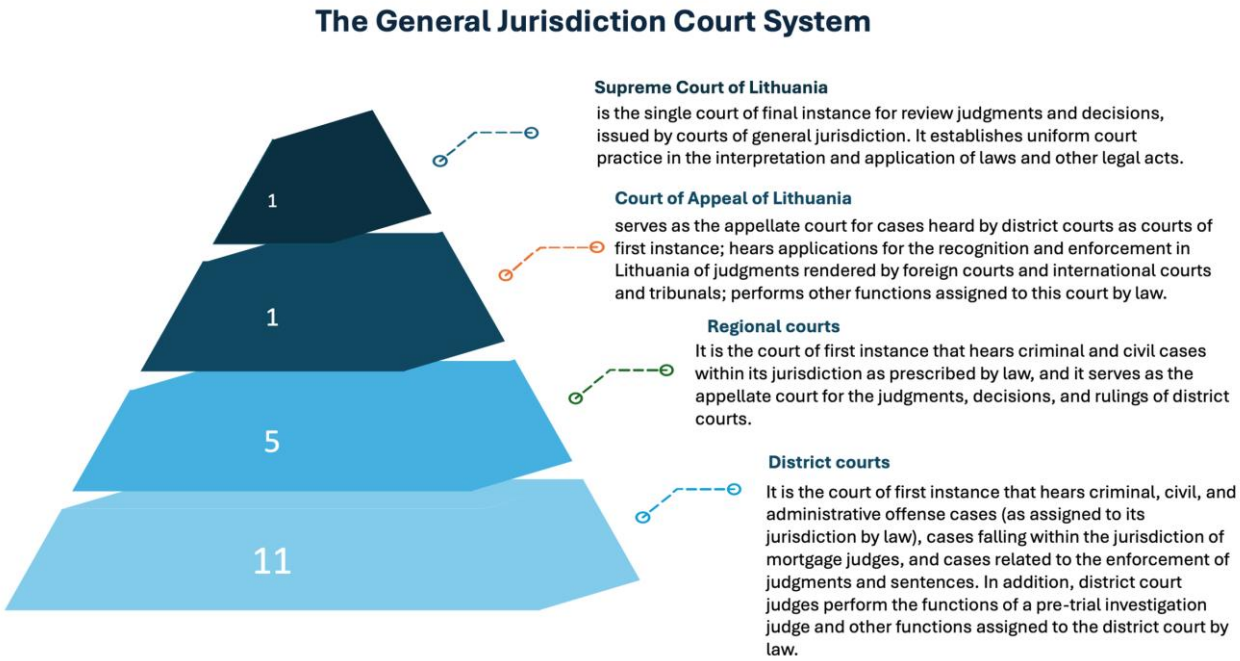
Следните юрисдикции взеха участие в проучването на потребителите на съда на EMCC през 2025/2026 г.:

• Районен съд на Вилнюс;

• Окръжен съд на Паневежис;

• Върховен съд на Литва.

Следва да се посочи, че съдилищата с обща юрисдикция са съставени от четири нива на съдилища, а именно Върховен съд на Литва (1), Апелативен съд на Литва (1), окръжни съдилища (5) и районни съдилища (11), и те изграждат системата от три инстанции.

Анализ на събраните данни:

Получихме 110 отговора през една седмица, през която въпросникът беше разпространен както в писмен, така и в дигитален формат.

Основни изводи

Респонденти:

1. Средната възраст на респондентите е 46 години.

2. Повечето респонденти са участвали в съдебни дела от първа инстанция – 49%, 11% са участвали в заседания на апелативна инстанция и 40% във Върховния съд. Повечето са участвали в наказателни производства.

3. Мнозинството са участвали в съдебни заседания не за първи път – 63%. Самите страни по делото представляват мнозинство от анкетираните – като страни 39,7%, 23,5% са адвокати, 8,8% като свидетели, 5,9% като пострадали, а останалите са експерти, приятели, членове на семейството или други придружаващи лица.

Правна помощ и подкрепа:

1. По-голямата част от страните по делото не са имали процесуално представителство. Като цяло само 23,5% имат правна подкрепа. Жертвите по наказателни дела не са били представлявани в 98,5% от случаите. Само малък брой от анкетираните са се възползвали от правна помощ и много малко жертви са били придружени от асоциация за подкрепа на жертви.

2. Приблизително 32,4% от страните по делото са използвали цифрови услуги, за да заведат делото си в съда. В останалите случаи анкетираните не са използвали цифрова платформа, най-често защото не са знаели, че такива услуги съществуват, или защото платформата не е била лесна за ползване. Въпреки това, сред тези, които са използвали цифрови услуги, мнозинството съобщават, че са доволни (32,4%).

Възприемане на решението:

Към момента на проучването мнозинството от анкетираните (около 65%) все още не са получили съдебното решение. Сред останалите 35% мненията са разделени между доволни от решението и недоволни, като процентът е следният: 22% са напълно или частично доволни, а 13% са недоволни.

Общо удовлетворение от съдебната система:

Опитът от участието в съдебни заседания беше оценен като по-задоволителен – 48,5% от анкетираните го оцениха като отличен или добър. По-конкретно те бяха доволни от любезното отношение на персонала (65%) и точността на заседанията (84%).

Отговорите на по-конкретни въпроси също разкриха като цяло по-високи нива на удовлетвореност:

- Достъпност на съда: като цяло, висок процент на удовлетвореност;

- Достъп до информация в рамките на юрисдикцията/качество на предоставената информация: като цяло се счита за задоволителен, като процентът на удовлетвореност варира от 60 до 80%;

- Качество на предоставените документи (лесно разбираеми): като цяло висок процент на удовлетвореност 83%;

- Разбиране на проблемите, процедурите и правата и задълженията на страните: оценките като цяло са много добри (между 67 и 82% от положителните отговори).

В заключение, достъпността на юрисдикцията и качеството на предоставената информация бяха оценени като цяло положително. Единственият отрицателен аспект е забележката относно разпределението на делата към други окръжни съдилища.

Качество на функциониране на съдебната система:

1. Време между призовката и изслушването: само 38% са доволни или много доволни.

2. Поведение на съдиите: 66% от анкетираните заявяват, че са били третирани с уважение; 59% считат отношението на съдиите за справедливо, а 28% за незадоволително; 38% посочват, че съдията е бил внимателен към показанията си, а 24% са недоволни от това.

3. Компетентността и безпристрастността на съдиите при провеждането на изслушванията са по-положителни. Въпреки това 20,4% от анкетираните смятат, че съдиите не са подготвени за делото, 15,5% посочват, че процедурата не е справедлива, 11,7% отговарят, че съдията не е обяснил правилно мотивацията на решението, а до 19% смятат, че на съдията му липсват компетентност и знания.

Като цяло, 70% от анкетираните посочват, че съдът в Литва е независим.

Също така 80% от анкетираните очакват, че процесът ще бъде справедлив. Доверието в литовската правна система е посочено и от 70% от участниците.

Основни изводи:

1. Положителни аспекти: Повечето респонденти посочват, че заседанието е започнало навреме (83,8%); учтивостта на персонала най-често е оценявана като добра или отлична; а условията на чакане също са оценени сравнително благоприятно.

2. Доверието е имало тенденция да намалява, а не да се увеличава след участие: 32,4% от респондентите посочват, че доверието им в съдебната система е намаляло, докато само 13,2% съобщават за увеличение.

3. Проблемни области: 29,4% оценяват времето от началото на процеса до заседанието като недостатъчно, 22,1% оценяват предоставянето на информация като недостатъчно, а 27,9% не са убедени, че делото е решено справедливо.

4. Дигиталните инструменти се гледат със смесени чувства: въпреки че 52,9% са ги използвали, някои респонденти споменават неудобства, проблеми, бавна работа и липса на функционалност.

5. Качествените коментари са доминирани от недоволство от поведението на съдиите, възприятия за пристрастност, забавяне на производствата и липса на обяснение на мотивите. Въпреки че някои коментари са емоционални или изолирани, те показват репутационни рискове.

Познания за Съдебния съвет или подобни институции:

Познанията за съдебните съвети, както и техните функции, са доста добре познати на анкетираните. 78% посочват, че познават съдебния съвет и неговата роля.

Основни поуки, които следва да бъдат извлечени от проучването:

1. Подобряване на комуникацията относно мотивите за решенията и процесуалните действия: особено в случаите, когато исканията, доказателствата или жалбите на страните са отхвърлени.

2. Преглед на опита от използването на цифрови инструменти: идентифициране на най-често срещаните нарушения на ЕЗП, опростяване на процедурите и подготовка на ясни инструкции за потребителите.

3. Фокус върху комуникационните умения на съдиите: предоставяне на обучение по уважителна комуникация, активно слушане, управление на конфликти и управление на очакванията на участниците в производството.

4. Намаляване на недоволството от продължителността на производствата: наблюдение на дела, при които заседанията често се отлагат, и по-ясно съобщаване на причините за отлагането.

5. Провеждане на анкетата редовно и сравняване на резултатите: разбивка на резултатите по ниво на съда, статус на участника и вид опит, за да се идентифицират по-точно източниците на проблеми.

Основният въпрос остава – как да направим анкетата по-лесна за ползване. Как да съберем съответния брой отговори.

Разликите във формулировката на някои въпроси затрудняваха последователното сравняване и анализ на отговорите. Освен това дължината на въпросника често се оказваше пречка, тъй като много потребители не го попълваха изцяло.

Следващи стъпки по отношение на анкетата сред потребителите на съдилищата

През проектната 2026/2027 година доброволчески юрисдикции ще бъдат поканени да проведат анкета на ЕМСС сред потребителите на съдилищата и да споделят резултатите. В зависимост от техния опит с всички доброволчески юрисдикции, анкетата може да бъде преразгледана през първата половина на 2027 г.

Приложение 1. Членове на екипа на проекта

First name	Family name	Institution: ENCJ Members/Observer
Petra	Peer	Ministry of Justice, Austria
Gerhard	Reissner	Ministry of Justice, Austria
Bénédicte	Inghels	High Council of Justice of Belgium
Georgi	Kuzmanov	Supreme Judicial Council of Bulgaria
Tsvetinka	Pashkunova	Supreme Judicial Council of Bulgaria
Anna	Liski	NCA Finland
Marie	Dubuisson	CSM France
Céline	Parisot	CSM France
Martina	Von Storch	Ministry of Justice, Germany
Astrid	Bode	Ministry of Justice, Germany
Maria	Gkana	SJC AJ Greece
Agnes	Hild	Judicial Council of Hungary
Agnes	Kozlovszky	Judicial Council of Hungary
Brian	O'Moore	Judicial Council of Ireland

Mary Rose	Gearty	Judicial Council of Ireland
Dario	Scaletta	CSM Italy
Laura	Patelli	CPGA Italy
Dace	Sulmane	Judicial Council of Latvia
Gabriele	Granskiene-Juodkaite	Judicial Council of Lithuania
Tomas	Vanckus	Judicial Council of Lithuania
Nancy	Carier	CNJ Luxembourg
Selinde	Bokx-Boom	Raad voor de rechtspraak Netherlands
Ion	Guzun	SCM Moldova
Frode	Elgesem	NCA Norway
Rita	Mota Soares	CSM Portugal
Flavia	Florenta	SCM Romania
Roxana	Chiuariu	SCM Romania
Domen	Horvat	Sodni Svet Slovenia
Sara	Fredriksson	NCA Sweden
Paula	Boix Sampedro	Spanish General Council for the Judiciary
María Pilar Esther	Rojo Beltrán	Spanish General Council for the Judiciary
Ken	Duncan	Judges' Council Northern Ireland
Andrew	Henshaw	Judges' Council England and Wales
Andrew	Stewart	Judicial Council of Scotland
Madeleine	Mathieu	ENCJ President
Frans	Van Dijk	ENCJ Advisor
Milda	Treige	ENCJ Director
Aleksandra	Switalska	ENCJ Senior Policy Advisor
Alberto	Manicardi	ENCJ Intern

Приложение 2 Индикатори H&O 2019, 2022 и 2026

За 2026 г. индикаторите относно формалните договорености бяха актуализирани през първите месеци на 2026 г. Индикаторите за възприятие са за 2025 г. Празно поле означава, че няма налични данни. Причините са следните. Не всички съдебни системи са участвали всяка година. Някои въпроси бяха добавени или променени. За някои държави индикаторите за възприятие не са налични.

	Albania			Austria			Belgium			BiH		
Independence	**2019**	**2022**	**2026**	**2019**	**2022**	**2026**	**2019**	**2022**	**2026**	**2019**	**2023**	**2026**
1. Legal basis	76%			76%	78%	76%		100%	82%		82%	84%
2. Organizational autonomy	93%			59%	59%	59%		93%	93%		92%	92%
3. Funding of the Judiciary	89%			36%	19%	36%		52%	68%		25%	25%
4. Court Management	81%			25%	25%	25%		56%	56%		75%	75%
5. HR decisions judges	93%			57%	58%	61%		64%	64%		80%	80%
6. Disciplinary measures	100%			88%	88%	88%		87%	87%		100%	100%
7. Non-transferability	35%			35%	35%	35%		35%	35%		25%	39%
8. Allocation of cases	88%			88%	88%	88%		81%	81%		43%	43%
9. Internal Independence	82%			68%	68%	68%		89%	89%		68%	32%
10. Ind perceived by public/society	25%			82%	82%	81%		71%	75%		40%	38%
10a Ind. perceived by society: EU						79%			68%			
10b Ind. perceived by society: WJP						83%			81%		40%	38%
11. Ind perceived by court users	0%			0%	90%	0%		0%	0%		0%	0%
12. Ind perceived by lawyers												
13. Ind perceived by judges				89%	88%	90%		87%	85%		70%	71%
14. Perceived absence of corruption	10%			90%	90%	89%		80%	84%		52%	50%
15. Trust by society (relative)	0%			100%	100%	100%		100%	100%		100%	
15a Trust by society (absolute)						72%			50%			43%
Accountability												
1. Periodic reporting	88%			38%	38%	31%		0%	0%		38%	38%
2. Relations with press	33%			67%	67%	67%		67%	67%		33%	33%
3. Outreach activities	67%			100%	100%	100%		100%	100%		67%	100%
4. (External) review	67%			67%	100%	30%		100%	0%		0%	0%
5. Participation civil society	100%			100%	0%	0%		58%	25%		0%	75%
6. Complaints procedure	83%			83%	83%	83%		67%	67%		68%	7%
7. Withdrawal and recusal	86%			100%	100%	100%		100%	100%		80%	80%
8. Accessory functions	100%			2%	25%	25%		17%	67%		25%	83%
9. Judicial ethics	100%			100%	100%	100%		75%	100%		100%	100%
10. Evaluation of judicial performance					64%	0%		73%	0%		72%	80%
11. Adherence ethical standards, acc judges				85%	84%	89%		93%	90%		56%	53%
12. Actions misconduct and corr, acc judges				75%	64%	71%		63%	56%		28%	30%
13. Actions misconduct and corr, acc lawyers												

	Bulgaria			Denmark			Finland			France		
Independence	**2019**	**2022**	**2026**	**2019**	**2022**	**2026**	**2019**	**2022**	**2026**	**2019**	**2022**	**2026**
1. Legal basis	85%	89%	85%	66%	78%		78%	78%	80%	58%	67%	64%
2. Organizational autonomy	100%	93%	93%	96%	96%		74%	70%	89%	37%	78%	70%
3. Funding of the Judiciary	100%	83%	83%	85%	46%		69%	69%	69%	11%	53%	53%
4. Court Management	100%	88%	88%	100%	100%		88%	88%	88%	56%	63%	63%
5. HR decisions judges	95%	84%	81%	84%	87%		78%	75%	76%	57%	69%	68%
6. Disciplinary measures	93%	78%	78%	81%	88%		80%	58%	64%	72%	79%	79%
7. Non-transferability	92%	72%	72%	60%	85%		26%	26%	28%	35%	28%	39%
8. Allocation of cases	75%	88%	88%	44%	69%		81%	75%	69%	44%	75%	75%
9. Internal Independence	79%	61%	61%	89%	89%		89%	89%	89%	68%	68%	79%
10. Ind perceived by public/society	42%	38%	36%	92%	90%		89%	91%	92%	64%	65%	62%
10a Ind. perceived by society: EU			27%						90%			52%
10b Ind. perceived by society: WJP			45%						93%			71%
11. Ind perceived by court users	0%	0%	70%	0%	0%		0%	0%	0%	0%	0%	0%
12. Ind perceived by lawyers										59%		
13. Ind perceived by judges	68%	72%	71%	98%	98%		92%	93%	93%		83%	85%
14. Perceived absence of corruption	10%	0%	54%	90%	100%		90%	100%	97%	70%	80%	82%
15. Trust by society (relative)	50%	100%	50%	100%	100%		100%	100%	100%	100%	100%	100%
15a Trust by society (absolute)			25%						86%			42%
Accountability												
1. Periodic reporting	100%	100%	100%	100%	100%		81%	81%	81%	41%	41%	38%
2. Relations with press	100%	67%	67%	100%	67%		67%	33%	33%	0%	100%	100%
3. Outreach activities	100%	100%	100%	100%	100%		33%	33%	67%	100%	100%	100%
4. External review	67%	0%	0%	67%	67%		0%	0%	0%	67%	0,0%	0%
5. Participation civil society	0%	0%	0%	100%	100%		0%	0%	0%	67%	67%	67%
6. Complaints procedure	83%	83%	83%	100%	100%		100%	100%	100%	67%	83%	83%
7. Withdrawal and recusal	53%	53%	53%	100%	100%		80%	80%	60%	83%	100%	100%
8. Accessory functions	50%	50%	50%	50%	50%		75%	50%	100%	67%	67%	33%
9. Judicial ethics	100%	100%	100%	75%	75%		75%	75%	100%	100%	100%	100%
10. Evaluation of judicial performance		100%	100%		78%			73%	0%		100%	100%
11. Adherence ethical standards, acc judges	62%	63%	57%	92%	98%		87%	93%	96%		89%	96%
12. Actions misconduct and corr, acc judges	40%	32%	53%	87%	90%		77%	85%	74%		60%	66%
13. Actions misconduct and corr, acc lawyers										29%		

	Germany			Greece CC			Greece AD			Hungary		
Independence	**2019**	**2022**	**2026**	**2019**	**2022**	**2026**	**2019**	**2022**	**2026**	**2019**	**2022**	**2026**
1. Legal basis	89%	88%	88%	67%	88%	70%	82%	88%	70%	80%	78%	76%
2. Organizational autonomy	59%	67%	52%	41%	78%	78%	78%	78%	78%	44%	44%	78%
3. Funding of the Judiciary	64%	60%	60%	46%	26%	42%	34%	26%	42%	65%	70%	0%
4. Court Management	56%	56%	56%	38%	69%	69%	69%	69%	69%	94%	94%	88%
5. HR decisions judges	75%	70%	78%	70%	80%	85%	81%	80%	85%	68%	76%	79%
6. Disciplinary measures	71%	74%	77%	97%	94%	94%	94%	94%	94%	78%	78%	100%
7. Non-transferability	83%	83%	83%	85%	35%	35%	35%	35%	35%	78%	78%	66%
8. Allocation of cases	94%	75%	75%	56%	50%	88%	38%	50%	88%	50%	50%	6%
9. Internal Independence	100%	100%	89%	36%	89%	89%	79%	89%	89%	61%	61%	89%
10. Ind perceived by public/society	76%	82%	81%	53%	59%	51%	53%	59%	51%	34%	38%	35%
10a Ind. perceived by society: EU			71%			44%			44%			38%
10b Ind. perceived by society: WJP			90%			58%			58%			31%
11. Ind perceived by court users	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
12. Ind perceived by lawyers	70%			53%			53%			52%		
13. Ind perceived by judges	86%	89%	88%	80%	82%	76%	80%	82%	76%	73%	81%	70%
14. Perceived absence of corruption	90%	90%	94%	30%	60%	61%	30%	60%	61%	10%	60%	75%
15. Trust by society (relative)	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	50%	100%	100%
15a Trust by society (absolute)			72%			39%			39%			56%
Accountability												
1. Periodic reporting	84%	34%	31%	69%	81%	81%	81%	81%	81%	100%	100%	100%
2. Relations with press	67%	100%	100%	0%	33%	33%	38%	33%	33%	100%	100%	100%
3. Outreach activities	100%	100%	100%	0%	33%	0%	0%	33%	33%	67%	0%	67%
4. External review	100%	100%	20%	0%	0%	0%	0%	0%	30%	33%	33%	19%
5. Participation civil society	0%	0%	0%	0%	33%	33%	38%	33%	33%	0%	0%	0%
6. Complaints procedure	83%	83%	83%	83%	50%	0%	88%	50%	83%	67%	83%	100%
7. Withdrawal and recusal	100%	100%	100%	87%	73%	73%	73%	73%	73%	100%	100%	100%
8. Accessory functions	58%	67%	58%	42%	67%	58%	67%	67%	67%	8%	8%	42%
9. Judicial ethics	75%	75%	25%	100%	100%	75%	25%	100%	100%	75%	75%	100%
10. Evaluation of judicial performance		89%	50%		100%	100%		100%	100%		84%	0%
11. Adherence ethical standards, acc judges	84%	87%	87%	62%	54%	53%	62%	54%	53%	69%	71%	73%
12. Actions misconduct and corr, acc judges	73%	74%	71%	50%	53%	41%	50%	53%	41%	60%	67%	63%
13. Actions misconduct and corr, acc lawyers	41%			9%			9%			16%		

	Ireland			Italy CPGA			Italy CSM			Latvia		
Independence	**2019**	**2022**	**2026**	**2019**	**2022**	**2026**	**2019**	**2022**	**2026**	**2019**	**2022**	**2026**
1. Legal basis	67%	78%	93%	74%		58%	81%	89%		73%	83%	85%
2. Organizational autonomy	59%	59%	74%	74%		89%	85%	70%		52%	67%	63%
3. Funding of the Judiciary	18%	5%	55%	70%		95%	36%	33%		39%	39%	39%
4. Court Management	50%	50%	25%	44%		100%	69%	38%		38%	25%	25%
5. HR decisions judges	49%	36%	72%	70%		84%	93%	91%		77%	72%	72%
6. Disciplinary measures	68%	87%	97%	100%		96%	100%	97%		84%	93%	91%
7. Non-transferability	57%	66%	32%	66%		72%	72%	72%		85%	85%	73%
8. Allocation of cases	63%	63%	31%	63%		56%	88%	94%		88%	81%	81%
9. Internal Independence	100%	100%	68%	100%		89%	79%	100%		79%	79%	79%
10. Ind perceived by public/society	79%	82%	82%	54%		59%	54%	56%		46%	55%	
10a Ind. perceived by society: EU			75%			47%						42%
10b Ind. perceived by society: WJP			89%			71%						73%
11. Ind perceived by court users			0%	0%		0%	0%	0%		0%	0%	90%
12. Ind perceived by lawyers	52%			68%			66%			62%		
13. Ind perceived by judges	94%	94%	96%	84%		84%	84%	82%		65%	72%	78%
14. Perceived absence of corruption	70%	90%	89%	50%		80%	50%	60%		10%	60%	75%
15. Trust by society (relative)	100%	100%	100%	100%		100%	100%	100%		100%	100%	100%
15a Trust by society (absolute)			66%			49%						53%
Accountability												
1. Periodic reporting	19%	19%	38%	94%		31%	50%	50%		75%	81%	81%
2. Relations with press	0%	67%	33%	67%		33%	67%	33%		67%	100%	67%
3. Outreach activities	67%	100%	33%	67%		67%	100%	33%		67%	67%	67%
4. External review	67%	33%	52%	0%		33%	67%	33%		67%	67%	40%
5. Participation civil society	75%	100%	33%	100%		33%	100%	100%		0%	0%	0%
6. Complaints procedure	100%	67%	100%	50%		83%	50%	83%		83%	83%	83%
7. Withdrawal and recusal	73%	67%	93%	100%		80%	100%	93%		53%	80%	60%
8. Accessory functions	50%	50%	83%	75%		100%	75%	75%		92%	92%	92%
9. Judicial ethics	75%	100%	100%	100%		100%	25%	75%		100%	100%	100%
10. Evaluation of judicial performance		78%	0%			80%		78%			80%	0%
11. Adherence ethical standards, acc judges	93%	97%	95%	78%		78%	78%	72%		61%	72%	75%
12. Actions misconduct and corr, acc judges	61%	59%	86%	84%		80%	84%	78%		62%	70%	73%
13. Actions misconduct and corr, acc lawyers	25%			31%			31%			36%		

	Lithuania			Luxembourg			Netherlands			Norway		
Independence	**2019**	**2022**	**2026**	**2019**	**2022**	**2026**	**2019**	**2022**	**2026**	**2019**	**2022**	**2026**
1. Legal basis	85%	82%	93%			85%	80%	94%	77%	74%	76%	57%
2. Organizational autonomy	96%	85%	93%			81%	81%	81%	81%	89%	74%	85%
3. Funding of the Judiciary	89%	33%	61%			43%	77%	73%	65%	30%	46%	36%
4. Court Management	63%	75%	75%			81%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
5. HR decisions judges	68%	66%	48%			93%	62%	70%	76%	80%	61%	64%
6. Disciplinary measures	82%	88%	88%			50%	93%	93%	93%	85%	85%	81%
7. Non-transferability	72%	33%	33%			25%	98%	98%	97%	50%	50%	88%
8. Allocation of cases	88%	94%	94%			79%	63%	75%	81%	25%	25%	56%
9. Internal Independence	89%	90%	89%			76%	79%	79%	89%	89%	89%	89%
10. Ind perceived by public/society	54%	62%	67%			79%	82%	81%	80%	89%	94%	94%
10a Ind. perceived by society: EU			59%			79%			75%			
10b Ind. perceived by society: WJP			74%			0%			85%			94%
11. Ind perceived by court users			70%			0%	90%	0%	70%		90%	0%
12. Ind perceived by lawyers	59%						77%			82%		
13. Ind perceived by judges	77%	75%	83%				90%	92%	90%	92%	93%	93%
14. Perceived absence of corruption	10%	50%	77%			88%	90%	90%	84%	90%	100%	99%
15. Trust by society (relative)	100%	100%	100%			100%	100%	100%	100%	100%	100%	50%
15a Trust by society (absolute)			57%			74%			77%			77%
Accountability												
1. Periodic reporting	94%	94%	94%			50%	100%	100%	100%	100%	88%	93%
2. Relations with press	100%	100%	100%			0%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
3. Outreach activities	100%	100%	100%			67%	100%	100%	100%	67%	67%	100%
4. External review	100%	100%	0%			0%	100%	100%	48%	33%	66%	0%
5. Participation civil society	100%	75%	67%			83%	67%	67%	66%	75%	75%	17%
6. Complaints procedure	100%	100%	100%			83%	50%	83%	83%	83%	83%	67%
7. Withdrawal and recusal	67%	53%	53%			100%	67%	67%	66%	80%	80%	87%
8. Accessory functions	50%	50%	50%			67%	50%	50%	50%	100%	100%	100%
9. Judicial ethics	100%	100%	100%			100%	75%	75%	75%	100%	100%	75%
10. Evaluation of judicial performance		91%	60%			0%		69%	0%		89%	0%
11. Adherence ethical standards, acc judges	84%	79%	87%			65%	77%	95%	96%	93%	94%	96%
12. Actions misconduct and corr, acc judges	70%	66%	79%			43%	78%	79%	79%	85%	91%	83%
13. Actions misconduct and corr, acc lawyers	35%						60%			68%		

	Portugal			Romania			Slovakia			Slovenia		
Independence	**2019**	**2022**	**2026**	**2019**	**2022**	**2026**	**2019**	**2022**	**2026**	**2019**	**2022**	**2026**
1. Legal basis	76%	78%	73%	76%	87%	80%	60%	89%	81%	81%		64%
2. Organizational autonomy	81%	78%	70%	89%	81%	85%	78%	69%	63%	100%		85%
3. Funding of the Judiciary	42%	75%	70%	61%	56%	56%	17%	22%	22%	55%		39%
4. Court Management	38%	44%	44%	100%	94%	81%	41%	41%	38%	88%		81%
5. HR decisions judges	80%	89%	89%	89%	93%	89%	70%	73%	78%	81%		79%
6. Disciplinary measures	93%	100%	100%	93%	100%	93%	82%	85%	85%	97%		92%
7. Non-transferability	85%	79%	72%	70%	39%	80%	83%	83%	83%	35%		35%
8. Allocation of cases	81%	88%	88%	75%	75%	88%	94%	94%	88%	88%		56%
9. Internal Independence	89%	100%	100%	71%	75%	79%	68%	68%	68%	79%		89%
10. Ind perceived by public/society	58%	59%	61%	55%	55%	51%	27%	48%	48%	42%		57%
10a Ind. perceived by society: EU			50%			48%			33%			56%
10b Ind. perceived by society: WJP			71%			54%			62%			58%
11. Ind perceived by court users	0%	0%	0%	30%	0%	70%	0%	0%	0%	0%		55%
12. Ind perceived by lawyers	61%			62%			54%			61%		
13. Ind perceived by judges	75%	83%	86%	79%		82%	81%	71%	82%	76%		75%
14. Perceived absence of corruption	50%	50%	71%	30%	50%	68%	10%	10%	62%	30%		77%
15. Trust by society (relative)	50%	100%	50%	100%	100%	100%	50%	100%	100%	0%		100%
15a Trust by society (absolute)			46%			40%			39%			36%
Accountability												
1. Periodic reporting	94%	100%	100%	94%	94%	94%	78%	81%	75%	88%		88%
2. Relations with press	33%	0%	0%	33%	33%	67%	67%	67%	67%	67%		0%
3. Outreach activities		33%	33%	67%	100%	67%	67%	67%	0%	33%		100%
4. External review	67%	33%	33%	67%	67%	0%	83%	100%	24%	100%		0%
5. Participation civil society	75%	67%	83%	0%	0%	0%	92%	92%	33%	67%		100%
6. Complaints procedure	100%	83%	83%	100%	100%	100%	67%	100%	100%	67%		67%
7. Withdrawal and recusal	27%	87%	87%	93%	93%	93%	73%	93%	87%	87%		33%
8. Accessory functions	92%	58%	58%	92%	92%	75%	50%	58%	67%	83%		50%
9. Judicial ethics	100%	25%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%		100%
10. Evaluation of judicial performance		87%	0%		84%	10%		68%	80%			0%
11. Adherence ethical standards, acc judges	77%	86%	83%	81%		87%	57%	64%	63%	56%		65%
12. Actions misconduct and corr, acc judges	47%	66%	59%	47%		71%	42%	35%	52%	47%		43%
13. Actions misconduct and corr, acc lawyers	16%			20%			11%			12%		

	Spain			Sweden			UK E&W			UK NI		
Independence	**2019**	**2022**	**2026**	**2019**	**2022**	**2026**	**2019**	**2022**	**2026**	**2019**	**2022**	**2026**
1. Legal basis	81%	89%	81%		67%	68%	59%	50%	59%		44%	52%
2. Organizational autonomy	74%	74%	74%		30%	30%	59%	60%	59%		59%	59%
3. Funding of the Judiciary	53%	55%	66%		60%	60%	5%	4%	0%		51%	51%
4. Court Management	31%	31%	38%		63%	75%	31%	32%	31%		50%	50%
5. HR decisions judges	96%	100%	100%		58%	52%	76%	71%	72%		68%	76%
6. Disciplinary measures	100%	100%	100%		55%	61%	92%	92%	92%		100%	100%
7. Non-transferability	88%	70%	83%		48%	26%	57%	57%	44%		63%	63%
8. Allocation of cases	88%	63%	88%		56%	75%	56%	56%	56%		56%	56%
9. Internal Independence	68%	68%	68%		68%	67%	89%	89%	89%		89%	89%
10. Ind perceived by public/society	51%	40%	51%		81%	81%	73%	82%	83%		82%	83%
10a Ind. perceived by society: EU			40%			75%						
10b Ind. perceived by society: WJP			61%			87%			83%			83%
11. Ind perceived by court users	0%	0%	70%		0%	70%	0%	0%	0%		0%	0%
12. Ind perceived by lawyers	62%						90%					
13. Ind perceived by judges	78%	80%	80%		88%	85%	94%	95%	95%		97%	94%
14. Perceived absence of corruption	50%	60%	82%		100%	95%	90%	100%	96%		90%	90%
15. Trust by society (relative)	100%	100%	100%		100%	100%	100%	100%	100%		100%	100%
15a Trust by society (absolute)			47%			83%			51%			51%

	UK, Scotland			Ukraine			Moldova		
Independence	**2019**	**2022**	**2026**	**2019**	**2023**	**2026**	**2019**	**2022**	**2026**
1. Legal basis	71%	67%			89%				73%
2. Organizational autonomy	67%	67%			70%				93%
3. Funding of the Judiciary	62%	67%			15%				32%
4. Court Management	44%	50%			96%				69%
5. HR decisions judges	64%	58%			94%				95%
6. Disciplinary measures	100%	100%			67%				88%
7. Non-transferability	51%	51%			51%				88%
8. Allocation of cases	69%	38%			12%				94%
9. Internal Independence	79%	79%			89%				82%
10. Ind perceived by public/society	73%	82%			32%				
10a Ind. perceived by society: EU									
10b Ind. perceived by society: WJP									41%
11. Ind perceived by court users									50%
12. Ind perceived by lawyers	90%								
13. Ind perceived by judges	95%	94%							77%
14. Perceived absence of corruption	90%	100%							43%
15. Trust by society (relative)	100%	100%							
15a Trust by society (absolute)									31%
Accountability									
1. Periodic reporting	91%	100%			94%				94%
2. Relations with press	100%	100%			100%				100%
3. Outreach activities	100%	100%			100%				67%
4. External review	100%	100%			66%				33%
5. Participation civil society	17%	46%			92%				100%
6. Complaints procedure	83%	83%			100%				100%
7. Withdrawal and recusal	100%	100%			60%				87%
8. Accessory functions	33%	33%			50%				50%
9. Judicial ethics	100%	100%			100%				100%
10. Evaluation of judges		78%			100%				10%
11. Adherence ethical standards, acc judges	97%	96%							81%
12. Actions misconduct and corr, acc judges	86%	78%							60%
13. Actions misconduct and corr, acc lawyers	67%								

Приложение 3 Индикатори от въпросника Независимост и отчетност
Публикувано на www.encj.eu

Приложение 4 Индикатори от въпросника Качество на правосъдието
Публикувано на www.encj.eu